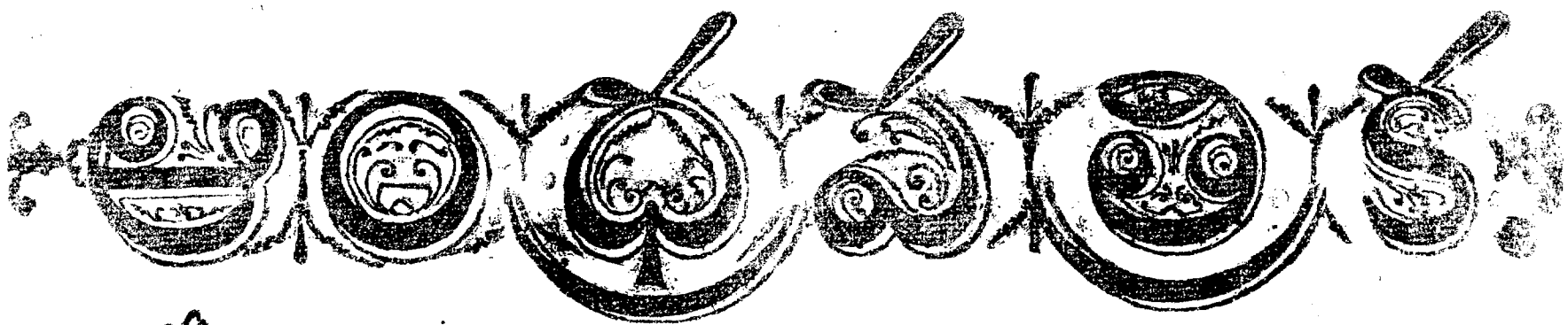

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విజ్ఞాపక 1-8 0-1-0

Telephone No. 544.

30999

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము 11

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది సోమవారము

శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శార్దూలమాస బహుళ శ్రవణాక్షి ౧౩.

No. 198

సంచిక ౧౭౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారితో కలకు కలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి కూది కొనిన మోసముగలుగను.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, పాయపుబొట్ల బాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును పాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

జమింనును రుద్దగానే జెమట వట్టుటవలన శరీర
మండలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జహమున
శారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడి వాడుచున్నారు.

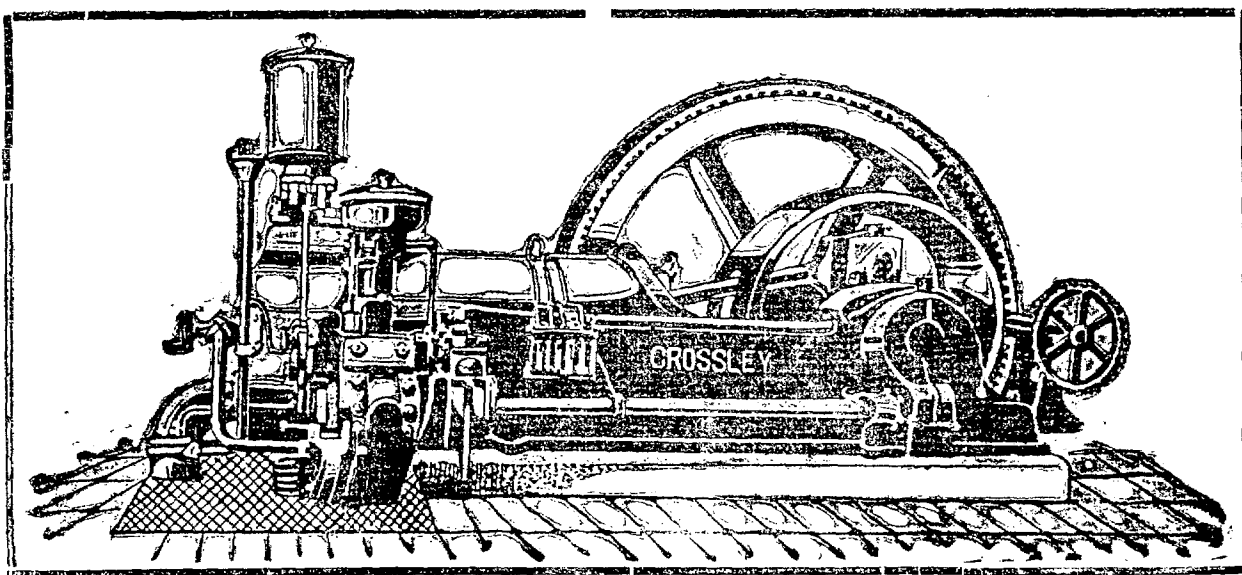

కలకత్తా-నిడబ్బీతో పహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింటు నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క్రాస్ సి గా ను అండ్ ఆ యి ల్ ఎం జి ను లు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
కేసీరకము, ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు వీరి సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

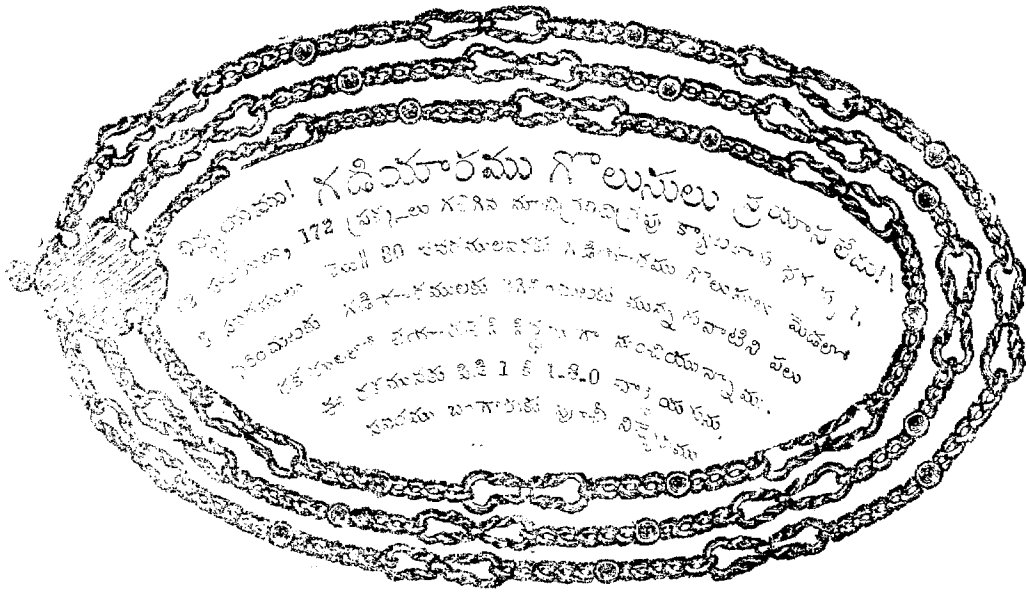
నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటితో
గలదు.

1546

అనుభవము బాధ్యతగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన క్రూడాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది

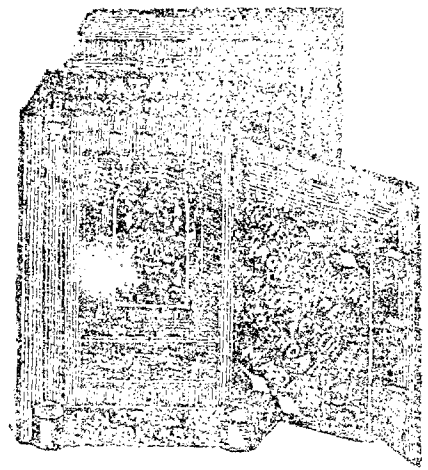
ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకోరెదము.

క్రాస్ సి బ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

గడియారము గొలుసులు ప్రయోగ ప్రదర్శన
172 ప్రక్కలు గలిగిన నూతన ప్రదర్శన కార్యాలయము
1924-వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది సోమవారము

సంగ్రహము

దృఢమైనది నమ్మకమైనది

యిప్పటికే ప్రఖ్యాతమైన బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దృఢమైన వారెవరైతే అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. శాంతి, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోటలలోనూ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినది. (1429)

సి. న. టే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజీనీరింగు వర్క్స్, విరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్స్ అయిల్ ఎంజీనీరింగు, మోటారులు, మెషిన్లు, కములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయటమందు సమర్థులవారు. రైనుమిల్లులు, వలన్టీ సీలెండ్ల, సాప్లింగు, నట్టులు, సరఫరాగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయన్స్-విధి, పెద్దవాడకొనేటి, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జున యింట్లో తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ లెక్కలు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

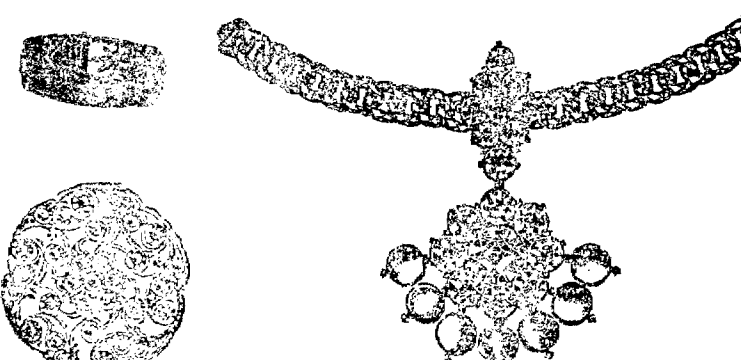

కోట గుయ్యమార్ కనుమార్తెలు

ఈ ఆమాల్యద మూలము మొదటికడ కర్నూలు, కుంభద్రపురపు, పచ్చకర్నూరు, అతిగుణకారులకు వసయోగము చేర్చి కయ్యమార్తెలయినది. అత్యంతమైన విశిష్టతను యిందులో చేరుటలేదు. కసిబిడ్డలు, బాలుకు, బాలికలు, బాలికలకు తరబాలు, ముదలివారు ప్రతియొక్కరూ తీసిని సాధారణకోగూ లన్నిటికిని అనుకూలమయి ఉండెడివి. బిడ్డలకు, బాలికలకు ఇది నుండినది. వేసకు నాలుగు నుండి ఆరు నుండి 250-800 రూపాయల వరకు 1 కి 1.50, 2 బిడ్డలకు 1-4.00 రూపాయలు. ఈ విశిష్టత కలగజేసిన బాధ్యత మూలము అది నీ చేతి బాధ్యత గుఱుటయ్యెట్లు తెలుపబడినది అందుకే యెలాటి శుభముమేలేదు. తప్పక వాడి చూడుము. (2)

- సారస్వతానందం:—కర్నూరు, బుద్ధిశాలిని, జ్ఞానకేంద్రం హాస్పియం, బుద్ధి 1 కి ఫర 1.00.
- శాలసుఖానందం:—విన్నపిల్లలకు బహుమతి దివ్యమయ, తిరుగానండును. గుణ మధ్యమము 0.12-0.
- భావనానందం:—పిల్లలకు బహుమతి, శాంతి, అత్యంత శుభములతో పాటు, రూ 1.00
- వాత్సల్యకేంద్రం:—సర్వకాలమున ఆకలి నుండినట్లు మలబద్ధము మొదలగువా కి పెట్టినది చివరకు 2.
- మా బాధ్యతను గుఱుము వికసాని కొనినవారికి తెలియును. వికసాని మావద్ద కొనిన పిదప ఎన్నిమన మావద్దకే కొనవలసి ముఖ్యధ్యక్షుడు.
- పాశ్చాత్యమొకటాచలమండీతులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు,

శ్రీ సీతారామకృష్ణులు, మొదల.

సమకమును కొత్తనూరిది నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రజ్యోతిష మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ

హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. బ్రాంచి 59, వై నాబజారులోను, మద్రాసు

మామూలు అమ్మకముల కొరతకొరతగా నాలుగు, ముప్పాసులు, కానుకలు అడ్డంకములు మొదలగు బంగారు వస్తువులు, నగలు, నగలు వేసిన అనేక చాండి అడ్డంకములు, బిడ్డలకు, వాగరములు, ఉంగరములు, చంపనములు, పగలులు, మొదలగునవి ఇండియా, బెల్జియం, జర్మనీ, స్విట్జర్లాండ్, కాపిస్టెలు మొదలగు ప్రాంతములనుండి కొనుగోలుచేసి క్రొత్తగా తయారుచేసి యివ్వబడును. కానుక బంగారమునకు స్వ. చాండికొరతము మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చునది వాపసు తీసుకొనబడును.

క్రొత్తగా తయారుచేసిన—కానుకలను లక్షయ్యచౌదరి, 1597

ఇవగపాటి కొరతయ్య అందు బ్రదరు,

చెన్న రాజధానియందలి వైద్యశాలలు

1923 వ సంవత్సరములో చెన్న రాజధాని యందు పని చేసిన వైద్యశాలల నివేదికమును వ్రాయుచు సర్దుచు జేసిన మేజరు జేనరలుసినుగు గారికి గౌరవము. “చికిత్సజేయబడిన రోగుల సంఖ్య యొక్క వరుసకు కారణము పాశ్చాత్యవైద్య పద్ధతుల నెక్కువగ వర్తించుటయే, మెడికలు ఆఫీసరులు, క్రిందివైద్యులు జూపు ప్రజాహితభావమునై యున్నది.” ఈ వ్రాసినవానినిబట్టిచూడ రోగుల సంఖ్య యొక్కవరుసయే గాన్పించుచున్నది. 1921, 1922 సంవత్సరములలో రోగులసంఖ్య తక్కువగ నుండెను. జనసంఖ్య హెచ్చునపుడు రోగులసంఖ్య మాత్రము యొక్కవగాదా యగుటకైనను జనాభా తెక్కల ప్రకారము జూచినయెడల యిరువది సంవత్సరముల నాటికన్న జనసంఖ్య యెంతయోతక్కువయినట్లు గాన్పించును. రోగులెక్కువగుట బట్టిచూడ ప్రజల ఆరోగ్యవసతులు సరియైనవి. పారిశుశ్చ కాళివారు జూచుటలేదని చెప్పవలయును. వైద్యులు రోగము వచ్చినపుడు కుడికినే మరుస్తూ మనగలవారేగాని ఆట్టివిరాకుండ నెట్టివార్తయిలను కనుగొనవలయు. మలేరియా జ్వరమురాకుండ నెన్నెన్నియో సాగనములు జూచెదరుగాని యీనివేదికసంవత్సరమున ఆరోగుల సంఖ్య హెచ్చినట్లు గాన్పించును. కంటిరోగములుగూడ సామాన్యముగ గాన్పించుచుండెను. ఇందులకై వచ్చినవేములు చాల యెక్కువైనట్లు దెలుపబడినది. చర్మ వ్యాధిగ్రస్తులసంఖ్య అన్నిటికన్న యెక్కువగ నున్నది. వైద్యచికిత్సయందు యీసంవత్సరము నందు 6012 మంది మాత్రము చనిపోయిరి. గతవత్సరము నూటికి 4.67 వంతున చనిపోగా యీనివేదికవత్సరమున 4.49 వంతున చనిపోయిరి. మొత్తము చికిత్సజేయబడినవారు 8354168 మంది యుండిరి.

ఇకను 866661 శస్త్రచికిత్సలు 356721 మంది రోగులకు జేయబడినవి. ఈసంఖ్యగూడ గతవత్సరముకన్న యెక్కువయ్యెను. ఇందులన నూటికి 2.4 వంతున మాత్రమేచనిపోయిరి. శస్త్రచికిత్సలెక్కువగుటకు మరణసంఖ్యతక్కువగుటకు కారణము జనసామాన్యమునకు సర్దుచు లంబు విశ్వాసముయొక్కవగుటయే, వారు రోగులను జాగ్రత్త గజాచుటయే నని దెలుపబడినది.

ఈసంవత్సరము మొత్తము ఖర్చు 5891569 రూపాయలయ్యెను. ఇందు లోకలుబోర్డును మ్యునిసిపాలిటీలకు భరించిన మొత్తముగూడ గలదు. ఆసుపత్రుల ఖర్చును తగ్గించుటగూర్చి విచారించుటకై రా. బి. టి. యం. కే. నెరుంగాడిగారిని యీసంవత్సరము చివర మామూలములలో నియమించగా ఆయన నివేదికముపై ఆసుపత్రులలో వసతుల కెట్టి భంగముగలుగుండనే ఖర్చు తగ్గించబడెను.

కొంకిపురుగు రోగమును నిర్మూలించుటకై పనిజరుగుచున్నది. ఈసంవత్సర మన్నిచోట్లను మొత్తము 33469 మందికిరోగమునకై చికిత్సజేయబడినది. ఈరోగమునుగూర్చి ఉపన్యాసములుగూడ నీయబడినవి.

ఇకను స్థానిక వ్యాధిని రాకుండజేయుటకై ఒకసారి గారు రెండుసార్లు టీకాలు వేయవలెనని చెప్పబడుగాని ఆవరణసంఖ్యమాత్రమేమియు తగ్గుటలేదు. ఒక్కవిశేష మేమనగా టీకాలువేసిన వారియందున్న వేయనివారియందు మరణసంఖ్య యొక్కవగ నున్నదని చూపబడినది. టీకాలు ఒకటిరెండు సార్లు వేసినవారికి గూడ స్థానికమువచ్చి చనిపోవుటయేలనో మాత్రము చెలియజూడు.

ఈసంవత్సరానంతరమునకు 768 వైద్యశాలలు పనిజేయుచుండెను. 17 వైద్యశాలలు క్రొత్తగా స్థాపించబడినవి. వైద్యాభివృద్ధి రాజధానిలో ననేకచోట్ల రాష్ట్రీయార్థిక క్లిప్తపరిశోధకులను వెనుకబడినవియు ఆసుపత్రుల నెక్కువజేయువిషయమై ప్రభుత్వమువారు చాలా విచారించుచున్నారనియు దెలుపబడినది. ఇతరశాఖలన్నిటికన్న వైద్యశాఖ సభివృద్ధిజేయుట ప్రజాక్షేమమునకు చాలముఖ్యము. తక్కువఖర్చుతో సరిపోవు దేనియై ద్వయనే ప్రోత్సహముజేసినయెడల అందరకును వైద్యసహాయముగలుగగలదు. గ్రామములలో వైద్యవృత్తి సభ్యునించు ఎల్. ఎం. పీల్ యల్. యం. యస్. లకు యీమధ్యప్రభుత్వమువారు కొంతవేతనమునిచ్చి హామయతే నెదముని జేసిన ప్రకటనము అచోట్లకొంతవరకు పయోగమునుండెదమనుగాని ప్రభుత్వమువారే ఉచితవైద్యశాలల నెక్కువగ స్థాపించినయెడల చాల యనుమోలముగ నుండును.

లాకాల్ కౌన్సిల్ పునర్నిర్మాణము

విచారణసంఘానికి వేదికము

ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు

లాకాల్ కౌన్సిల్ పునర్నిర్మాణము గూర్చి 1923 అక్టో 8 వ రోజున విచారణసంఘానికి వేదికపై సభించిన సభ్యుల నిర్ణయము దానిపై ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులు యిచ్చినవివరములు క్రింది పేజీలో ఉన్నవి:—

నివేదికము

లాకాల్ కౌన్సిల్ పునర్నిర్మాణముగూర్చి డా॥ స్వామినాథ నగారు తప్పక తీర్మానమును అందరి సభ్యుల అభిప్రాయములను యిచ్చిన పాత్రపత్రమును పంపిస్తాము.

మా సంఘము విధులను నిర్వహించు మహాశేషమే మా కొరతగా ఉన్నది. విషయములనుగూర్చి సర్ హామిలాలలు, న్యాయాధికారులు, పోలీసులు, తహసీల్దార్లు, విద్యార్థులు, విద్యార్థిణులు, ముఖ్యముగా ప్రజలను అందరి ముందుగా అభిప్రాయములను సంగ్రహముగా తీసుకొని తెలుపుచున్నాము.

లాకాల్ కౌన్సిల్ ప్రస్తుతమున్న ఉద్దేశ్యములలో నేమియులోపములేదు. ప్రస్తుతమున్న విధానమునం దెట్టిలోపములేదు. లాకాల్ కౌన్సిల్ నివేదికలను గతపరిశీలనాని బట్టికాడ లాకాల్ కౌన్సిల్ మంచినపుడు పనితీరునున్నట్లుచూపుచున్నది. కాని యిది నివేదికలో మేము చూచిన మార్పుల ప్రకారము పనితీరునకు యింకా పెక్కునయ్యిందని చెప్పవచ్చును.

ఉద్దేశ్యములు

విద్యనెర్పట్టుకు మంచిపద్ధతిని నూచించుటకు ప్రాధాన్యము పని శాంతిని పొందుటగా విభజింపబడినది. (1) శిక్షణముగానుండు ప్రాధాన్యము అనునది కేవలము న్యాయవాదవృత్తియందున్న వారిలో యెక్కువగా సమర్థతగలవారిని ప్రత్యేక ఉపన్యాసముల గానియించి, ప్రత్యేక ఉపన్యాసము లిప్పించుట.

శిక్షణాగ్రామము:— అనునది ఉపన్యాసములందు మా మాటల పాఠములను కేవలము ప్రస్తుతపద్ధతి యేకాగ్రమున కేవల మిషన్యం దే యుండు ప్రాధాన్యముగాను, కొంతకాలము మాత్రమిందుకు వినియోగించు ప్రాధాన్యము అనిపించును. ప్రాధాన్యము యుండవలెను. కాని అసిస్టెంట్ ప్రాధాన్యము ఉపన్యాసములకు విద్యార్థుల సౌఖ్యమును ప్రాధాన్యముగా గావించుటకు ఉద్దేశ్యముగా 10 లేక 15 మంది అసిస్టెంట్లు ప్రాధాన్యము నియమించవలెను. అట్లు చేసినచో అక్షాంశము కేంద్రమున విద్యార్థుల యెక్కువగా ఉన్నది. మదరాసు పద్ధతిగూడ యిందుమించు సరియైనదని నుండును. వారిని సమర్థులగు జూనియర్లనుండి యెంచుకొని లాకాల్ కౌన్సిల్ వారు నియమించుకొనవచ్చును. వారు ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రకారము 10 X నుండి 8 X వరకు ప్రాధాన్యము నూచించునట్టి విషయములును ప్రాధాన్యమునుండును. విద్యార్థులు ప్రత్యేక ఉపన్యాసముల వలన లాభముపొంది, వారికి మునుపటి లాకాల్ కౌన్సిల్ పద్ధతి ప్రత్యేక ఉపన్యాసములను పరిశోధనాధికారి నిర్వహణమునకు గూడ పూనుకొనినట్లు నట్లుచేయుటకు, యిబోధనావిధానములను ముఖ్యముగా ముఖ్యముగా అనుసరించు నూత్రములను విపులముగా తెలియజేయుటవలెను.

ఈ ఉపాధ్యాయులను, ప్రాధాన్యము, అసిస్టెంట్ ప్రాధాన్యము మూడేండ్లవరకు నియమించవలెను. లండనులో ఇన్స్టిట్యూట్లందువలె, వీరి ఉద్యోగ నిర్వహణము సంపూర్ణముగా నుండినచో ప్రాధాన్యముగా లాకాల్ కౌన్సిల్ వారు తీరిగి నియమించవచ్చును. వారిని యేకాగ్రమునకు మూడేండ్లవరకు కేవలము తెచ్చి పెట్టవలెను మేము దలచుచున్నాము. ప్రస్తుతపద్ధతియే యుంచవచ్చును. కాని అసిస్టెంట్ ప్రాధాన్యము రూ 800 యిచ్చించవలెను.

ప్రత్యేక ఉపన్యాసము

మా మాటల ఉపన్యాసముల గాక, న్యాయవాదవృత్తి యందు ఆరితేరినవారిలో కొన్ని కొన్ని పాఠములను బాగుగా పఠించి ఘనతీరున నిపుణులచే, ఆయాపాఠముల గూర్చి ప్రత్యేక ఉపన్యాసముల నిర్వహించుట చాల ఉపయోగముగా నుండును. అనగా:— న్యాయవాద ప్రముఖులలో నొకరిని హిందూల గూర్చిగాని, లేక యిందులలో పెంపకము, పితౄరక్షిత పాత్రల గూర్చిగాని ఉపన్యాసము నియమించవలెను. ఈ ఉపన్యాసములు లాకాల్ కౌన్సిల్ పాఠములలో కలసియుండవు కాని లాకాల్ కౌన్సిల్ విధానమునందు ముఖ్యముగా గానండును. ఈ పద్ధతిలను ప్రభుత్వమువారు దలచినట్లు చేయు విషయములందు ప్రత్యేక నిపుణులనుండిన న్యాయవాదులు తయారగుదురు.

లాకాల్ కౌన్సిల్

లాకాల్ కౌన్సిల్ పరిపాలనాధికారము లాకాల్ కౌన్సిల్ నుండి తీసుకొనిపోయెను. ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడిన న్యాయవాదవృత్తి ప్రతినిధులు ఇరువురు ప్రాధాన్యము, ప్రత్యేక ఉపన్యాసముల అధికారియందు సభ్యులుగా నుండును. లాకాల్ కౌన్సిల్ విద్యార్థులను అధికారియందు లాకాల్ కౌన్సిల్ వారి అధికారమునందుండును. విద్యార్థులకు డైరెక్టుగా రిపోర్టుగరిత్యా లాకాల్ కౌన్సిల్ పని, నెలవలస, నెలవలస భర్తీములు, లెక్కల సరి జాచుట మున్నగు అధికారములుండును.

విద్యార్థులు:— ఇప్పటివలెనే సంవత్సరమునకు తప్పక హాజరుకావలసిన విషయములను యేర్పాటుగా నుండవలెను. లాకాల్ కౌన్సిల్ విద్యార్థులు తమ తీరిక సమయములందు తమ ఉద్యోగములతో నొకరినొకరినిగాని తాదానిగాని నిర్వహించు ప్రత్యేక నిబంధన యేర్పరచుటకు అనుకూలమైనది. లాకాల్ కౌన్సిల్ చదువు విద్యార్థులకి మేము యేర్పరిచిన గంటల నియమానుసారముగా జూచిన చేరువలను జేసికొనుటకు అనుకూలమైనది. కాని అయినను లాకాల్ కౌన్సిల్ భంగమునకుండు చేరే పనితీరునకు అనుకూలమైనది. లాకాల్ కౌన్సిల్ కంట్రీ కాలరీ కంట్రీ మార్కెట్టును లేదు.

ప్రెస్సి పాట్ల:— మా మాటల ఉపాధ్యాయుల పనిని, ప్రత్యేక ఉపన్యాసముల పనిని సరిగ్గరియించు లాకాల్ కౌన్సిల్ పాట్లను వహించుటకు ప్రెస్సి పాట్లగా నుండవలెను. వీరు తమకాలములందు యిచ్చిన వినియోగించవలెను. ఉపన్యాసముల గూడ నిర్వహించును.

గ్రంథాలయము:— విద్యార్థులు తమ సంగ్రహము ఉపన్యాసములతో గూడ చదువుకొనుటకు నుంచి గ్రంథములు తయారుచేయవలెను. లాకాల్ కౌన్సిల్ ప్రతినిధులు రాత్రి 7, 8 గంటలవరకు గ్రంథాలయము తెరచియుంచవలెను. దీనిభాగ్యతను ప్రెస్సి పాట్లగా చేపట్టి, కావలసినచో మా మాటల ప్రాధాన్యముగూడ కొంతకాలము గ్రంథాలయమునందుండి విద్యార్థులకు తోడ్పడుచుండి నియమించవచ్చును.

సి. సి. రామస్వామి అయ్యరు
ఎం. వెంకటసుబ్బారావు
సి. మాధవనాయరు
టి. రంగారావు
ఆర్డరు జేసినది

ప్రభుత్వము ఉత్తరువు

(నవంబరు 5-1924)

లాకాల్ కౌన్సిల్ కార్యవిధానమును పరిశీలించి దానిని సరియగు న్యాయవాదవృత్తి విజ్ఞాన కేంద్రముగా చేయుటకు అనుకూలముగా మార్పులను నూచించునది ప్రభుత్వమువారు గా॥ సి. సి. రామస్వామి అయ్యరు గారి అధ్యక్షతన నొక సంఘమును 1923 సెప్టెంబరు 11 వ రోజున నియమించిరి. సంఘమువారు విచారణసంఘానికి విషయముల విపులముగా నూచించ బడినవి.

సంఘమువారు 1924 మార్చిలో నివేదికను బంపిరి. డా॥ స్వామినాథ నగారు, అందోకభ్యులు విన్నాభిప్రాయమును తెలిపిరి. లాకాల్ కౌన్సిల్ వారు రిపోర్టునందు శిఫార్సులను గీరించిరి. ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులను దిగువన తెలిపిరి.

సంఘమువారు నూచనలగా విండునపుడు న్యాయవాదవృత్తి విద్యార్థులను సరియించి యుండవలెనని గుర్తించిరి. రాష్ట్రమునందు అవశ్యకతలను బట్టి న్యాయవాదవృత్తి పరమమునందు గ్రంథములను దానినిగాక వృత్తి అనుభవముల బట్టికాడ చాలవరకు నేర్చుకొనవలయున్నది ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నారు. కావున సంఘమువారు తెచ్చినట్లు విద్యార్థులకు లాకాల్ కౌన్సిల్ చర్యయందు వృత్తియందున్న న్యాయవాదుల సంగత్యమును దుర్బుధానము ప్రభుత్వమువారు రూపొందించుచున్నారు.

విద్యార్థి విధానము ఉపాధ్యాయులు

లాకాల్ కౌన్సిల్ తగినంతమంది ఉపాధ్యాయులు లేరను విషయమునుండి రెండువిషయములలో తప్పక తీర్మానింపవలెను. లాకాల్ కౌన్సిల్ పాట్లను దాని సంఘమువారు తలచుచున్నారు.

1 న్యాయవాద వృత్తిలోనున్న ముఖ్యులు లాకాల్ కౌన్సిల్ సభ్యులుగా లెక్కింపబడుటకు అనుకూలమైనది.

(2) ఉపాధ్యాయుల పనిని ప్రాధాన్యము పనులకుండునది లేన మునుపర్చుట.

ఈలోపముల లొంగించుట కీర్తిని నూచనల గలవు:—

(1) ఉపన్యాసము లిచ్చుటకును బోధనాకార్యములకు సంబంధమేర్పరచవలెను.

(2) లాకాల్ కౌన్సిల్ అనునది జరుగు విద్యార్థులకు తోడుగా న్యాయవాదవృత్తియందు ప్రఖ్యాతిగాంచి ప్రత్యేక విషయములందు విజ్ఞానాధికతను బడినవారిచే ఉపన్యాసముల నిర్వహించుచుండవలెను.

(3) చిన్న చిన్న తరగతులందునూ జేయుటకు అసిస్టెంట్లు ప్రాధాన్యములను పొందువలెను.

(4) అసిస్టెంట్లు ప్రాధాన్యములను పొందునూ, లిచ్చుటయేగాక విద్యార్థులకు గ్రంథాలయములందు చదువుకొనునపుడుగూడ పకనీయ గ్రంథముల నూచించుచు తోడ్పడువలెను.

ప్రభుత్వమువారి నూచనల రంగీకరించు చున్నాము. వృత్తి యందున్న వారిని ప్రత్యేక ఉపన్యాసములగా నియమించుటకు పరమమైనది. లాకాల్ కౌన్సిల్ విధానమునందు యిచ్చిన ప్రత్యేక ఉపన్యాసములు ముఖ్య భాగముగా నుండును. వీటిని లాకాల్ కౌన్సిల్ వారు యేర్పాటు చేయుచుండును. సిబ్బందిలో చేర్చబడును. అసిస్టెంట్లు ఉపన్యాసముల పనిగూడ నిబంధనలను చేర్చబడును. ప్రత్యేక ఉపన్యాసములు యేర్పరచుటకు ఉపన్యాసములను రో దానికనుగుణముగానే అసిస్టెంట్లు ఉపన్యాసములకు పాఠముల జరుపుచుండవలెను. వీరిపని ఉపన్యాసముల తరచు పరీక్షించుచుండును. ప్రత్యేక ఉపన్యాసములకు ఒక్కసారియే నియమిత చేసినమును, బట్టికాడ ప్రత్యేక ఉపన్యాసములను నిర్వహించుచుండును. ఎవరికెంతియవలెనో లాకాల్ కౌన్సిల్ వారు నియమించవచ్చును.

ప్రస్తుతమున్న వారికి బదులు 12 మంది అసిస్టెంట్లు ఉపన్యాసములను నెలకు రూ 200 వేతనమున 1925 జనవరి 1 వ రోజునుండి నియమించుట ఖాయము చేయబడినది. న్యాయవాదవృత్తిలో 6 యేండ్లకు యెక్కువ అనుభవములేని జూనియరు న్యాయవాదులనుండి లాకాల్ కౌన్సిల్ వారు అసిస్టెంట్లు ప్రాధాన్యములను నియమించవచ్చును.

ప్రస్తుతమున్న అధికారములలోనే అధికారిని ప్రెస్సి పాట్లగా రుండునని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నారు.

గ్రంథాలయ కార్యములకు యెక్కువ ప్రాముఖ్యత నూచవలెను. గ్రంథాలయము అభివృద్ధి చెంచువరకు అందుచువుకొనునపుడు విద్యార్థులకు అసిస్టెంట్లు ఉపన్యాసములు తోడ్పడుచుండును.

లాకాల్ కౌన్సిల్ గంటలనుగూర్చి సంఘమువారియందు నూచించబడినది. లాకాల్ కౌన్సిల్ పనితీరును గంటలు 12 నుండి సాయం కాలము 4 వరకుండవలెనది ప్రభుత్వమువారు దలచెదరు. ఈ విషయమును లాకాల్ కౌన్సిల్ వారు యేర్పరచు నూచించినచో విచారణపడును. ప్రత్యేక ఉపన్యాసముల గూర్చి లాకాల్ కౌన్సిల్ నిర్ణయించుకొనవచ్చును.

పరిపాలనాధికారములు

లాకాల్ కౌన్సిల్ పరిపాలనాధికారము లాకాల్ కౌన్సిల్ నుండి పనియొక, విద్యార్థుల డైరెక్టుగా రిపోర్టుగరిత్యా లెక్కలు మున్నగువాటియందు దధికారముండవలెననియు సంఘమువారు జేసిన నూచనల ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నారు.

లాకాల్ కౌన్సిల్ పునర్నిర్మాణముగూర్చియు, లాకాల్ కౌన్సిల్ నిబంధనల సవరణల గూర్చియు డైరెక్టుగా రిపోర్టుగరించుచున్నాము.

సంఘాధ్యక్షుడును సభ్యులును తమకు నియమించిన కార్యభారమును చక్కగ నిర్వహించినందులకు ప్రభుత్వము వారు అభినందించుచున్నారు.

వి. టి. కృష్ణమాచారి.

ప్ర. అక్షింశకార్యదర్శి.

శ్రీబాలభారత సంఘము బందరు

మంగళవారము 25-11-24

బుట్టయ్య వేటూరులో

శాకుంతల

దువ్వంతుడు:— జొన్నవిత్తల శేషగిరిరావుగారు
శాకుంతల:— కడియాల రత్నయ్యగారు
కణ్దు:— చిలకలపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారు
విదూషకుడు:— ఆలమూరి పట్టాభిరామయ్యగారు
శార్దూరపు:— పాటిబండ్ల రాధాకృష్ణమూర్తిగారు
టిక్కెట్లు:— గు. 8.0.0; 2.0.0; 1.8.0; 1.0.0; 0.8.0. స్త్రీలకు 0.8.0

చిట్టూరి సరసింహము

మా నే జరు.

గోదావరిజిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ

ఈసభ యానెల 15, 16 వ తేదీలను రాజమహేంద్రవరమున శ్రీయుత బ్రహ్మచోన్మ్యుల సుబ్రహ్మణ్యముగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. ఈక్రింది తీర్మానములు కావించబడెను.

౧. దేశారాధనలనుగూర్చి కార్యనిర్వాహకవర్గసభ వారు కావించిన మొదటితీర్మానమును ఈసభవారు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి.

౨. జిల్లాకాంగ్రెసుసభ ప్రతినిధి యెన్నికలనుగూర్చి కార్యనిర్వాహకవర్గసభవారు కావించిన రెండవ తీర్మానమును ఈ సభవారు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి.

౩. ఎన్నికలు:—ఈ క్రిందివారిని గోదావరిజిల్లానుండి జిల్లాకాంగ్రెసుసభ ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనడ మయినది.

(1) నల్లిశివు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణారావుగారు	రామచంద్రతరం	
(2) నామన బాపన్న గారు (3) నంబూరి జగ్గరాజుగారు		కొత్తపేట
(4) కళ్యాణేశ్వర కృష్ణారావుగారు (5) బొమ్మిడి శ్రీరామ వెంకటగూర్జారావుగారు (6) అల్లూరి రామరాజుగారు		రాజోలు
(7) కళ్యాణేశ్వర కృష్ణారావు	అమలాపురము	
(8) దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లు		
(9) గరిమళ్ల నరసింహమూర్తి		
(10) మాచిమంచి గవరాజు		
(11) పొన్నలగడ్డ వల్లభరాజు		
(12) పానుగంటి మూర్తినారాయణరావు		
(13) నీరుకొండ వెంకటేశ్వరచౌదరి		
(14) తివనలూరు మోతీచంద	రాజమహేంద్రవరము	
(15) బ్రహ్మచోన్మ్యుల సుబ్రహ్మణ్యం		
(16) శివరాజు వెంకటరాజు రావు		
(17) గంగిపాటి ఆంజనేయ మూర్త్యప్రకాశరావు	తుని	
(18) దువ్వూరి సుబ్బయ్య		
(19) బ్రహ్మచోన్మ్యుల లక్ష్మీనరసయ్య		
(20) మండపాక రంగయ్య		
(21) లక్కరాజు సుబ్బారావు		
(22) నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనేటిరావు		
(23) మొదటికంటి తిరుమలరావు		
(24) బులుగు సాంబమూర్తి		
(25) కోడేటి రంగాచార్యులు		
(26) నూరంపల్లి గోవిందరాజు		
(27) నంజనపల్లి లక్ష్మారావుగారు	పెద్దాపురము.	
(28) కేశవతల్లి కామరాజుగారు		
(29) ముప్పన ప్రభులింగం గారు		
(30) కొత్త కేశవలింగారావుగారు	పోలవరం.	
(31) కలపాక సత్యనారాయణగారు		
(32) చేలియ్యం సోమయ్యగారు		
(33) చెరువు వెంకటాద్రిగారు	నూగూరు.	
(34) దున్న కమలనాథంగారు		

౪. ఆరేపాదరులకు కనుటచేతనేగాక వయోవృద్ధులకు యుగ అహోరాత్రములు హిందూదేశ దాస్యవిముక్తికై ఇప్పటికి పది సంవత్సరములుగ దేశపర్యటనము గావించి, తనజీవితాద్యముపైనుచే దేశమునందు గల మహమ్మదీయ, మహమ్మదీయ తర ప్రతిఘటనలనుగూర్చి పౌరుషసేవలందు స్వతాజ్ఞవాంఛ మొలక లెత్తజేసి మనయొక్కయు, మనభావినంతానము యొక్కయు, కృతజ్ఞతను పాత్రురాలై, కాళ్ళకిక్కిగారవము లను గన్న మూల విశ్వాస్య పరమపదించునందుల కీసభవారు తమ వివాదమును వెలిబుచ్చుచున్నారు.

౫. నంగరాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వమువారు సాగించుచున్న నిర్బంధవిధానమును తగిన అవసరముకాని, అధారముగాని లేదని నమ్ముచు, అట్టిదాని ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యపక్ష ప్రాబల్యమున దామరముగాను చేయుప్రయత్న మనివిశ్వసించుచు ప్రభుత్వవ్యతిరేక ఈసభవారు గర్హించుచున్నారు.

౬. గాంధీదాసుల రాజీనామాపత్రమున గల పరతులమీద జేతకనత్వము స్వరాజ్యసమరసన్నాహమును ఆధార పడి యున్నది యీ సభవారు విశ్వసించి దానిని అవసరమని తోచిన స్థలములనుగూర్చి నేటికే అంగీకరించబడినదని రాజీవు అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘసభవారికి ఈసభవారు కోరుచున్నారు. ఈ సభవారును అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులకు తంతి మూలమున అందజేయవలసినదని ఈ సంఘాధ్యక్షులకు ఈ సభ వారు కోరుచున్నారు.

సవరణ
గాంధీ-దాసు ఒడంబడికయొక్క అవశ్యతను దేశము తోని పరిస్థితుల కనుగుణ్య మని గుర్తించుచు, ఈక్రింది విషయములు నిశ్చితముగ ఈవిధమున నిర్ణయింపబడెనని అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

అ. ఖర్చు. ప్రత్యేక సమయములందేగాక సర్వదా ధరించవలెను.

ఆ. హిందూదేశపుబట్ట యనుటకుబదులు కుద్రాక్ష రని యుంచవలెను.

ఇ. సభ్యత్వపు చందా స్వయముగా వడికిన నూలయి యుండవలెను.

అధ్యక్షు లొడంబడికను తీవ్రముగా ఖండించి, తాను దానిని ఒప్పుకొనజాలనట్లు తెలియజెప్పి, సవరణను తీర్మానమును ఓటుతో పెట్టివారు. అవసరమైనవిషయమును చర్చించుట అవసరమని కళ్యాణేశ్వర కృష్ణారావుగారు చేసిన ఉపపాదనను నిరాకరించి, ఉద్దేశమును చెప్పటకు సమక యున్న సభ, ఒడంబడికను నిరాకరింపవలసినది అన్న అధ్యక్షుల అభిప్రాయమును విని సవరణను తీర్మానమునుగూడ త్రోసివేసినది.

౬. అధ్యక్షపదవికి శ్రీయుత బ్రహ్మచోన్మ్యుల సుబ్రహ్మణ్యముగారిచ్చిన రాజీనామాను సభవారు రంగీకరించక ఉపసంహరింపకొనవలసినదని ఆయనను కోరడమయినది.

అందుల కంగీకరించి సుబ్రహ్మణ్యముగారు తమరాజీనామా నుకలపరిచుకొనిరి.

౭. ఇతరసభ్యుల రాజీనామాలు తులీ ఈసంఘము వేరొక్కరించుట ఆవిధముననది. సదరు జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ సభ్యత్వపు రాజీనామాను ఉపసంహరించుకొనవలసినదని ఆయన సభ్యులను కోరడమయినది.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణ, కార్యదర్శి.

వెల్లింగుటన్ సినీమా,
మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
22-11-24 శనివారమునుండి 28-11-24 తేదీ వరకు వారమువరకు యూనివర్సల్ జ్యూయర్ క్రాఫ్ట్స్ 8 వ ఫీరీస్.
ది లెడర్ వుష్షర్స్ మాడవారము 2 భాగములు
ఆరోగు గొప్పవీరియర్ 49 దినముల కథ
నేనా గర్భర్ కృత్యములు చూడతగినవి. 3 వ వారము.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్:—నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి జేరినది. స్వప్నమందు గాని మూత్రముతోగాని వీర్యమునుపరిచుచున్న యడల తక్షణం నిలిచియును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును లోలించి యవ్వన మొసంగును. ఎంత బలహీనుని కయినచూ రెండంగులలో వరములకు బలమునిచ్చి సంసార కుఱువు అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన సంతులక జేయును. పుత్రములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ 1 కీ రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు
ఆర్య వైద్యశ్రమం,
13, బైరాగిమఠంబీధి. మద్రాసు.

మెస్సరిజము నేర్చుకొనుదు

మెస్సరిజము, హిస్టరీజము, లాట్ రీడింగు, కాక్ నెక్ డ్రైవర్, అత్యంత, దూరదృష్టి, దూరక్షణము, మెస్సరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుఖోదకముగ, అత్యుపయోగకముగ, గురువులేక ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.
మె ప్రతి 1.కి రు- 1.0.0 పోస్టేజీ 0.4.0
ప్రాఫెసర్, నేఖర్, మెస్సరిస్టు ఏలూరు.

మరోకోవరదలు

పైనికయేర్పాటులు నిలుపుజేయుబడెను
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)
మరోకోలో వర్షాధిక్యతచేతను వరదల యిబ్బందులనల, నను పైనికప్రయత్నములన్నియు నిలుపుజేయుబడె ననియు, పైనికలందరు రాకపోకల ఏర్పాటులు సరిజేసికొనుటయందు నిశ్శక్తులై యున్నారనియు, మాడ్చినుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

సర్ లీస్టాకుగారి హత్య

చక్రవర్తిగారి విచారము
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)
సర్ లీస్టాకుగారి ఈజిప్టులో హత్యకై తవచిచారమును పోలీసులు ఆలంబీగారికి తంతివార్తనంపిరి. తనపైస్వయములో ముఖ్యోద్యోగిని క్రూరహత్యగాజించి నైస్వయమున నష్టము కలిగించినందులకు చాల ఆగ్రహపడుచున్నారు.
లీగారి కఠోరమునుండి ఒకడండ బుల్డు బయటకులాగిరి. మోటారుబండిలో వేరొక బుల్డు దొరికినది. నుడూనునాఖరులో యిప్పటికి 20 మంది అరెస్టు కావించబడిరి. ఒక యువకుడు (అరెస్టుకాబడినవాడు) సర్ లీస్టాకుగారితో 18-వ తేదీన సంప్రదింపగోరి, (ఆయన నడవడిని గూర్చి కొంత భోగట్ట తెలిసికొనెనని) పత్రికలలోన వ్రాయబడినది.

లాకా లేజీ నూతనసహాయపండితుడు
మదరాసు, నవంబరు 22:—చంచయ్యగారు కలవుమీరద నున్నందున న్యాయస్థానమును హైకోర్టు న్యాయనాది యగు టి. యన్. వెంకటేశ అయ్యరుగారు లాకా లేజీ నూతన సహాయ పండితులుగ నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

హైందవ వైద్య పాఠశాల
బొంబాయి, నవంబరు 21:—దేశీయుమందుల విధానమును కఠీరకాస్త్రమును నేర్పుటకు యిండియా ప్రభుత్వము వాకోక పాఠశాలను అసతికాలములో స్థాపింపబోవుచున్నది. (అ. ప్రె.)

దొంగలెంబడిన రివాల్యరులు పట్టుకొనబడెను
నల్లరు కల్లారులు అరెస్టు చేయబడిరి
తిరుచనాపల్లి, నవంబరు 21:—సర్కిలు యిన్ స్పెక్టరుగారును పార్టీయు 15 తినములనుండి సోదా చేయుచున్నారు. మాజూరు ప్రెజిడెంటు నవంబరు 2 వ తారీఖున నాల్గు రివాల్యరులు పోవుటయే సోదాకు గారణము. కాజమ్మపట్టి అను గ్రామమునకు ప్రక్కనున్న చిట్టడపల్లిలో రివాల్యరులు దొరకను. నల్లరు కల్లారులు అరెస్టుచేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

తిరుచినాపల్లి కాంగ్రెసు కమిటీ
తిరుచనాపల్లి, నవంబరు 21:—వీజియ్యుకుగారి మరణమునకువిచారమును జెల్పుచు నొక తీర్మానముగావించి ఆరీసోదరులకు బంపెను. (అ. ప్రె.)

దార్జిలింగు, నవంబరు 21:—టిబెట్టదేశమునందు గల లాసాలో పోలీసుబలమును సంస్కరించి చక్కని యేర్పాట్లు గావించుటకు బంపబడిన సర్దార్ బహదూర్ యన్. డల్లియం. లేడన్ గారు నేడు యిచ్చటకు వచ్చిరి. వీర్డు నెలవాసంతరము తిరిగి లాసావెల్లిదరిని జెలియించున్నది. (అ. ప్రె.)

ప్రతికూలబహిష్కారచట్టము
రంగూను, నవంబరు 22:—బర్మాప్రతికూల బహిష్కారచట్టము ఆమ్ హెర్స్టు జిల్లాలోగూడ నమలుతో నుంచబడును. (అ. ప్రె.)

బర్మాదేశమునందు నిర్బంధ విధానము
మరి యిరువదియెనిమిది సంఘములు అశాస్త్రీయములై నవని ప్రకటించుట
రంగూను, నవంబరు 22:—హిందూ జిల్లాలో 27 సంఘములును, తారవాడి జిల్లాలో నొకటియు ప్రేమితులు లాసవరణ చట్టముక్రింద ఆక్రమమైనవని బర్మాప్రభుత్వము వారిచే ప్రకటించబడినది. (అ. ప్రె.)

రక్తక్షి సంగ్రం కార్తికమాస బ॥ ౧౧, శనివారము

నవనీతచోరుడు

[అప్పల వీరవెంకటజోగయ్యశాస్త్రిగారు]

ఉ. ఏలర యంత యాగడ మదేలర బాలవీలదేహానికా, బోలిన దండగీం డొకడు పుట్టునె? కట్టెద నిన్ను తోటి కీ, వేళ నికెట్లు గోపికల పెన్న హరింపంగ జాలువాడ నిక, జాలి దలంప కృష్ణ! యిక సాగవు నీదగు చోర కృత్యముల్.

ఉ. చల్లయఁ బాలు పెన్నయనుఁ జాలుగ నుండగ నింట మాని యా, గొల్లల యిండ్లలో నటులఁ గొల్లగొనక బని యేమి? లండ్రి! యా పల్లవపాణు లందఱును బట్టరె? కొట్టరె? నిన్ను దండగీం, డల్లరిపెల్ల వాఁ డనుచు నాడరె? కృష్ణ త్రిలోకమోహనా!.

ఉ. అచ్చెరువయ్యె, నొక్క లలనామణియింటను బాలు పెన్నయక, మ్రుచ్చిలి పర్విడంగఁ గని మొట్టలు పెట్టగ నామె కోడలిక, తొచ్చియు దాని మూతినె తొచ్చునకుం దగ పెన్నబూసి నీ, వచ్చొట్టు బాసెంట, తగునా? యిది కృష్ణ త్రిలోకమోహనా!

నిన్ను గాదు

[కవిగొండల వేంకటరావుగారు బి. ఏ. బి. యల్]

(గీ తి క)

నిన్ను గాదో పిల్ల! నిన్ను నొకొంటివా? పెళ్లి పెళ్లిము పిల్ల! పెళ్లి పో నీదారి॥ నిన్ను॥ ప్రొద్దుక్రం కెట్ట నీ ముద్దు మొగము చేల అద్దిరా! ఆ మోమె ఆ మోమె యనుకొంటి॥ నిన్ను॥ చిటుచలి నంబు చంగు చిక్కనఁ గప్ప ఆసిగ్గు లేమొ యా చనుకొంటిఁ గనుఁగొంటి॥ నిన్ను॥ అసురసంజను నీదు నంజలు రవణింప ఆయొంటి అంజల అందె లంచును వింటి॥ నిన్ను॥ మునిమాపు పడుట నీ ముడిపూవు వెనుజాఱ నల్ల దూముడి యొక్కొ అనుకొంటిఁ దమికొంటి॥ నిన్ను॥ ఇరుల మాతను నన్న ఎవరొ? యం నీ వెంచ ఎవరు నీవా యంచు నెంచితీ నీవై తొ॥ నిన్ను॥

కవిత-నిమర్శ

[భువనగిరి విజయరామయ్యగారు]

క॥ శ్రీల జ్ఞానవయ బహుళర సాలంబనఁ దేలు కమలజాగంబున ర మ్యాలాపరచిరకేళి వ్యాలోలత వెలయు తత్త్వ మచ్చింతు మదిక॥

గీ॥ వివిధభావారసార్ధకవిశ్వోత్స సమాదయప్రోద్భవోద్ధానశాలిధీప్ర భావవాగర్జనవాధి వై వతకళాప్ర వాహకవితా సరస్వతిఁ బ్రస్తుతింతు॥

క॥ డిహాప్రపంచనిభృతో త్రాహనపథానలేశసంభవదఖల వ్యాహరదోప సమ్యక్ గ్రాహివిమర్శకవదాన్యకలన నుతింతుక॥

గీ॥ కవి విమర్శకుడు కాలేడు; కాలేడు కవి విమర్శకుడు కడకనైన; కవితయును విమర్శకత్వ మొక్కనియందె కలిమి పూర్వపుణ్యమునఫలంబు॥

క॥ కవితలన విమర్శకుఁడు! కవికి విమర్శకునివలనఁ గలుగు సహాయం బెవ రెఱిగి వాకొనంగల రవేద్య మతిగూఢ మది సురాదులకై నక॥

క॥ ప్రకృతిక బరమేశ్వరనకు సకృదచ్చిన్నము నెట్టి సంబంధమొ సోష్ట ప్యతి విమర్శక కవులకు సుకృతానుకృతముల విట్లు చూవె వచోర్విక॥

గీ॥ దై నస్పృకి వెనుమాయ తారసిల్లు కొలది భగవద్గీర్తయత వెలయునగిది కవికవిత్వప్రపంచంబు కఠినతార్కి కాభిమాతిఁ దేలు సుభ్రోకీర్త్యతిశయమున॥

క॥ ఈవిషయము సోదాహరణావిష్కృతిఁ గవి విమర్శకాభి సవిధమం దే వినయపూర్వకంబుగ సేవింపఁ గవిత్వ సుధి సిద్ధించుటకై ॥

చ॥ పసినినుఁ గొక్కయం న తడబాటుగ ముద్దులమాటలాడుచో ముసిమసివవులూరు పలపోలమోదము గుబ్బితిల్లి యే విసుగు జనింపదంక పయిపెచ్చు తదర్థకుఁ జేరి యెన్నియో కొసరుల దన్ని సర్వపక్షోపలమాధునిఁ గ్రోలఁజేయునే పసగుణమా యెఱిగి నుడిబొక్క నసాక్ష్యము: భావబుద్ధి బర్హ ససికెటుంగ నో ననధిపైక సుగమ్యమాగావలెకా భిళి! దొసగుల పుట్టుగాక శిశుధోరణి శాద్విక సౌమ్యంబు స ప్రసబలపోషణంబు, సుకథానకృద్ధి, కళాసమృద్ధి, పా త్రసమయసిద్ధి, యాచితీ ముదంబిడుశుద్ధి యెసంగునే! తది యసముపప త్రిఁగాంచినకదా! తోదండ్రులు వాని సద్గురు ప్రసిత నొనర్చి వాక్యగుణధర్మలంబు ననుక్షణంబుగా నెసఁగు ననే! దోషముల నెట్టి విమర్శ యొనర్చి చూపి స ప్రసననిఁ జేసికొందును తదంచితగౌరవ మాతృసౌఖ్యముక, స్వసమితి ధార్మికాగ్రతి, ప్రపంచనిరా మయతత్వవృద్ధికి నసతి చెలంగుమార్గమని: న్రాత్మ్యంబు మూఢులు సోమయో దది యనుభుక్తభాషిణీ వలయానంతటి యోషిక లేక స్వేచ్ఛకున్ ముసురుముసుంగలంబు, దమపుత్రులు 'ఛాందస' దేశికాభిలో నసపడలేరటంచు, జననభద్ర్యతిన్ దమదుట్టుఁ దోయ వా గ్విసరము లూహకు స్థగులు వేమము లాటలు బాట లెన్నియో వెనఁ గనుఁగొన్నమాత్రం దఁ పీచులతో వినినంతమాత్ర దీ మధుమమెయిన్ దనంతటఁగ్రమంబుగ బాలుఁడు సేర్పుచుండఁదె స్థరుల మందలింపుల వికారపుదై త్తపువేల్లఁ బోట్ల, రా

త్తు సులకునైనఁ దోచనిపితాచపుశ్శిలతోడ బిట్టు దా నుసికొలుపనలంచిన యయోమయదేశకమార్గ మన్నిమా నసములకైక్ర నాయక నార్కపుటభ్యయనంబుఁ గూర్చుడు ర్వ్యసనుల స్వాధ్యైత్తులకు నాఁడిబుచ్చుగఁగిల వెన్న కున్ మసిమినొసంగు మార్గముమించి శరీర సుమాతిపేళలా గ్రసరతఁ బొల్పు బాలకుని రవ్యతిరంబగు బుద్ధి నంచు నే యసగ విత్వేంద్రంబు యెట్టి యాహూల బిడ్డలందు బి ట్టెనఁ గఁగ జేసి, శిశువయి శేవము, సద్గుణభోధమీదఁ దె స్తసియందయింపఁజేసి, ఘనకార్యమొనర్చినయట్లు వ్యర్థతా మసమన విట్టిపీగుదురు మంచి నొనర్చునె సంఘమందు నీ మసనపుకామబుబుల దుమారము తిత్తితిగాండ్రతీండ్రలు క్లిష్టపుడదాడుడుత్పేడుగు క్రేవల బిడ్డలఁ దిప్పి వారి నీ రసగుణలక గుయు క్తికుల భ్రష్టవివేకుల నాతతాయు లక నసనటుగాండ్రజేయు గుణవంతులు దీనిని మెచ్చుకొందురే; 2. మసిగసి మాఁగి పెద్దవల వల్లలూడి మడంగు పేమపు న్నుసివెసయానల నిది మారులమార్గ పుటంబు వెట్టి డ పృసపనలు న్యదల్చి బహుభంగల రాపిడి సానదేచ్చి మె ల్మిసలుపుకొన్నఁగాదె, యవలీలనన ర్వ్యవిభూషణ తన్నియె న్నెసగులఁజేయవీలమరు: దేవనమాఁడు నూఁచిట్టుబొ ట్టిసుమును మున్నుఁగాఁజేరిగి, యేర్చి, జలంబులఁదార్చిమాడుమా ద్దుసిమి, గ్రహించి, పాశేమయి యొప్పు సెగక బచనంబొనర్చి స ప్రసనహితంబు, నాజ్యయచిరంబు పయఃఫలసంభృతంబుఁగా మెసవినఁగాక మెల్పుల మెకొనఁజేయునె బియ్యపొగిరం బుసులని, యేదియో ఘనత యొప్పునలంచు శ్రమప్రమాదమా నసులయి వెట్టితోట్టినచనంబులఁ బల్కుదు రింతెగాక బా ల్యసమయఁదెచ్చితంబుల సలత్కమ్యగాఁ బరికింప బాలకు ల్వసములఁదెచ్చితంబుల సలత్కమ్యగాఁ బరికింప బాలకు ల్వసముల మెఱిగి, వ్యాపకృతి పాల్పడకుంట సర్వభావమై కనం బొసఁగునె? దేనిజూచినను భోరన హ సయంగంబు సాఁచితి ద్ద్రసనముకై పెసంగుట స్వకంబరు నైజముఁగాఁగఁ దోచదె యెసతిక నిల్చి దీన నుఖ మెర్పడుఁ గష్టము దీనఁ దోయన న్యదసముగల్గనందనక నాఁడురే పసెట్టి లెందున దైస దలిదండ్రులొ యెరులొ తీరనిశ్రద్ధఁ జరించి వారికిక దొసగిడు నగ్ని, దీపశిఖి, తోయము మన్న గువనుసంఘము త్వసదోలఁగించి, వానయెడ భీతిజనింపఁగఁ జేయకొలు; సం తఁమిగులొత్త బిడ్డలకు 'నాన్న'యొ 'నత్త'యొ 'నమ్మ'యంచుఁ గా, యసిగయలుంచు మాటల నిరంతర మెన్నియొ మార్లుచెప్ప కే కొసరి వచింపఁ జేసకయ కొవిదులెదుర వాడ! సంతతా భ్యసనము దిద్దుబాటు నిటు లాజనంబు నెసంగు చుంటనే సీనువులు లోకకాగిక విశిష్టకళ ల్గిహించి సంస్కృతిక ససిగ మెలంగఁ జాలుదురు: శేకల బాటుమఁ బాట్లు పట్టితా శ్వసనములందె మెండుగ నెసంగుననక బెజుమాటలే! కా ర్యసమునయంబులం దశభనా ప్రియ శిశుకు దోడుగాఁగ బు ద్దిసునితత్వ మేడ్డ నతీంద్రియభౌతికపారలౌకిక ప్రపరమహుర్ముహుర్వ్యతితరాజ్యమహార్గర వీచికాంతరం గనకలపాలనక్రియ నఖండితమృతనియు క్తమృతభా గ్యసహితభిబలోగ్రసలిలాంతరయానములైన పాణ్డీతి లసిత సమర్థకల్పితకలాపములందె దొసంగు లెన్నియో పొసఁగుట, తత్ప్రమాదములఁ బోల్చిమహాజనచారిపత్రికా రసనకుఁదార్చి ఖండనపరంపర లూపు విమర్శ చేతుటలొ బిన నెవఁడో యొకానొకవివేక విహీనుఁడు దప్పరాజ్యభృ న్నఁ పసుధాస్థిక బ్రబలపారిదాదిగ సర్వచక్రవ ర్తిమితిమాటువేషములఁ దిద్ది స్వసాలితహాసహాసం దసహాసపుత్తి యేర్పడియెనా వసువైనని, యాత్మరాజకా ర్యసమయము వ్రుజానుభుదరత్వయవృత్తిక దప్పెనా యటం చసకృదుపాయయోగముల వారసె వెంటనే తత్ప్రయుక్తము న్నసలచి కొంటయ న్నమవమా విహా కనమా చరిత్రలక దెసలను నాఁడునేడు జగతిక దినముక బ్రభవించువార్తలక మసకలహాధిస్థుని విమర్శను గోరనికార్య ముంచునే? యునులన న్నేచ్ఛకున్యరగి యొన్న నెటుంగనివారి కెప్పుడు నిర్విషముగ నద్విమృ పడివేపుర తప్పన కాదటంచు నె క్కసముగ బల్కుచుండు రతిగర్వ్యపరాభవమందు దాఁకేదా మసమన సంధులై యొకరు మాకవనంబుల దవ్వబట్టు ధై ర్యసహితంబుందురే, యని నిరంతరగర్వ నికృతిచిత్తులై మసలదు రవ్వలక బ్రతిభవాలి గతోత్సుకత స్థితిమందు దసవివేకమే! వెను కానెగటు న్నెనుబాటు నేటికో?

తంజావూరు సరస్వతీమహల్

అక్టోబరు 22 తేదీగల ఆంధ్రపత్రికకు శ్రీయుత కనుపత్రి మార్కండేయశర్మగారు ఈభాండాగారమును గురించి వ్రాసినయుత్తరము సకాలమున ప్రచురితమైనది. నే నీభాండాగారమును జూచుటకై యొకతూరి తంజావూరికి వెళ్లినప్పుడు ప్రస్తుతము కార్యదర్శిగా నున్న సాంబమూర్తిరావు పంతులుగారు తెలుగుపుస్తకముల వివరణపట్టిక నొకదానిని తగ్గుగుచ్చేయించుచునీ కోరిక నేను తంజావూరికి సమీపమున నుండు టచేత నాచేతనే సహాయము తప్పక చేసెదనని చెప్పితిని. ఇచ్చటి తెలుగుపుస్తకములకు తాతలనాటి పట్టిక యొకటి గలదు. దానినిబట్టి కీర్తిశేఖరుల గోపాలశర్మగారు (తంజావూరి కౌపురస్థులు ఆంధ్రులు, తెలుగులో నుండివచ్చియుండు) ఆకారాదిపట్టిక నొకదానిని తయారు చేసిరి. శ్రీసాంబమూర్తిరావుగారు నాకు బంపిన ఈ ఆకారాదిపట్టికను బట్టి రెక్కచేయుగా ప్రస్తుతము భాండాగారములో నున్న తెలుగుపుస్తకముల సంఖ్య యెందునూర్గు పైచిలుకని తేలుచున్నది. ఇందు కొన్నిపుస్తకములు కన్నడకపిటోను, కొన్ని గ్రంథాపి (అరవిలిపి)లోను గలవు. ఇందులో చాలాభాగము నాయకరాజుల నాడు వ్రాసిన తాళపత్రగ్రంథములు. మిగిలినవి వహరాష్ట్ర రాజులనాటివి. అందుచేత కొన్నిపుస్తకములు మిక్కిలి శిథిలమైయున్నవి. వీటిలో 45 పుస్తకములకు మాత్రము దశసరికాగితములపై కాపీలు వ్రాయబడినవి. తక్కినవి వ్రాయవలసియున్నవి. కొన్ని యపూర్వపుస్తకములకు ఒక్కటే ప్రతి యుండుటచేత వాటికి శ్రోత నకస్థు వ్రాయించుట ముఖ్యము.

ఈ తాళపత్రగ్రంథములుగాక కాగితములమీద వ్రాసిన పుస్తకములు నుమారు ఆరు నూర్గులైనవి. ఇవి యన్నియు నాగరలిపిలో నున్నవి. ఇందు వివరముల గూర్చియు పురాతనగ్రంథములలోని పద్యములు గలవు. ఈకాగితపు పుస్తకములలో సంస్కృతము అరవము తెలుగు కన్నడము వలయాదులను వహరాష్ట్రము హిందుస్థానిభాషలలోని ముంజపద్యములు నాగరలిపిలో వ్రాసియున్నవి. ఇందులో ములు పూర్వకపుట తెలుగుపద్యములు. వీటి నన్నిటిని ప్రశ్నోక్తముగ తెలుగు లిపిని వ్రాయవలసియున్నది. ఈకాగితపు పుస్తకములకు సాంబమూర్తిరావుగారు వివరము నూచిక తయారు చేయుచున్నారు. సుమారు సగము పుస్తకము లకు తయారైనది.

ఇవిగాక తెలుగులిపిలో వ్రాసిన సంస్కృతగ్రంథములనేకములున్నవి. వీటిలో నచ్చటచ్చట కొన్ని తెలుగుపుస్తకములను గూడ చెర్చి కట్టినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంతియగాక ఈ గ్రంథములను శోధించినయెడల ఆంధ్రులుగా నుండిన సంస్కృతకవులు చైకిరాగలరు.

ఇప్పుడు ముఖ్యముగా నున్న ము చేయవలసిన దేమనిన-తెలుగుపుస్తకములను చిల్లరపద్యములను ఒకచోటికి దీసి వాటి స్వరూపమును వెలుపునట్టి వివరణపట్టిక నొకదానిని తయారు చేయవలెను. ఇందుకుగాను తాళపత్రగ్రంథపరిచయము గల మునిషీలిద్దరు ఆరుమాసములు పనిచేయవలసియుండును. అనగా అధమును 600 రూపాయలు కావలసియుండును. ప్రస్తుతము లైబ్రరీకమిటీవారి సేమలూ ధనము వెచ్చించలేదు. తయారై యున్న అరవపుస్తకములపట్టియే అచ్చయ్యే సాధనం కనుపడలేదు. అందుచేత తెలుగుపుస్తకముల జాబితా త్వరలో బయలుపడుట దుర్లభము. ఈపనికి మనమే పూనుకొనవలసియున్నది. ఈ పనికిగాను 1920 సంవత్సరములో ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తుభాగ్యార్థి నిర్వాహక సంఘమువారు 116 రూపాయలు ఇచ్చుటకు తీర్మానించిరి. కాని ఆదబ్బు యొకను పంపలేదు. ఇది యిట్లుండగా మొన్న తెలుగులో జరిగిన వార్షికగణలో 500 రూపాయలు యిచ్చుటకు తీర్మానించినట్లు పత్రికలలో వచ్చినది. ఈతీర్మానమును మునుపటి తీర్మానము వలెగాక పరిషత్తువారు అమలులోపెట్టితే సంతోషమే. పతి పత్రవాటికి తంజావూరి లైబ్రరీయడల కొంత కృతజ్ఞత జూపుటకు కారణముగూడ గలదు. ఇటీవల ఇద్దరు మునిషీలను ఇక్కడికి బంపి కొన్ని యపూర్వగ్రంథములకు నకళ్లు వ్రాయించి తీసికొని వెళ్లినారు. ఇట్టిగ్రంథములను గూర్చిన వివరణములను ఆంధ్రలోకమునందు వ్యాప్తిజేయుట వారిధర్మము. కాబట్టి యీరెండవతీర్మానమును వారు తప్పక త్వరలో అమలుపరచెదరని నమ్ముచున్నాను.

పరిషత్తువారి కాకనే ఈ తీర్మానమును అంగీకరించని యెడల ఈభారమును ప్రజలే వహించవలసియుండును. ఆంధ్ర గ్రంథాలయసంఘమువారును తదితరులను కలిసి యీ చిన్ని మొత్తమును సంపాదించక పోలేరు. ఈపనికి శ్రీయుతులు నూరి నరసింహశాస్త్రి, ఆయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగార్లు తప్పక పూనెదరని విశ్వసించుచున్నాను.

ఇచ్చటి తెలుగుపుస్తకములలో నూటికి పైబడి పుస్తకములకు శ్రీయుత కనకవల్లి భాస్కరరావు నాయుడుగారు వివరణపట్టికను తయారు చేసి యుంచినారు. తక్కిన పుస్తకములనుగూడ ఇట్టి వివరణపట్టిక యొకటి వ్రాతప్రతి తయారైన తరువాత దానిముద్రణము ధనాధ్యు లెవరైనను చేపట్టగలరు.

ఆశాపరిణామము

అర్ధరాత్రి దాటినది. నీరదకు నిద్రకాదు. మున్నములో నీకి నెముక లేకుండ చిరుక బొడువబడిన యాపెతు నిద్ర యెట్లు వచ్చును. బాధకు మూలీగినచో భర్తకు నిద్రాభంగమునని లోలోన కుములుకొని పోవుచుండెను. ఆ మహాపురుషుడు యిద్దరి పోయెట్లు గట్టువెట్టి నిదురించుచున్నాడు. అబుధకు దాపునకు తేరబోయెడి దోమలుకూడ వెనుకాడుచున్నవి. మంచానికి సరిపోయినాడు మనిషి. మనిషి అంతచిన్నవాడు అందగాడు కాకపోయినను ఆజ్ఞా ఆహ్వాన ఆకట్టు నిద్రపోతూ వున్న ముందు జాగ్రత్తతో మెనకలున్నట్లే తోస్తుంది. Railway Refreshment Room లో రాత్రులు గడపడం అలవాటైన మనిషి లాగానే ఉన్నాడు. గుఱకమాత్రము తన యిల్లని స్వతంత్రించాడని మన మనుకొనక తప్పదు. లేక భార్య బాధకు సహించి బ్రతిమాలుకోవటానికి ప్రక్కకు తేరునేమో యని భయపెట్టుటకు వేసిన వేషమో తెలియదు. ఇంతలో యే దోకలవరిత ఆరంభించాడు. సమీపించినది. భార్య విచారించి, "మనోరమా! తప్పక తరిమేస్తాను యీవేళ- మాట నమ్మ. మర్నము విడిచి వెళుతున్నా. లేవు ఆప్రకారం జేయుమంటే గంటించేసేయవచ్చు. నేటికి చేర్చుకో నీవు నామనం సహిత నేనేం చెయ్యగలరా చెప్ప. రానున్నామీ తాళుమరి. మనవి నాల కించనీ.

నీరద భర్తచిత్త వృత్తిచేత తన యెత్తిడికి కారణం గ్రహించినది. ఇకలాభం లేదనుకొన్నది. నాటిసాహసానికి మనోరమ మంత్రం పారించని నిశ్చయించుకొంది. ఆభరణాలన్ని ఒలిచి ఆమనప్రకృతే పెట్టింది. మంచముమీదూ ముక్కు ప్రదక్షిణం చేసింది. సాగిలబడి ముక్కింది. పోవుటకు ప్రయత్నిస్తుంది. కాళ్లునాగవు. కాళ్లు తడబడలివి. అడుగుపడదు. చూపులు భీకరము భారవిడచును నాలుగొని పెకలించుకొని నను పెల్లగిలిరావు. భక్తిపారవశ్యముచేత పాదము లల్లన కన్నుల కద్దుకొనినది. నిద్దుర చెడనేమో యని గడగడ వణకింది. తలాపు దిక్కునకు పొనారినని పాపము చాలా తపాతపాపపడి. పొదామా ఇద్దా అని తారట్లాడింది.

ఈజన్మకిం లేకదా చూచే తీరాలె అని నిశ్చయించుకొంది. తింటే యింక నాలుగు తక్కులు తినటానికి సిద్ధపడ్డది. చచ్చేటంత చెబ్బకొటిలే చావనేచస్తా - చాలపుణ్యంకదా అనుకొంది. భార్యము చెప్పకొని తొట్రుపాటులో అడుగులువేయుచు దగ్గరకు పోయి మోముపై మోము జేర్చింది. వేడినీటిబిందు వొక్కటి జారి భర్తపై బడ్డది కండ్లు తెరిచాడు స్వామి. ముకుళిపాస్తయై తలవంచి నిలిచియున్న నీరదను చూచాడు. ప్రక్కలో సామ్యులను చూచుకొన్నాడు. సన్యాసము గురించి నాడు. తల యెత్తలేక పోయినాడు. నీరద గుర్తించినది. ఆలస్య మనవరర మనుకొన్నది. అడుమాట లేదుగదా యని చింతించి పరమపరమ్యుతమేకదా అనుకొన్నది ప్రారబ్ధముకదా అనుకొంది. ఈసాన్యచేత పరమసాధు వయ్యేకదా యని పరమహర్షము నొందినది. ఇంతచాలని సంతోషించింది. భర్తసంతోషమే తనసంతోష మనుకొన్నది. పాదము కడ చేరనది. "ప్రాణ నాథా! నెలవిచ్చెదరా? పోవలసినదేకదా యని బలవంతముమీద పట్టలేక పట్టలేక శోకమును బెగబెట్టి పల్కినది నీరద.

భర్త:— దుర్మార్గురాలా నన్నెల లేపితివి?

నీరద:— నాథా! నాకన్నీటి బిందువు నాయజాగ్రత్త కలన రాలి నిట్లయ్యె. అట్లు కాకుండుట్లుకై నేనొనర్చిన ప్రయత్నములన్నియు నృథయయ్యె.

భర్త:— నా కేయవకారమును గూర్చ నాతలదాపు చేరితివే చండీ.

నీరద — అపకారమా - నేనా - తమకా - గూర్చుట యా - ఆ-ఆ-ఆ - (వెనుకకు పడిపోయినది.)

భర్త:— ఆయోమయహృదయుండే చివాలున లేచి క్రిందపడి మూర్ఛిల్లిన నీరదను ఆతరుతతో మంచముపై చేర్చి మంచమీద నోటిలోపోసెను. ముంగడుపడలేదు. నాడిని పట్టిచూచెను. మెల్లగఅడుమనే ఉన్నది. గుండీ సవరించెను. నీళ్లు మ్రొంగుడుపడలేదు. నీరద-నీరద యని పలుమార్లు పిలిచెను, పలుకలేదు. గుండెలు బాదుకొనసాగెను. కుర్చీమీద చుతికి బడెను. "మనోరమా! నీవైన మక్కువ నన్నెంత చేయించెనే" యను కొనును నిండుప్రాణమును నిలుపున తీయించెనే అనుకొనును. అన్ని చెప్పలు కొట్టి పుట్టినింటికి పొమ్మని చావ

ఈతంజావూరి సరస్వతీమహాలలో కొన్ని యపూర్వములైన తెలుగుపుస్తకములున్నవని మార్కండేయశర్మగారే నూచించియున్నారు. ప్రస్తుతము అముద్రితములను, మనదేశములో సామాన్యముగ ప్రచారములో లేనట్టియు కొన్నిగ్రంథములనుగూర్చి రాబోవు భారతికి వ్రాయవలసినాను. అందుచేత వాటివివరము మిచ్చట పేర్కొనలేదు.

కుంభకోణం }
30.10.24. } వె. వి. శర్మ.

సుభాషిత రత్నావళి

[సోమంచి సూర్యనారాయణ శర్మగారు]
(పీఠిక పద్యములు)

ఏనుగు లక్ష్మణకవి ప్రణీతమున సుభాషిత రత్నావళి పీఠికపద్యములు అముద్రితములు రమారమి 70 పలుకు మామిత్రులు శ్రీచాగంటి సుబ్బారాయుడుగారి యొద్ద లభించినవి శైలి ప్రదర్శనార్థము మూడుపద్యముల నీక్రింద నిచ్చుచున్నాను.

ఉ. శ్రీలలితాద్రిజాహ్నుస్వణచిత్రక రాగముగాంచి తావక, భ్రూలత పల్లవించె ననబోణి నిజంబున మించు టదముఖ, గేలధరించి ప్రేమచిల కింపంగఁ జూపు విలాసశాలికిక, బాలితనర్మ భక్తజనపాళికి మ్రొక్కెడఁ జంద్రకాళికిన్.

సీ. కలధాతగిరియును కలధాతగిరియును

విల్లుగా పొడవైన యిల్లు గాఁగ

కమలాహితుండును కమలాహితుండును

శరముగా లలితశేఖరము గాఁగ

పద్మోద్భవుండును పద్మోద్భవుండును సాదిగా

మెయిదాల్చు బూదిగాఁగ

పవనప్రియుండును పవనప్రియుండును

సొమ్ముగా ఫాలనేత్రమ్ముగాఁగ.

వజ్రులు పెనువేల్పు ముమ్మొనవారుదాల్చు

జగములకు జేడు ధనదుని సంగడిఁడు

హరుఁడు పెద్దాడ సోమశంకరఁడు హృదయ

సరసిజంబున నూకు సాక్షాత్కరించె.

ఉ. తోయధిసారమై యితరదుర్గభమై గుణరమ్యమై జగ, ద్వేయ మహాత్మ్యమై భువనదీపకమై కమలాభ్యమై నిశా, నాయక సోదరంబయి మనఃప్రియమౌ రతనంబు టొమ్మునం, బాయకఁ దాల్చు శౌరి నిరపాయసుఖంబులు మాకు నీవ్రతన్!

మోది చెవులుమాసినను నాయడశ్రోధము లేదుగదా నీరదా. దొంగనిద్దుర పోవుచు నిన్నీ నాడు కనిపెట్టుమనే యంటినే సద్భావకల్పవల్ల! ఇట్టినిన్ను మనోరమకై నే నెన్ని బాముల పెట్టితినే. దాని మెప్పు పడయుటకై నిన్నిలు పెడలమంటినిగదా! నేడుగదా నీసునూపుంజను లారయగంటి. నాయట్టి దొర్నా న్యనకు నిన్నుబోలనారు దమ్ముదురా? నాపాపము నన్ను చెటిచె. రోవెలది! మనోరమా! నాయంట నావెలదియుండుట నీ శోర తగల్గినే. నేనీమధ్య చావల్యముచే మాతలినంటుకొని నీయింటికి రామి నీరదపై నీకనూయజనించి, దానిని మరగిలినది దీనిని దణుమ పట్టు పట్టితివి. ననునను పిన్నయైనమాలతి నన్ను చేరనీక పాముగూడుకదా నీసామ్యునేనొల్ల నని నాకిలియూనె. మనోరమయే గతియని మరల పోన నీరదను తోలుమనియె. నానీరదకు ఆయువులు నాదెబ్బలకే అంతరించి యుండవలయును. తననిష్కల్యవన ర్షిన బయలుపఱచుటకు యిట్లు కొనప్రాణముతో నుండ కాబోలు. నాయందు ప్రేమయా నీకు నీరదా! నా మోమున మోము చేర్చినయనను మోహమా నీకు నీరదా. నాయెడ నీ కెంతభక్తియే మానవతీతిరోవాణీ! నేను పశుప్రాయుడను. నిన్ను బానిసకన్న సభముగా చూచితిని. నీపాలిటి రాక్షసుడ నై నిన్ను వేధించితిని. నాదురదృష్టమున నిన్ను కోలుబోయితిని. ఇట్టినిపు పోయినపిదప నా కిజీవమేల! పరమేశ్వరా! నానీరదను నాకు ప్రసాదించువు. నాలోపములు తెలిసినచ్చె. భర్త నని నన్ను నేవించి నాలోపము లొక్కటేని యెంచక ఋణము తీర్చుకొనియె. నేను ఈపె నర్తాంగిగ స్వీకరించి కడుంగడు నన్యాయమొనరించితిని. కత్తికోతల పెట్టితిని. పొట్టయిలు దూరమొసర్చితిని. స్వప్నహాసచ్చెను. తెలివితో మెలంగెదను. నీరద నిన్ను లేక యీజారుని కొనిపోమ్ము, సర్వేశ్వరా!

ఇంతలో నీరద కొక దస్తవచ్చెను. నీరును వెళ్ల పోసికొనెను. ప్రాణ వాయువులు కంఠ ద్వారమును వెడలిపోయెగా పోమేళా యని రమేశుడు అపరిమితదుఃఖముతో చూడ బోయెను. నీరద కనులు విప్పెను. రమేశునిచిత్తమున వికాసము చిగిరించెను. రమేశుడు కొంచెము నీరము చెచ్చి తనభుజాస్పృంధ మాధారముగా నీరదకు లేపి యెడిలో కూర్చుండ బెట్టుకొని గ్రోల నిచ్చెను. తన పరిధానంబున మేనిచెమ్మల, లారదుడుచు విసరుచుండెను. డంపతు లానందబాష్పముల పలుకుచుండిరి. కనబోవనుకొన్నవారు పెనవేసికొనిపోయిరి. పారికరుకలభ్య మేమి కలదు? (ఒకరు)

(8)

ବିଷୟ ଚାର୍ଯ୍ୟ

రవీంద్రుని కవిత్వతత్వమును నిరూపించుటకు విమర్శకు

రమేశాది గ్రంథకర్తలు హూణవిద్యాపారంగతు లయ్యి
తమజాతీయతను గోల్పోవరైరి. వా రి యూహాప్రహేలు,

కర్ణశాలహరి
వెల నీ# 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-11-0
ఈ బ్రాహ్మణులను చదివోలు, చదినుండి చిన్న
కారణం, చదివిబ్బడ మొదలగునవి మెంతునే నయమగును
కర్ణ బాట్లను చదివో బోసిన బాధ మెంటునే తగ్గును.
అమృతాంజనము డిపో,
మదరాసు - బొంబాయి

మనుచరిత్రము - స్థానికములు

[యక్షచాటి-వేంకటసుబ్బారావుగారు]

కాశీసంవత్సరపు టాంధ్రప్రదేశ్ సంతకాదిసంచి కలలో యక్షచాటి-వేంకటసుబ్బారావుగారు దానిని విశ్లేషించి బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారి వ్యాసమున "మన్వంతరము"లో (సంపుటము 1 సంచిక 22) ప్రకటించియున్నారు. అందులకు వారికి నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఇంతకాలమునకు నే నాయమూల్యవ్యాసమును చూచు భాగ్యము లభించినందులకు చింతిల్లుచున్నాను. నేడు నామిత్రులొక రావివయము తెలుపుట నే నా వ్యాసమును చూచుటయు తలపించినది. దాని నత్యాసక్తితో చదివితిని. వారిచ్చిన అమూల్యభిప్రాయములకు మరియొకమారు కృతజ్ఞత చూపుచు అందుమీద నాకు తోచిన యభిప్రాయములను వెల్లెబ్బచుచున్నాను. శ్రీ బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారి వివరణపై ప్రతివిమర్శన చేయవలయునని నే నీ వ్యాసమును వ్రాయుచున్నాను. అంత సాహసమునకు నేను పూనుకొనజాలను. నాకు గలిగిన సందేహములను నివర్తించుకొనుటకు మాత్రము వ్రాయుచున్నానని మనవిచేయుచున్నాను. శ్రీ శాస్త్రిగారి వివరణను చదివినమీదగా నాకు కొన్ని సందేహములు తోచినవి. కనుక వాటిని విపులముగ వివరించెదను.

నేను సమర్థించిన మాడు స్థానికములలోను శ్రీ బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు మొదటిదానిని సంపూర్ణముగ త్రోసివేసిరి. రెండవదానిలో సగమును మాడవదానిని పూర్తిగను గ్రహించిరి. ఈమాడిటిలో ముఖ్యమైనది ప్రధమస్థానికము. అది కుతపకాల మధ్యాహ్న కాలములకు గురించినది. సిద్ధుడు పసరు పూసిన మరుదినమున ప్రవరుడు హిమవ్యర్థతప్రాంతములకు వెళ్లెననియు నీటివలన కరగక నిరంతరనీచోరప్రదేశముల దిరుగుటచే పసరు కరగిపోయి యుండవచ్చుననియు ఆ పసరు అట్టి గుణము కలదియైయుండవచ్చుననియు వ్రాసియుంటిని. అందుకు వారు ప్రవరు దాదినమునకే వెళ్లెననియు కర్మకుడగు నీచుడు పాడుప్రత్యాశన మనేక సాయలు చేయుచుగాన అప్పుడు కరగని పసరు నిరంతరనీచోరవారి తగిలిన కరగిపోదనియు వ్రాసిరి. అందుకు వారు చూపిన కారణము లివి.

సిద్ధుడు వెళ్లిన తరువాత ప్రవరు దానాటిరాత్రి యింటి యొద్దనుండి భోజనముచేసి ముఖనిద్ర జేసినటుల కవి వర్ణింపలేదు. 'ఆ మందిది యతడగిన భూమిసురుడరే' అని వ్రాసియుండెను. సిద్ధుడు మొదటిదినమే వెళ్లెనని సిద్ధాంతికరించి నపుడును నాడే చనినని సిద్ధాంతికరింపవలసి యుండును.

ప్రవరుడు మరునాటియందయమున జనెననుటకు గ్రంథాధారము లేమియో తెలియవచ్చులేదు.

దానాటిరాత్రి ప్రవరు డింటియొద్ద భోజనాదికృత్యములు నిర్వహించినటుల వర్ణించుట అవసరమా! సమంజసమా! అని కొంత పొడవయిచున్నది. అటుల చేయునెడల కథాపరిపాకమునకు లోపము కలుగును. కథాప్రవాహమునకు ఆనకట్టవలె తద్వర్గ నావిధానము ఆభ్యంతరము కలుగజేసి విసుగు కలుగజేయును. అసందర్భమున పాతకులకు తెలియవలసినది ప్రవరు దానాటి యెల్లు గడపెనని కాదు. పసరు ప్రభావ మేవిధమున పరిణమించిన దను విషయము తెలిసికొనుటకు మహాబాహుదై యందురు. అట్టిచోట ఆనవసంజ్ఞలను చేసిన సమంజసముగ నుండదు. 'ఆ మందిది యతడగిన భూమిసురుడరే' అని వ్రాయుటచే సిద్ధుడు వెళ్లినవెంటనే ప్రవరుడుకూడ వెళ్లెనని స్పష్టమగుచున్నది వ్రాసిరి. 'ఆ మందిది యతడగిన' అనుటలో సిద్ధుడు మాత్రము వెంటనే వెళ్లినటుల చెల్లియున్నది. 'భూమిసురుడరే' అనుటలో ప్రవరుడుకూడ అప్పుడే వెళ్లెనని నిర్ణయించుకొనా యని సందేహము కలుగుచున్నది. వెంటనే వెళ్లెనని కవి వ్రాయలేదు. మరునాడు వెళ్లెనని వ్రాసెనందునా అదియును లేదు. అందుచేత ఆదినమే వెళ్లెనని నిర్ధారణచేయుటచే నా? తీర్థయాత్రలవలన ధన్యుడు కావలమొనైన ప్రవరుడు భోజనానంతరము వెళ్లి లాభమేమి? (ఇక్కడ తీర్థము లన నేమియో ముందు వ్రాసెదను.) ప్రార్థనలకు వెళ్లెనని యిచ్చెను అందుచే మునుభవించును. మరుదినమున వెళ్లెనని వ్రాయుకపోవుట పెద్దనపొరపాటు కావచ్చును. అని ఆమాట వ్రాయుకపోయినను వెంటనే వర్ణింపబడిన కథాసందర్భ మంతయు మధ్యాహ్న కాలముననే జరిగినటుల స్పష్టమగుచున్నది. 'నల్గినబాంధవ భానుతప్త రవికాంత స్వందినీహార కంఠచూతాగ్రపరంపరతో పయిపయిగా మధ్యాహ్నముకొదెత్తికొని' అని యొకచోటనే చెప్పియుండినయెడల పొరపా

టేమో యనుకొనవచ్చును. కాని ముందువెనుకలు పరిశీలించి చూచిన వల్ల నావిధాన మంతయు మధ్యాహ్నమునే తెలియజేయుచున్నది. క్రొవ్వలులు పొదరిండ్ల సరకలుపెట్టి నిదిరించుచున్నవి. భల్లూకములచే లేవగొట్టబడిన తేనెటీగలు చంతులితా తపమున తిగుగుటచే భూమి తిలకండుల న్నాయమున నున్నది. అతిశయ వచ్చితివి. ఆతిథ్యము గైకొనుచు ప్రవరుని వరూధిని చేసినది. 'మంచనచునంటి మేను మధ్యంది నాతపోష్యహృతి గండె వడదాక నొప్పలొలుకు వడవము' అని ప్రవరుని చూచి వరూధిని సంతాపించినది. వీనిని బట్టి చూడ ప్రవరుడు ప్రాప్త మధ్యాహ్న కాలములమధ్య సంచరించినటుల స్పష్టమగుచున్నది. కనుక ప్రవరుడు మరునాడే వెళ్లియుండవలయును. మరునాడు వెళ్లిన పసరుసగతి యేమని ప్రశ్న వచ్చుచున్నది. అందుకు నేను ప్రధమమున మంచిచేసినటుల యొ యుండునని తోచుచున్నది. 'తీర్థయాత్రలవలనకా ధన్యాత్ముగా జేయవే' యని ప్రవరుడు చేడుటలో పుణ్యనదీజలముల స్నానమాచరించుటయే ప్రవరుని యుద్దేశమైనటుల వాని తరువాతి వాక్యములవల్ల తెలియుచున్నది. అందుకు శ్రీ బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు ప్రవరునియుద్దేశము పుణ్యనదీజలముల గ్రుంకులిడుటయే కాదనియు ప్రకృతివిశేషముల దర్శించుచు నీశ్వరమహిమల చెల్లిన కొనుటయే యనియు అందుకు ప్రవరుడు సిద్ధుని సంచారవిషయ మడుగుటలో నిరీప్రశంసప్రధమమున గావించెను గనుక వానికి గిరినానప్రదేశముల జూచుటయే ప్రధానోద్దేశమైనటుల కనబరచిరి. గిరినానప్రదేశవిశేషముల గురించి యడిగినంతమాత్రమున వానికి తత్ప్రేక్షణదర్శనోత్సాహతయే ప్రధానమని చెప్పవలెను వీలులేదు. అటులే యైనయెడల

మ. అకలంకామధ సత్త్వముకొదెలియ మాయాద్యార కావంతి కాళి ముత్యేత్ర గయా ప్రయాగముల నే నేవింప వద్దండ గండక వేదండ వరాహ వాహరీపు ఖడ్గన్యాస్ర మిమ్ముంచుకొండకు రా తెల్లునె బుద్ధిజాడ్యజనితో న్నాదుల గదా శ్రోత్రియుల్.

అని విచారించవలసినపని యుండును. దీనివలన అతని మఖ్యోద్దేశము మాయాద్యారకాదిపుణ్యప్రదేశముల తీర్థయాత్ర చేయవలయుననియే యని తేలుచున్నది. అయితే ప్రవరుడు పుణ్యనదీజలముల స్నానము చేసినట్లు పెద్దన వర్ణింపకపోవుటచే ప్రవరుని కాయుద్దేశము లేనట్లును అదికారణముగ అతనిసంచారాగమనము భోజనానంతరమే ననియు శ్రీ శాస్త్రిగారు తెలిపిరి. వాని పుణ్యనదీజలస్నానముల వర్ణించుటకు కవికి అనకాళ మెక్కడిది? ప్రవరుడు వెళ్లదలమొనరినది తీర్థయాత్రా ప్రదేశములకు కాని వచ్చినది పర్యతాగ్రములకు. తిరిగినప్రదేశములు శిఖరములు గుహలు భోజనామయ మొదలగునవి. ఇక వానికి పుణ్యనదీజలస్నానము లభించుటెట్లు? కనుక కవి కావర్ణనచేయు ననకాళము లేకపోయినది. హిమాలయమునకు వెళ్లిన ప్రవరుడు చివరకు గంగానదినైన చూచినటులుండ లేదు. కొండలు అడవులుమాత్రమే తిరిగెను. అటుల వర్ణింపకపోవుట వలన నది భోజనానంతరసంచారముకాని పూర్వ మొనర్చినది కాదని స్పష్టమగుచున్నది శ్రీ శాస్త్రిగారు వ్రాసిరి. ఏకకాలమున ఏకసమయమున ప్రవరుని విహారము ప్రాప్తమధ్యాహ్నములమధ్య జరిగినటుల వర్ణించుచున్న పెద్దన తద్వివరము భోజనానంతరమున చేసినదగు కారణమున వానినదీజల స్నానములు వర్ణింపక విడిచెననుట అన్యోన్యవిరుద్ధముగ నున్నది. కనుక ప్రవరుడు తీర్థప్రదేశములకు వెళ్లెననుటకు వీలులేదు. ప్రకృతివిశేషముల దిలకించుచు నీశ్వరమహిమల చెల్లినకొనుటయే తీర్థము లగునెడల హిమాలయప్రాంతముల దనుక వెళ్లవలసవచ్చులేదు. ప్రకృతి విశేషములు ఈశ్వరమహిమలు ఎల్లచోటుల గోచరించునవి.

ఇక పసరు విషయమునకు వచ్చెదము. తీర్థయాత్రలవలన ధన్యునిగా చేయుమని ప్రవరుడు సిద్ధుని ప్రార్థించెను. అడిగిన వెంటనే సిద్ధుడు వాని పాదములకు పసరుపూసెను. అటుల పూసెనునపుడు ప్రవరుడు తీర్థయాత్రలు చేయ సంకల్పించుకొనెనని సిద్ధుడును తెలిసియేయున్నది. తీర్థయాత్రలకు వెళ్లి స్నానములు చేయుట భోజనానంతరమై యుండును. కనుక ప్రవరుడు మునుపైన వెళ్లెనని సిద్ధుడును దోచుట సహజము. పాడుప్రత్యాశనసమయములను స్నానములసమయమునను పోయెడి పసరే యైనయెడల అది వానిపాదములకు పూసి వెళ్లినంతటి అవిశేషముగా సిద్ధుడు? ఒకవేళ ప్రవరుడు అప్పుడే వెళ్లెననుకొన్నను ఆవెళ్లినచోటుల స్నానాదివేళల కరగిపోయిన అక్కడ వానిగతియేమి యని సిద్ధుడును తోచుకొనునా? హిమవన్న గమనండుండు మంచుపాదములంగల మంచునకు భంగము చెచ్చు

నన్న యూహ ప్రవరుడుగాని సిద్ధుడుగాని మొదట ముగింపనే లేదనియు అది ప్రమాదముగాని బుద్ధిలోపముగాదనియు శ్రీ బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు వ్రాసిరి. ప్రవరుడు సిద్ధునితో తాను హిమాలయములకు వెళ్లెదనని చెప్పలేదు. వాని కాయుద్దేశమున్నటులే లేదు. తీర్థయాత్రలవలన ధన్యునిగా చేయుమని మాత్రమే ప్రార్థించెను. అందువలన మంచును గురించి సంతయించుటకు వారి కవకాశము లేకపోయింది. మరియొకవిషయము చూడుడు "తలమే బ్రహ్మకు నైన నీనగమహాత్మ్యంబెన్న నేనియ్యెడంగలచోద్యంబులు లేవు కన్యోన్యమం గాకేమి నేడేగదకా."

అని స్వపురప్రయాణోన్ముఖుడై అనెను. అపు డింటికి వెళ్లి మరుదినమున మరల రాదలచినట్లు చెబుచున్నాడు. పాద ప్రత్యాశనా నాదివేళల పోవు పసరుగునెడల ఆరో జింటి యొద్దయుండి మరుదిన వెల్లురుగగలదు? సిద్ధుడు పసరు చేతికిచ్చి వెళ్లలేదు. ఆపసరేమిటో చెప్పలేదు. మరుదినమున వచ్చెనని కూడ చెప్పలేదు. కనుక ఆరో జింటికివచ్చి మరుదినా క్షేపణ వెళ్లదలచియుండును? కనుక ఆపసరు స్నానాదివేళల కరగిపోనది కాదని తేలుచున్నది. సంవత్సరాది సంచికలో పద్యగణి ప్రాధాన్యమును మాత్రము చర్చించియుంటిని. ఇప్పుడీ యితర విషయములను గూర్చి వివరించితిని. ఇది కాకు తోచిన యభిప్రాయము. వీనిలోని సత్యాసత్యములను గుణాగుణములను విమర్శింప పాతకమహాశయాలకు పండితవర్గములకు వలయున్నాను. పెద్దనది సారపాటైనను దాని నేవిధమునైన సమర్థించి పెద్దనమండు దోషము లేకుండ చేయవలయునని నాతలంపు కాదు. దోషమున్న దానిని మానముద్రతో గ్రహింపవలసినదే దోషసహితమైనదానిని దోషసహితమైనదానిగా నిరూపించిన పలుదోషములు సంభవించునని శ్రీ శాస్త్రిగారు నెలవిచ్చిరి. అది సత్యము. నేనిదివరగా ప్రకటించిన మనుచరిత్రవిమర్శనములో అందు గలవి నాకు దోషములుగ తోచినవానిని అటులనే వ్రాసితిని. విమర్శనకిది గణాగుణము లున్నవి యున్నటుల నిరూపించుట శ్రేయస్కరము. కాని పెద్దనమీద అసత్య దోషారోపణ చేయుచున్నా మేమాయను సంభాషించుచే నా యభిప్రాయములను తెలిపితిని. గ్రాహ్యముగ నున్న గ్రహింపుడు లేకున్న మానుడు. ఎటులైన సంతోషమే. విపులముగ నీవిషయమును మరల చర్చించుటకు నాకవకాశము కలుగజేసిన బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారికి విందనము లర్పించుచున్నాను.

ఇక నొక్కవిషయమై వ్రాయవలసియున్నది. నా సిద్ధాంతము ప్రవరుని పసరమూర్ఖునిగా గావించుచున్నదని శ్రీ శాస్త్రిగారు వ్రాసిరి. నా సిద్ధాంతమే ప్రవరుని పసరమూర్ఖునిగా జేసిన నాకు సంతాపకరమే. కాని నాకట్లుతోచుటలేదు. ప్రవరుడు పసరమూర్ఖుడనుటకు వీలులేదు. కాని తనకు బుద్ధిజాడ్య జనితో న్నాదమున్నటుల మాత్రము తెలుపుచున్నాడు. తాను శ్రోత్రియుడు. శ్రోత్రియులు బుద్ధిజాడ్యజనితో న్నాదులు గదా యని యనుచున్నాడు. అందువలన తీర్థయాత్రలకు వెళ్లదలమొనరిన తాను మూర్ఖుగవ్యాక్తిగ్గై మైక గిరిప్రదేశమునకు వచ్చితినిని పరితపించెను. ఈయొకచోటనే కాక పలుచోట్ల తన బుద్ధిహింసయును నిందించుకొనెను.

"క. ఎక్కడి యురుజాపదపుర మెక్కడి తుహినాది క్రొవ్వియే రాదగునే" అని యొకచోటను.

ఉ ".....త్రోవ దప్పితిం గ్రొవ్వున నిన్న గాగమునకుం జనుదెంచి" అని మరియొకచోటను తన్ను దా నిందించుకొనెను. ఇంతయే! తీర్థయాత్ర చేయవలయునని పసరు పూయించుకొని తుహినభూధర శృంగళ్యామల కానన హేమాధ్య దర్శింపరి నిరీక్షాపేక్ష జనుటయే యందులకు నిదర్శనము. ఇట్లునుటచే ప్రవరుని యంత్రమనాయకత్వము నదీక్షేపించుచున్నానని తలచవద్దని పాతకమహాశయాలకు ప్రార్థించుచున్నాను. ఇట్టి స్వల్ప లోప మున్నంతమాత్రమున ఉత్తమనాయకత్వమునకు భంగము కలుగదు. ఒకచోటకు వెళ్లదలచి మరియొకచోటికి వెళ్లుట యొక గొప్పలోపము కాదు. కాని అటుల వెళ్లుటచే సంభవించిన విశేషములన్నిటి యిందు నొక విశేషముగ నెంచుకొనవలసి వచ్చినది. "హా! దైవము పారవైచితే మిన్నులు పడ్డచోట," అని దైవమును గూడ దూరెను. సకలము తెలిసినవాడు దైవమును దూరబడేమి? అది మానవస్వభావము. మన బుద్ధి పూర్వకముగనైన నేమి మరేవిధముననైన నేమి, అపదలు సంభవించినపుడు దైవమును దూరబడు మానవజనసామాన్యలక్షణము. కనుక ప్రవరునికి బుద్ధిహింసయు మున్న అది యొకలోపము కాదు. మానవు డనినప్పు డేదో యొకస్వల్పలోపమైన లేకుండ నుండదు.

బొంబాయి నభలు

నా నా నాయకుల సభ

ద్వితీయ దిన సమావేశము

రై. హా|| శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రధ్యక్షత వహించిరి

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధ తీర్మాన మామోదింపబడెను

అన్ని పక్షముల సమ్మేళనము

అన్ని పక్షముల నాయకులును గల ఉపసంఘ మేర్పరుపబడెను

1925 మార్చి నెల ౧౫వ తేదీన నివేదిక సందేశమువలన

మితవాదులు మరల కాంగ్రెసులో కలియుటకు తగిన సూచనలు తనివారము నాటిసభలో జాగుగా కనబడెను. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధమును నిరసించునట్టి తీర్మానమును వ్రాయుట కేర్పరచిన ఉపసంఘమునందు చర్చ జరిగినపుడు నాయకులందరును చూతకాంతి సద్భావములను చూపిరి. సమ్మేళనము కలుగువచ్చుననుటకీది శుభసూచన. డాక్టరు బి.సెంటుగారు వంగరాష్ట్ర నిర్బంధ తీర్మానమునందలి నాలుగు పరతులలోను మొదటి రెండిటికి మాత్రమే ప్రతికూలముగా నుండెను గాని చివర రెండిటికిని అనుకూలముగానే ఓటుయిచ్చెను. అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో కలియుట కవకాశము కలదని బి.సెంటుగారే అధిగోతాహముతో తెలిపెను. ఐకమత్యతీర్మానము నేడే (22) పరిష్కారమగునను గట్టినమ్మకము నామె వెల్లడించెను. అన్ని పక్షముల నాయకులకును ఒకవిధమగు ఒప్పుదల జరిగినదని తోచుచున్నది. (అ|| ప్రె|| బొంబాయి-22)

మూడవ రోజు నభలు

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

దాను-గాంధీ ఒడంబడిక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను

స్వరాజ్య పక్ష సభ

ఒడంబడిక తీర్మాన మామోదింపబడెను

నాయకుల అభిప్రాయములు

22వ తేదీ శనివారము

ద్వితీయ దిన సమావేశము

అధ్యక్షత

శనివారమునాటి సభకుగూడ ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును అత్యధికముగానే వచ్చిరి. శుక్రవారమునా డ్యక్షతవహించిన సర్ దిన్నా పెటిటుగారినివాక్యములగు కారణములవలన రాజాలక పోవుటచే రై. హా|| బి. ఎన్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రధ్యక్షతవహింపవలెనని సభవారు ఎన్నుకొనిరి. అంతట శాస్త్రిగారి రధ్యక్షతవహించిరి.

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధనిరసన తీర్మానము

సి. వై. చింతామణిగారి రుపపాదించిరి

ఉపసంఘమువారిచే ఆమోదింపబడిన యీక్రింద వివరింపబడిన తీర్మానమును చింతామణిగారి రుపపాదించిరి.

(1) "అరాజక ప్రభుత్వాలను స్వకాజ్య మెన్నడును రాదని యీ సభవారు రూఢిగా తెలుపుచున్నారు. అట్టిసంఘములు దేశమునం దెవలైననున్నవో వానిని నిష్కర్షగాను తీవ్రముగాను నిరసించుచున్నారు. 1924 ఆర్డినెన్సును గవర్నరుజనరలుగారు ప్రయోగించుట అక్రమము. అది వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యములపైని ప్రత్యక్ష మగుదాడి గాన కానసంఘములవారి అనుమతిని బడయకుండ నాకాసమును అనులుజరుపగూడదు. అధికారమును ప్రభుత్వోద్యోగుల వశము చేయుటవలన వారు దుర్వినియోగము చేయుటకు చాల అవకాశములున్నవి. నిర్దోషులకును సక్రమరాజకీయసంఘములకును చాలనష్టముకలుగును. వెనుక నిట్టికాసముల

నలుజరిపినపు డట్టిసభలతో కలిగినదని అనుభవమున తెలిసియే యున్నది గాన అన్ని రాజకీయపక్షముల, అన్నీ తరగతుల భారతీయులును యీ చర్యలను తీవ్రముగా నిరసించుచున్నారు.

(2) ఈ కఠినకాసములను వెంటనే రద్దుపరచి అవసరమైనచో అరెస్టుచేయబడినవారిపైని మామూలుచట్టములక్రింద కేసులనుచేసి విచారణ జరుపవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(3) వారంబుకేసుండా దేశీయులను అరెస్టుచేయుటకును విచారణలేకుండా కారణములు తెలుపకుండా వారిని చెరసాలలో నుంచుటకును దొరతనమున కధికారము నిచ్చునట్టి 1818 మూడవర్యక్తేమనును వెంటనే రద్దుపరచవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(4) ప్రజలకు న్యాయముగా చిరకాలము క్రిందటనే యియ్యవలసిన హక్కులను నిరాకరించుటవలననే యిట్టి రాజకీయస్థితి ఏర్పడినది. కాన వెంటనే స్వరాజ్యము నొసంగుటయే కాంతిస్థాపకకు ఉత్తమసాధనమని యీ సభవారు నిశ్చితాభిప్రాయాలై యున్నారు" అను తీర్మానమును గూర్చి ఉపసంఘములో చాల తీవ్రముగా చర్చ జరిగినపిమ్మట యీ తీర్మానము ఉపసంఘసభలో నామోదింపబడెను.

ఈ తీర్మానమును పపాదించుచు చింతామణిగారి క గంటసేపు ఉపన్యసించిరి.

"ఈదేశమునందలి వివిధపక్షములవారియు నొక్కచో చేరునట్టి శుభస్థితి చిరకాలమునాటి మాటయైనది. పెక్కువత్సరములనుండి అట్టిభాగ్యము మనకు లభింపలేదు. నేటికి మరలనట్టి యొక మత్సరము కలిగియుటకు పూనుకొనినవారిని నేనెంతయు

నభినందించెదను. ఇతరవిషయములలో నెట్టి భిన్నాభిప్రాయములుండినను వంగరాష్ట్ర నిర్బంధమును నిరసించువిషయమున మాత్రము అన్ని పక్షములవారునుగూడ ఏకీభవించినట్లు కట్టిపంకయముతడు. ఈ తీర్మానమును మనఃపూర్వముగా ఆమోదించవలెనని నేను యీ సభవారిని కోరుచున్నాను. 1897వ సంవత్సరముమొదలు నేటివరకును దేశమునం దన్ని కాష్ట్రములలోను నిర్బంధకాసములు పెక్కుసారులు ప్రయోగింప బడుచు న్నయ్యండెను. దొరతనమునా రీ కఠిన కాసముల ననులుజరిపిన తరుణములలో నెన్నడునుగూడ కాసనిసభలకును దేశీయులకును ముందుగా తెలిపియుండలేదు. వారు అన్యాయముగా చాల మందికి ప్రవాచకీకృతులను విధించిరి. భారత కాస సభవారిని చల్లగా సాగనంపి వారు వెళ్లిన ఉత్తరక్షణముననే రాజప్రతినిధి దుస్సాహుగు యీ ఆర్డినెన్సును ప్రయోగించుటకుం దాతని అభిప్రాయమేమి? కాస సభమువారితో ఆలోచింపవలెనని యిట్టి కాసమును రాజప్రతినిధి ప్రయోగించుట ఎంతమాత్రమును న్యాయముకాదని నేను నిస్సంకయముగా తెలిపెదను. ఒకవేళ రాజప్రతినిధికి భారతకాస సభముపై నమ్మకము లేనిచో అతని యిచ్చవచ్చినట్లు తలప్రతిష్ఠనున్న వశంబదుగు స్టేటుకానిస్టలు ఉండలేదా? దానితోనైన ఏల ఆలోచింపలేదు? నిజముగా అరాజక మున్నదనియే తలచిననుగూడ దానినడచి వేయుటకు మామూలుచట్టములే చాలునని నా అభిప్రాయము నిర్దోషులగువారిని చిక్కులలో దింపుటకు మాత్రమే యీ నిర్బంధకాసములు పనికివచ్చును. నాటూసోదరులు, అశ్వినీకుమార దత్తుగారు, లాలా లజపతిరాయిగారు మున్నగు నిర్దోషుల నటులేగదా వెనుక ప్రవాసమునకంపి. లాలా హరికృష్ణలూలుగారి యావజీవప్రవాసకీకృతి విధింపవలెను. వారిసాత్తునంతను ప్రభుత్వమువారువశపరుకొనవలెను అనిపంజాబుపైనిక న్యాయస్థానము వారు తీర్పుచెప్పిరి. ఆరీతిగా కారాగృహమున కిక్షననుభవించుచున్న లాలుగారిని మరి 18 నెలల కేరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ సంఘ సభ్యుని గా రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు నియమించిరి. 1818 మూడవ రిస్కల్తేమను కేవలము అన్యాయకాసమని కీర్తి కేసులగు రసవిహార ఘోషుగారే దాని నిరసించిరి. ఎన్నడో యియ్యవలసిన హక్కులను యిప్పటికిని నేకీయులకు యియ్యకపోవుటవలననే యీ చిక్కులన్నియును కలుగుచున్నవి. దొరతనమునా రిట్టి కఠినకాసములను పెక్కుసారులు ప్రయోగించిరి గదా అరాజకము నంతరింపజేయగలిగె? స్వరాజ్యము నొసంగినచో అరాజక మంతరించుట నిశ్చయము. దక్షిణాఫ్రికా, న్యూజీలాండు, ఆస్ట్రేలియా, కెనడాదేశములవారు ఆయదేశములలో నెట్టి స్వాతంత్ర్యములను బడయగలిగిరో అట్టి స్వాతంత్ర్యములను బడయవలెననియే మేమును కోరుచున్నాము. అశ్వినీవేశముల కియ్యబడిన స్వాతంత్ర్యమువంటి స్వాతంత్ర్యము నొసంగినచాలునని భారతీయులలో అన్ని పక్షములవారునుగూడ సమ్మతించిరి." అని చింతామణిగారు నడువుచు పైతీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

విషయచంద్రవాలుగారు

ఈ తీర్మానమును అనువదించుటకు పాలుగారు లేవగానే సార్వభౌమములెల్లెగను. "ఈ తీర్మానమునకు నేను మానమువహించిన జనకుడను. అరాజకసంఘములు దేశమునందున్నచో వేవోమనకు దెలియదు. ఉన్నవనుటకు మన కెట్టి నిద్రునములునులేవు గావున ఆవిషయమున ఉన్నవనిగాని లేవనిగాని యీ తీర్మానమున నుడువకుండుట చాల ప్రశంసనీయుము. సాక్షులనుజూరకులను భయపెట్టి లొంగదీయుచున్నందున రహస్యముగా విచారణచేయుట అవసరమనువాచము వట్టిబూటకము. ఇంతవరకు దొరతనమువారు ఎన్నియో కుట్రకేసులను ఎందరిమీదనో తెచ్చియుండిరి. వానిలో అరవిందఘోషుగారిమీద లేడినకేసు ఒక్కటిలేదన్న మరేదైన పీఠిపోయినదా?

ఏకేసులోనైన సాక్షుల దొరకలేదా? పోలీసువారి నాక్ష్యముమీదనే జూరరులుఅన్ని కేసులలోనుగూడ ముక్తాయిచ్చు దోషులని నిర్ణయించియుండలేదా? తమకు రహస్యోద్యమము అను తెలిపినవారి పేరులను వెల్లడించుటకు దొరతనమువారికి సాసాములేదు. రాజప్రతినిధి భారతకాససభవారితో ఆలోచించకపోవుట మిక్కిలి గొప్పతప్పు. కాససభవారిఅనుమతినిబడయ గివ్వములేకపోయినచో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ జిన్నా గార్లవంటివారి సహాయమయిన కొరి అన్ని విషయములను వారికి స్పష్టముగా తెలిపి వారి సమ్మతిని బడయవలసి యుండెను. రాష్ట్రమున అరాజకము ప్రబలమగుచున్న మాట నిజమేనని వారికి నచ్చినచో అర్డినెన్సులో ఏవైన కొన్ని మార్పులను నూచించియుందులేమో గాని వారుదానినితప్పక ఆమోదించి యుందురు. బ్రిటిషుపార్లమెంటులో పోలిక ఎంతయు

నులేదు. బ్రిటిషుస్వతంత్రదేశము. అది ప్రభుత్వోద్యోగులు చేయుటకు బాధ్యులు. దౌత్యమువారిట్టి కఠినకాసములను చేయవలసివచ్చినపుడెల్లప్పుడు పార్లమెంటులో ప్రతిపక్షము మూల సమ్యుత్తరములు అట్టికాసములను చేయుచుందురు. భారతదేశమునందులయు వ్యతిరేకమే. విప్లవములను ఎన్నటికిని స్వరాజ్యముగాదు. ప్రపంచము ఏదేయనుండుగాని విప్లవములను స్వాతంత్ర్యముగా లేదు. 'వారలనుమాత్రే విప్లవకారకులు. అటు లవిప్లవముకలిగించి కిక్కురికాని నడవటము కట్టికఠినకాసము లును ప్రయోగించుచుండును.' అని బెర్నార్డుసు రెబుగాను పలికిరి "అని పాలుగాను నునువును తీర్మానమును అనుసరించి.

ఒక సవరణ

ఆర్. వేంకటరాంగారు

"తీర్మానములో (4)వ వరకు ఉండగూడదు. మనము కోరునదేమిటో అందరికిని తెలిసియేయున్నది. స్వరాజ్యముగా అభివేషనస్వపరిపాలనను అనగా బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును ఎవలని స్వపరిపాలనను చింతించుచున్నది నిర్వచించిరి. మనమా నిర్వచనమును చింతించుకొంటున్న అట్టికమిషియమి వీలైనచో సామ్రాజ్యమును ఎవలకుంటే యుండును. అవసరమైనచో న దలెదము అను మహాత్మునిపదవలంబించితిమిగాన యీవరకు నునువలెను" అనుసారా వేంకటరాంగారు పాడించిరి. హాల్మింగు గారు దానినినడిచిరి. ఓట్లుపుచ్చునగా వాద్యము తప్ప తక్కినవారందఱును ప్రతిపక్షముగా ఓటునిచ్చునందున సవరణపేషియోయిరి.

రెండవ సవరణ

విశ్వనాథ ముఖర్జీ గారు

"తీర్మానములోని మొదటిపదములోని కాసనబద్ధముగ కృషి అనుటకుబదులు 'సముచితశాంతియు సక్రమాంతరము' అనువాక్యమును చేర్చవలెను లేనిచో మితవాదుల వంచనకు మ నము పాలనయు" అనినదువుడు ముఖర్జీ గారు రీసవరణ నుప పాడించిరిగాని ఎవ్వరును అనుమతించినందున సవరణగూడ పేషి షియోయిరి.

మూడవ సవరణ

జార్జి జాసెపు గారు

"మొదటి పదములో ఏవైన " అనుపదములకు వెనుక అందుకు కేయలును ప్రాత్యహమును వాని నామోదిండు నూచనమును ఏవైన" అనువాక్యమును చేర్చవలెను. అను సవ రణను ఉపపాడించుచు జార్జి జాసెపు గారు దీర్ఘోపన్యాసమునొస గిరి. మనమీ తీర్మానమును సమగ్రముగా చేయువలెను. దేశమున ఆరాజక కుటుంబము ను వని నిర్ధారణకాలేదుగాని విప్లవోద్యమములను లోలోన నామోదిండువారు చాలమంది కలరు. అట్టి ఆమోదమునుగూడ మనము నిరసించవలెను. విప్ల వోద్యమముకంటె విప్లవోద్యమము నామోదిండు భావము చాల అధికముగానున్నది. ఇది ఆధికానందకామము. రాజకీయము లలో మనకు కృషిచేయుచున్నంతకాలమును వనచిత్రములు నిష్కలములుగా నుండవలెను. రాజకీయస్వాతంత్ర్యములను మనకొనకలగు దొరతనమువారిని నిర్బంధించుటకు మనమిట్టి ఆరాజక సంస్థలపై ఆధారపడియుండగూడదు ఇల్లెందులో పార్టీలుగాను ఆరాజకులతో సంబంధమును కలిగియుండెనని బ్రిటిషుదొరతనమువా రాయనపై నిందపెట్టిరి. పార్టీలుగానికి రాజకీయముగ కలిగినపలుకుబడి నడచివేయుటకు వారికిది తగి నసాధనమైనది. ఇప్పుడుముట్టిలో ప్రధానమంత్రిగానున్న యా తడుగూడ ఆక్రమణకుముల సహాయముననే ఆధికారమును బ డయుగట్టెను గాని దానినితీసివేసి విప్లవముతోని ద్వేషము తల చూపినది. ప్రతిగ్రామమునను కొట్లాటలు జరుగుచున్నవి. కాన మనమీదేశమునగూడ ఆరాజకులతో నేడైనసంబంధమును పెట్టుకొనియున్నచో మనకుగూడ నిట్టిగతియే పట్టును. ఆరాజ కులకు ఆధారము దేశీయులసానుభూతియేగాని భవముకాదు. వంగరాష్ట్రమునగాని మరేరాష్ట్రమునవైనగాని ఆ రా జక సంఘములే నిజముగానున్నచో యీతీర్మానమును వారు తడివి నట్లుదీసిలో ఆరాజకులను నిరసించుభాగమును వారు త్యజిం గించుటయు రాజప్రతినిధివర్గము నిరసించుభాగమునకు పొం గిపోవుటయు సహజముగాన ఎవ్వరును ఆరాజకులను ప్రాత్య హపరుపబడియేయు మన ఓధ్యయెన్నున్నది" అని జోసెపు గారు నునువును మూడవసవరణను ఉపపాడించిరి.

బహిష్కరణపక్షమువా రొక రాసవరణను అనుమతించిరి. "అలాలోపల ఆరాజకులకు సహాయముచేయుచు వైకి మాప్రతినిధి వారిని నిరసించుచుండువారు యీ సభలోనే యున్నాము"

("వారిపేరులను చెప్పును" అనుకేసు)
"చెప్పును. నేనుచెప్పును నేను వారిపేరులను చెప్పును. నేనేలచెప్పవలెను?"

(పేరులను చెప్పవలెను అను పెద్దకేసు)
అధ్యక్షుడు

అనువాదకుని ప్రసంగమునకు అధ్యక్షతనమును కలిగించిన అల్లరిజరుగును.

(అధ్యక్షు డిటుల మందలించినచు కేసు తగ్గలేదు. అనువాదకుడు పేరులను చెప్పనని పట్టుబట్టెను: పిరికి పందా! అను కేసు)

అనువాదకుడు

"ఒక్కొక్కప్పుడు ధైర్యముకంటె పిరికితనమే మంచిది. (గొప్పపరిహాసము)

పండిత మోతీలాలుగారు

సభవారు జాసెపుగారి సవరణను తిరస్కరింపవలెనని కోరుచు పండితనెహ్రూగారు గంభీరోపన్యాసము జొసగిరి. "ఆరాజకులతోపాటే వారిని ప్రాత్యహపరచినవారును వారి చక్కల నామోదించినవారునుగూడ దోషులేమని న్యాయ శాస్త్రమున నిస్సంశయముగా విధింపబడియే యున్నది. అట్టి చో నుప్రసిద్ధ న్యాయవాదియును పత్రికాసంపాదకుడు నగు జాసెపుగారి ధీసవరణ నేల ఉపపాడించిరి నేను గ్రహింప జాలకున్నాను. అనువాదకుడు ప్రాత్యహకులపేరులను తెలుపుచుని సభ్యులు కోరినపుడు దౌర్జన్యవిరహితముగ ధైర్యమును చూపెను. (అపహాసము) వారి పేరులను నేను తెలిపెదను. గోపీనాథసాహు ప్రశంసించునట్టి తీర్మానమును ఉపపా డించిన యాతడును దానిని సమర్థించిన యాతడును ప్రాత్యహ కులని అనువాదకుని భావము. విప్లవకారులు దోషులని అంద రును అంగీకరించిరి. విప్లవకారులు ఉన్యాయులని యనవచ్చును గాని వారు బందిపోటుదారులని అనజెల్లునా?

('వారు హంతకులు' అని ఒక కేసు)

"సరే. వారు హంతకులే. స్వాతంత్ర్యయుగోరకు వారు హత్యలను సలిపిరా? లేదు. దేశముకొరకే వారు హత్యలను సలిపిరి. అట్టి హత్యలను దేశమునకు లాభముకలుగునని వారు తలచుట అవివేకమనుట కెట్టిసంశయమును లేదు. కాని మనము ఉద్దేశమునే ప్రధానముగా చూడవలెను. గోపీనాథ సాహు ఉద్దేశమును ఒకవిధముగా దానుగారును మరెయిక్ విధముగా గాంధీగారును ఆమోదించిరి" అని నెహ్రూగారు నడిపిరి.

జార్జి జాసెపుగారు

"సాహ తీర్మానమును మనములో పెట్టుకొని నేను మాటలాడలేదు. రామరాజునగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్రసభలో ఉపపాడింపబడిన తీర్మానము నుద్దేశించి యే నే నటుల మాటలాడితిని" అని జాసెపు గారు చెప్పిరి.

నెహ్రూగారు

"ఆంధ్రులవిషయమున వారే జాగ్రత్తవుచున్నారలకు. ఈ సవరణలను శాంతికముముల కెట్టిలాభమునుకలుగదనుట స్పష్టము. అందులకు మొదటితీర్మానమేచాలను. మనముపాలిత జాతివారముగాన తిరుగుబాటుచేయుటకు మనకుహక్కుకలదు." అని నెహ్రూగారునిరి.

ఒకరు-"అటులైన మీరేలతిరుగుబాటుచేయుగూడదు" నెహ్రూ-"ఇప్పుడు మరేమిచేయుచున్నాను? (పెద్దన ప్పు) తీర్మానమునందు దొరతనమును ఆరాజకులనుగూడ నిర సించిరి" అని నెహ్రూగారు నడిపిరి.

కే. నటరాజుగారు

"జోసెపుగారి సవరణ అనవసరము విప్లవమును ఆరాజ కమును జరిగినవిషయములే చాలచోట్ల స్వాతంత్ర్యములభించినది. కాని ఆరాజకము నైతికముగాదువ్యయ. హత్యలనునను దోషి డులనులను లభించిన స్వరాజ్యము స్వీకరణయోగ్యముగాదు." అని నటరాజుగారు నడిపిరి.

డాక్టరు బిసెంటుగారు

"ఓట్లుపుచ్చుకొనుటలో 1,2 భాగముల నొకసారి యు 3,4 భాగముల నొకసారియు విడివిడిగా ఓట్లుపెట్టుకోకె డను. ఏమనగా 1,2 భాగముల కనుకూలముగా ఓట్లుయిచ్చుటకు నా అంతరాత్మ అంగీకరింపదు. 3,4 భాగములకు అనుకూలము గా ఓట్లుయిచ్చుటకు నాకెట్టిఆక్షేపణయునులేదు. నేను ఎటు లఓట్లుచేసిన అటులేనాక నెన్నడువారందరునుగూడఓట్లుయిచ్చు వలెననునిర్బంధమేమియును లేదు. వారందరును ఎవరికి ఎటుల నచ్చిన అటులు ఓట్లుయిచ్చుదగును" అని బిసెంటుగారు తెలిపిరి.

నర్దారు మంగళసింగుగారు

"మామూలుచట్టములే దుర్బినియోగముచేయుచున్నా రు అని నాఅనుభవములను నేను చెప్పగలను. అట్టిచో యిట్టి అర్థిసెన్సులు అత్యధికముగా దుర్బినియోగముచేయుచుండుట చాల అవకాశముకలదు వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారికి ఆప త్కాలమున పంజాబురాష్ట్రమువారు తోడ్పడెదవని నేను వా ద్దానముచేయుచున్నాను" అని మంగళసింగుగారు నడిపిరి.

డాక్టరు అన్నాగారు

చింతామణిగారి తీర్మానమును బలపరచుచు అన్నాగారు ఉరుదుభాషలో మాటలాడిరి.

మాలానా మోతాలీగారు

"నేనీతీర్మానమును బలపరచుచుండుటనుబట్టిదే మహా తుడు తనపక్షమువాని మితవాదులకొరకు దిగవారునను సం శయము నివారణకాగలదని నమ్మెదను. ఇప్పుడు దౌర్జన్యమి: హితము శాంతివిధానము ననుసరించుచున్నాము. ఇది విఫలమైనచో అపుడింకొకపద్ధతి నవలంబించెదము. కాని శాంతి పద్ధతిని దౌర్జన్యపద్ధతినిగూడ ఏకకాలముననే అవలంబింపగూ డదు. స్వరాజ్యపక్షము దేశానర్థమనియే నాఅభిప్రాయము గాని వారు కఠినకాసములకునుయిగురుండ నేనుపేక్షవహింప జాలను. ఈ అర్థిసెన్సు ఏదోయొకపక్షముపైన గాక భార తీయ పురుషులమంతటిపైననుగూడ ప్రయోగింపబడినదనియే నానమ్మకము. ఈ అర్థి సెన్సులను దేశీయులు తమపటిమను చూపుట కవకాశము కలుగుచున్నదిగాన నిదియును లాభకరమే అని నేను తలచెదను. ఈతీర్మానమునుగూడ దొరతనమువారు దిగదుడిచి పారవేసినచో అపుడు దీనికాధారముగ ప్రజాశక్తి వెలడికకమానదు నాదిపూర్వాపర సందర్భములేని ప్రసం గము" అని మోతాలీగారు తీవ్రముగా మాటలాడిరి.

ఎం. కే. ఆచార్యగారు (ఎం. ఎల్. ఏ.)

"తీర్మానములోని వాక్యములింకను ప రుమములుగా నుండదగినది." అని ఆచార్యగారు నడిపిరి.

పి. ఎన్. నర్సేగారు

"నేనీతీర్మానమును బలపరచుచున్నానుగాని దేశమున ఆరాజకమున్నమాట నిజమేయైనచో దొరతనమువారు దాని నడచుటకే ప్రయత్నించునెడల నేను వారికి తప్పక సహాయ ము జేసెదను" అని నర్సేగారునిరి.

(పిమ్మట సభ్యులు ఫలహారములకులేచి ఉపాహారములను భుజించినపిమ్మట మరల సమావేశమైరి.)

దేశబంధు దాసుగారు

దాసుగారు లేచిగానే దీర్ఘ గంభీరహర్షస్వరము చెల గెను. "తీర్మానములోని పెక్కువిషయములను నేనంగీకరింప జాలనుగాని ఇతరపక్షములవారంతకంటె సభికుడు మార్పున కంగీకరింపరుగాన వారిసహాయమును బడయుటకు నేనీతీర్మాన మును బలపరచుచున్నాను. వంగరాష్ట్రమున అర్థిసెన్సు స్వ రాజ్యపక్షమువారిపైననే ప్రయోగింపబడిననుట కెట్టిసంశయ మును లేదు. ఈకష్టమును స్వరాజ్యపక్షముతోపాటు పండు కొనుటకు అన్ని పక్షములవారునుగూడ యిప్పుడంగీకరించిరి. ఈతీర్మానమున స్వరాజ్యపక్షమువారి పేరునుమాత్రమే ప్రత్యే కింపనందులకు సభవారినందరిని అభినందించుచున్నాను. ఇట్టి అర్థిసెన్సును మిత వా దుల పై ని గూ డ ప్రయోగించు వ ర కు ను దా ని స ం గ తి ని , వా రు పూ ర్తి గా గ్రహింపజాలరు. నిజము తెలుపవలెనని వంగరా వ్త్రమున విప్లవోద్యమమున్నదనియే తెలుపవలెనుగాని అది ఆరాజ కోద్యమముకాదు. విప్లవోద్యమమున్నదని ఒప్పుకొనినచో అర్థి సెన్సును ప్రయోగించుట సముచితమే అని అంగీకరింపవలసి యుండదా? అను ప్రశ్న కలుగకమానదు. ఇట్టి అర్థి సెన్సుల వలన విప్లవోద్యమమునకు బలమధికమగునగాన దొరతనమువారు నిదానించుటయే సముచితము. బిసెంటుగారు రాజప్రతినిధి చర్యను సమర్థించిరి. కోనామోటారు బందిపోటుకేసులో సాక్ష్య మేమియును లేకపోయినను ముద్దాయిలకు శిక్షవేసిరి. జూరరు లను సాక్షులను ఆరాజకులు బెడరించి వశపరచుకొనుచున్నా రను నూచన నిరాధారము. పోస్టుమాస్టరు హత్యకేసులోను, గోపీనాథసాహుకేసులోను జూరరులును సాక్షులునుగూడభార తీయులే. ఆ రెండుకేసులలోను గూడ ముద్దాయిలకు శిక్షవిధిం పబడినది. ఇక జూరరులను సాక్షులను లొంగదీసిన దెచ్చట? మిర్జాపూరు బాంబుకేసులో ముద్దాయిలలో నొకడగు శాం తాచక్రవర్తిని రెండుసెలలు చెరసాలలోనుంచినపిమ్మట అతడు నిర్దోషియని జూరరులు తీర్పుచెప్పగా అతనిని వడలివేసిరి. "

మృత్యువు అనేది అతనిని హత్యచేసింది. అట్టిచో అతాజకసంఘము వారే చక్రవర్తి హత్యకు కారకులనుట కేమి అధారముకలదు? వంగ రాష్ట్ర నిభజనము జరిగిన పూర్వము ఆ రాష్ట్రమున విప్లవోద్యమము లేదు. కర్ణాటక ప్రభుత్వ కార్యమునకు కాలిదువ్వినందున కొందరు దౌర్జన్యమునకు గడంగిరి. దౌర్జన్యము లాభకరము కాదుగాని మానవస్వభావమెన్నటికిని ఒక్కటిగానే యుండును. ఇతరుల ప్రోత్సాహమున ఆరోజులలో వంగ రాష్ట్రమున మహా మృదీయులు హిందువుల దేవాలయములను గృహములను ద్వంస మొనరించి, అట్టిచో ప్రజలు కాంతమును పొందుకుంటుంటుంటున్నారని ధ్వజమెత్తును. పోలీసువారు ప్రజలను పీడించుటవలననే ప్రజలు తుపాకులను పూనవలసి వచ్చినది. ఈ నిరంకుశోద్యోగం అధికార మంతకాలము సాగునో అంతకాలమును విప్లవోద్యమము గూడ సాగుచునేయుండును. అది యిప్పుడుగూడ సాగుచునే యున్నది. స్వాతంత్ర్యము కొరకు ప్రాణములనర్పించుటకు సంసిద్ధులుగానున్న యవకు లెందరో కలరు. వారికి స్వాతంత్ర్యము పట్టగల తీవ్ర శక్తి అంతరింపవలెననిన అది ఎటుల సాధ్యమగును. దో ప్రతీకమువారి విప్లవపన్నాగములను తొలుత నిరసించినగాని విప్లవసంఘములకు నిరసించనూడదు. తీర్మానమునం చెప్పిలోప ములున్నను దీనిని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించవలెననియే నేనీసభ వారిని కోరెదను" అని దాసుగారు నుడిచిరి.

జానెపుగారి సవరణ

జార్జి జానెపుగారి సవరణపై ఓట్లు పుచ్చుకొనగా మొత్తము 50 ఓట్లు ప్రతిపక్షముగా నుండుటచే సవరణ విడిపోయినది.

చింతామణిగారి తీర్మాన మామోదింపబడెను

1, 2 భాగములను కలపి మొదటను, 3, 4 భాగములను కలపి పిమ్మటను ఓట్లు పెట్టెదనని అధ్యక్షుడు శాస్త్రిగారు సభ్యుల కరిగించెను.

1, 2 భాగములపై ఓట్లు పుచ్చుకొనగా 10 ఓట్లు లేడి ఎమిలియంటియన్ను, యమునావాసు ద్వారక దాసు, రత్నాసి ధర్మాసి మురారీగార్లు నలుగురు మాత్రమే ప్రతిపక్షముగా నుండిరి. తక్కినవారందరూ ఆనుకూలులే. 3, 4 భాగములను ఓట్లు పెట్టగా ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను. చింతామణిగారు మున్నగువారుగూడ ఆమోదించిరి. పిమ్మట ఒక గంట సేపు విశ్రాంతి యొసగబడెను.

అన్ని పక్షముల సమ్మేళనము

రెండవ తీర్మానము

మహాత్ముడే ఉపపాదించెను.

సభవారి అనుమతినిబట్టి అధ్యక్షుడు సభను కొనసాగించుచు రెండవతీర్మానమును ఉపపాదించవలెనని మహాత్ముని కోరెను.

శ్రీ బి. టి. రంగచారి, బి. బి. మోచర్ల రామచంద్రాపు, సర్ పురుషోత్తమదాసు ధామర్దాసు, రై. హరి శ్రీరామశాస్త్రి, సర్ తేజబహదరు సత్రూ, సి. వై. చింతామణి, బెన్సెంటి, పండిత మదమోహనమూలవ్యాసార్, పి. పంజాబి, సర్. పి. ఎస్. శివస్వామయ్య, దేశబంధుదాసు, మహమ్మదు యాహూబు, ఎం. హెచ్. కిద్దాయి, మాలానా మహమ్మదాల్, ఎం. జిన్నా, పిండే, భూలాభాయి దేశాయి, టి. వి. పర్యల్, శ్రీమతి సరోజిని, హాకీం అబ్దులుఖాను, అబ్దులు కలాంఅజదు, జె. బి. పెటిలు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, బాబూ భగవాన్దాసు, ఎన్. సి. కేల్కరు, షోనెపు బాప్టిస్టా, సద్దారు మంగళేశింగు, లాలా లజపతిరాయి, సి. రాజగోపాలాచారి, బెషెను చంద్రపాటు, లాలా హరి కృష్ణలూగార్లు, పాశ్చాత్య, ఆంగ్లోయిండియను, క్రైస్తవ, బ్రాహ్మణేతరసంఘముల అధ్యక్షులునుకలసి ఉపసంఘముగా నేర్పడవలెను. అన్ని పక్షములవారును మరల కాంగ్రెసులో చేరుటకు అనుకూలించు ఉత్తమపద్ధతి, స్వరాజ్యవిధానమును, హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి మున్నగునవి కుదురుటకు సాధనములను యీ ఉపసంఘమువారు యోచించి 31-8-1925 వ తేదీలోగా నిశ్చయము పంపవలెను. ఈ సర్వపక్షనాయకుల సభ 30-4-1925 వ తేదీలోగా మరల జరుగవలెను. సభజరుగు తేదీకి రోజులు ముందుగా ఉపసంఘమువారి నిశ్చయము ప్రకటింపవలెను అని యీ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు" అనుతీర్మానమును నేను ఉపపాదించుచున్నాను. పెక్కువర్సలములకు పిమ్మట నేడు మరల అన్ని పక్షములనాయకులు సమావేశమగుట తీరుగించినది. కాలమును ప్రాముఖ్యతనుబట్టి యీ తీర్మానము అత్యవసరమును అతిముఖ్యమునైనదని. దొరభనమువారు నేడే దాసుగారికల్లు

వ్యసనముగూడ వంగరాష్ట్రమును భారతదేశమున ఎప్పటివలెనే నిలబెయుండునే గాని అంతరించిపోవుగాని మనకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యములభించనిచో మనబాతికే నశించిపోవును. ఈ తీర్మానములోని విషయము ముఖ్యతమగుటచే ధీమంతులు చాలమేధాశక్తిని వినియోగింపవలసిన అవసరముకలదు. నాకు సహజముగ శుభఫలమునందే గట్టి నమ్మకముకలదు. ఐకమత్యముకొరకు కాకపోయినను స్వరాజ్యముకొరకైన అన్ని పక్షములను కాంగ్రెసులో చేరుట తప్పక నెరవేగలదనియే నాగట్టి నమ్మకము "సిద్ధాంతములకు భంగముకలగనిపద్ధతిని యొకమత్యమును కుదుర్చవలెను" అని దాస్తరు కిచలాగారు తంతివార్త నందిరి. ఈయొకమత్యమును సమకూర్చుట కెన్నియో ప్రయత్నంకోరములు కనబడుచున్నవి. నూలుబడకుట అత్యవసరమని నేను నమ్ముచున్నాను గాని మీరందరూగూడనమ్మునటుల చేయజాలకున్నాను. ఇతరులకు నేనుగాని నాకు ఇతరులుగాని నమ్మకమునుకలిగించుటకు కొంత వ్యవధి అవసరము. ఆచరణానుకూలమును సుస్థిరమునుగైకమత్యమును కలిగించుటకు మనీషులందరూ కలసి దీక్షతో ఆలోచించుటముఖ్యము. ఈ ఉపసంఘమువారికార్యమును నెరవేర్చెదను. కొన్ని నెలల వరకు నుని రీ టీ ం మ ట క వ్వ ముగానే తోచును గాని గత్యంతరములేదు. గభవా రామోదంపగల సమాధానము ఉపసంఘమువారికి కలుగునో లేదో ఎవరును జ్యోతిషము చెప్పజాలరు. కామబ్బులు గాధముగా క్రమ్ముకొని గాడాంధకార మేర్పడియున్నను ఉపసంఘమువారి అంధకారమును బెధించి తగిన విధానమును నిర్ణయింపగలగుమరనియే నేను నమ్మెదను" అని మహాత్ముడు నుడిచెను.

దేశబంధుదాసుగారి తీర్మానమును అనుమతించిరి.

ఒకసవరణ

జే. కే. మెహతాగారు

"ఈ సవరణను బెల్గాంలో జరుగనున్న దేశీయవాహ జనసభయందే అన్ని పక్షములవారును చేరవలెను గాన యీ నిశ్చయము 15 వ తేదీనాటికే నిర్ణయకావలెను" అను సవరణను మెహతాగారు ఉపపాదించిరి. ఇంకొకరు అనుమతించిరి.

శ్రీయంత గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు బలపరచిరి.

డాక్టరు బి.సెంటుగారు

"భారతదేశ రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయింపవలయునైదిగాన వారుగల నెల దీర్ఘ కాలము కావాలను" అని బి.సెంటుగారు రనిరి.

ఓట్లు పుచ్చుకొనగా మెహతాగారి సవరణకు 30 మంది మాత్రమే అనుకూలుగుటచే సవరణ విడిపోయినది.

మహాత్ముని తీర్మాన మామోదింపబడెను

మహాత్ముడు ఉపపాదించిన తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

మహమ్మదాల్గారి ఆహ్వానము

"ఈమహాసభలన వైకమత్యమునకు అవకాశమేర్పడినందుకు చాలసంతోషించుచు సభ్యుల నభినందించుచున్నాను. అన్ని పక్షముల వారును బెల్గాంలో ఏకీభవించి పిలువేస్తున్న ఆయాపక్షముల సభలను దేశీయమహాసభతో పాటు బెల్గాంలోనే యావస్థానున జరుపుటకైన ఏర్పాటు చేయగోరెదను అటుల చేయవలెనని యీమహాసభవారు వివిధపక్షములకు ఉత్తరవాసంగోరెను" అని మహమ్మదాల్గారునుడిచిరి. (గంభీరహర్షధ్వనులు)

ఆమోదము

"నేమగలు హోమయూలీనసభను బెల్గాంలో జరుపుట కంగీకరించితిమి" అని బి.సెంటుగారు తెలిపిరి. (హర్షధ్వనులు)

"నాపక్షము (మితవాదులు) వారిలో నాలోచించెదను యిచ్చకు స్వతంత్రించి ఏమియును చెప్పజాలను" అని చింతామణిగారు నుడిచిరి.

బొంబాయి చెన్నపురి బ్రాహ్మణేతరపక్షములు రెండును కలసి బెల్గాంలో సభను జరుపునటుల ప్రోత్సహించెదమని సర్వే రామస్వామి మొదలగువారు నుడిచిరి.

బెల్గాంరానివారిని వారంటులేకుండా ఆరెను

చేయవలెను

అనిజోనెపు బాప్టిస్టాగారు పరిహాసముగా నుడిచిరి. (హర్షధ్వనులు మిమ్ము ముట్టెను.)

భారత మహమ్మదీయసంఘ (ముస్లింలీగు) సభనుగూడ బెల్గాంలోనే జరపుట్లు ప్రోత్సహించుచుటకు శక్తివంతవలెనందే పనిచేసెదను. ఈసభలోని అధికోత్సాహము స్వయంతాభిమానిగను (కమ్యూనిస్టు) నన్ను బాతీయ వాదిగా (నేషనలిస్టు) మార్చినది. అని చలాగారు నుడిచిరి.

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు అధ్యక్షునకు వందనము లర్పించిరి. (హర్షధ్వనులు) రాత్రి 7 1/2 గంటలకు సభ విరమింపబడెను. అధికోత్సాహము ప్రబలియుండెను.

ఐకమత్యోపసంఘసభ

అన్ని పక్షములకు ఆహ్వానము

22 వ తేదీని నానానాయకుల సభ రాత్రి 7 1/2 గంటలకు ముగిసిన బెంటునే ఐకమత్యోపసంఘసభ ఆచటనే జరిగినది. శేషమునందలి వివిధరాజకీయ పక్షములవారు కాంగ్రెసులో చేరుటకు ఏయేపద్ధతులను నూచించెదరో ఆనూనవులు ఉపసంఘకార్యదర్శికి డిక్షంబరు 20 వ తేదీ లో గాచేవనటుల పంపవలెనని ఆయాసంఘములను కోరుటకు నిశ్చయింపబడెను.

భూమిరాశములు

ఐకమత్యమును కలిగించుటకు గట్టి కృషి సలుపుటకు లాలా హరికృష్ణలూలుగారు 5000 రూపాయలును, ఎం.ఆర్. జయకరుగారు 1000 రూపాయలును, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు 1000 రూపాయలును విరాళముగా నొసంగిరి.

మొత్తము 115 మంది ప్రముఖులు ఉపసంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఉపసంఘసభ జనవరినెల 15 వ తేదీ ప్రాంతమున ఢిల్లీలో జరుగును.

మహాసభ ఏప్రిలు 15వ తేదీలోగా జరుగును. ఏప్రిలు 20 వ తేదీలోగా అనునది పొరబాటు.

చెన్నపురి సంయుక్తబాతీయవారును శివవారమునాడు రాత్రి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారితో చాలసేపు మాటలాడిరి.

నాయకుల అభిప్రాయములు

సి. వై. చింతామణిగారు

బొంబాయి, నవంబరు 28:—సర్వపక్ష సమావేశమునందు పాల్గొనిన సి. వై. చింతామణిగారి అభిప్రాయముల డిలపగోరిన ఆపోసియేట్లకు ప్రతినిధి ఓట్లు చింతామణిగారు చెప్పిరి:—

కొన్ని సంవత్సరములకు బూర్జుము కాంగ్రెసునందు పాల్గొనమన్న రాజకీయపక్షములను పాల్గొని పక్షములను నొకవేదికపై కేర్చుటకు మాగ్గులకు నశ్వేషించుటయే యీ సర్వపక్షసమావేశముయొక్క ముఖ్యోద్దేశమని నాకు చెల్పబడినది. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిషయమై చిన్న సభవించునని నేనెరుగుదును. కాని యదియొక్కటిమాత్రమే మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమున హించునని నేనలవలెను. ఆర్డినెన్సు, మూసెరిన్సు లేమను విషయములను నందునకు సంబంధించిన ఆంశములను జర్పించుటకు నిన్నంతయును చాలభాగము నేడును బట్టెను. నే నిందులకు చింతించుట లేదు. ఆర్డినెన్సు, ప్రతిఘటింపుటకు రెండుదినముల క్రితము కిబరజాపాట్లవారు గావించిన తీర్మానము స్వరాజ్యపార్టీవారి తీర్మాన వంతతీవ్రముగ లేదు. నేడామోదింపబడిన తీర్మానము ఒడంబడిక తీర్మానము. ఇది యొకపక్షములవారి ఆమోదము నొందినది. ఏపార్టీవా రెంతలాభ మిడుచులన బొందికో, ఏపార్టీవా రెంతవరకు తమపట్టు విడువవలసివచ్చినదో అని గుఱించుట అయచితమైనది. ప్రభుత్వమువారి నూతననిర్ణయవిధానము నెదుర్కొనుట కెల్లపక్షముల వారుకలసి ప్రతిఘటించవలయు ననియూ, యోచనాపక్షలకు నేరీయు లిట్టి కఠిన నిర్బంధవిధానము నెడ నెట్టి భావములను నశ్చక్రీకరించుచున్నారో ప్రభుత్వము వారికి సృష్టికరించవలయుననియు యెల్లరు అభిప్రాయమైరి. ఎల్లరి అభిమతము సంపూర్ణముగ నెరవేరెను. తీర్మానముయొక్క మూలమును నడివివచారవేరిన స్వరాజ్యనాయకులుగాని కిరలపక్షమువారుగాని తీర్మానమునకు గాని యందేభాగములతో గాని అసంతృప్తిచెందుటకు కారణములేదు. తీర్మానముగొంతవరకును నేరుగ నున్నదనియు తగినంత తీవ్రముగ లేదనియు సి. ఆర్. దాసుగారు ప్రసంగించుచు ఆభాగంకమును తెలిపిచ్చిరి.

వారియొక్క అనుచరులకు తీర్మానము ఆశాభంగము గలిగించదని నాఅభిప్రాయము.

సంయుక్త కాంగ్రెసు

కొలనునందు సమావేశము గావించు కాంగ్రెసునందు దన్ని పక్షములవారును యేకాభిప్రాయమున చేతులు గలుపవలయునని చేయుచున్న సయోగప్రయత్నము లింకను ఫలశూన్యమునకురాలేదు. సయోగమునకు ప్రబలమైన అంతరాయములు గలవు. ఆరువత్సరముల క్రితము చిలిపిగాని భేదాభిప్రాయములతోనున్న పక్షములను కన్నుముడిచి కన్ను తెరచునంతటి స్వల్ప కాలములో సయోగముచేయుట దుష్టము. స్వరాజ్యవాద ప్రచారమును గావించుచున్న వార్తాపత్రికలు ఉభయపక్షములను సమ్మేళనమునకు తీసుకుని ఆతురతను చూపుచున్నవిగాని ఆలస్యమునకును ఇంతవరకు గలిగిన ప్రతిఫలమునకును నిరుత్సాహమును జెంది నా పక్షమువారిని నిందించుచున్నవి. ఎవ్వరును పక్షములను యేర్పాటు చేయలేదనియు, రాజకీయ పక్షము, తెల్లవృక్షమును భేదాభిప్రాయములు గలవై వ్యక్తిత్వము గాపాడుకొనవలయుననియు నెవ్వరును చలించలేదని యీ విచారములు దృఢముగ నమ్మకరేని ఆశాభంగము నొందుటకు తావులేదు. ఒకవిధమున జూచినయెడల భేదము లంత తక్కింపవలసివచ్చినావని తోచును. మరియొక విధముగ నాలోచించినచో ఆభిప్రాయభేదములు భయభ్రాంతులను గలుగజేయునట్టి ఆకారములుదాల్చినచాల ముఖ్యమైనవిగ గన్పట్టుచున్నవి. సమావేశమునకు నచ్చుటకు కాలవ్యవధి స్వల్పముగ నిచ్చి, రెండవసంవత్సరములో నీ విషయము పరిష్కారము చేయ వలసినదియు సుస్థిరమైతి గురువు ననియు, మహాత్మాగాంధీ మాలానా మహాత్మాబాలగౌడ దృఢవిశ్వాసాభిప్రాయము లగుట విచిత్రమైనదిగ నున్నది. ఈ విచిత్రము సంభవించునని నేననుకొని అలవాదాచుకుంటిరా లేదు. ఆరు సంవత్సరములనుండి ప్రతివార శిష్యులందుండి, ఒకరి నొకరు నమ్మజాలకయున్న ప్రాతన్నేహితులందరు నొకవేదికపై నెక్కి మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమైన తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించినందులకు నేను సంతసింది అలవాదాచుచు వచ్చుచున్నాను. అన్ని రాజకీయపక్షములను కాంగ్రెసునందు సమ్మేళనము గావలయుననుచున్న ప్రస్తుతము సభలీకృతమునకు తాళదని త్యజించుటకు మార్గ ఏ యాటంకము లేకుండ మళ్ళీ ఆలోచించుటకు మీరేయబడినందులకుగూడ నేను సంతోషించుచున్నాను. అందుకని గోరు వికమత్యము నొనర్చుటకు ఎల్లరాజకీయ సంస్థలందుండి ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్న యొకపలుకు బడిగల సంఘము నియమింపబడెను. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకును పార్లమెంటునకును సమర్పించుటకు హైందవరాజకీయపక్షము తెల్లగోరు స్వరాజ్యమున నేడియో స్వప్నముగ నిర్వర్తించి నొక విధానమును దయార్థంచేయుట కీసంఘమునకు విడుదుట శుభ సూచకము. ఈమహాత్మ్యమైబని కమిటీవారు జయప్రదముగ నెరవేర్చగలకని నేను నమ్ముచున్నాను. విజయమొంతజాలక పోయినను నిరుత్సాహముతో ప్రయత్నములను జేయవిడుచుటకు నేనంగీకరించను. సరస్వత్య సమావేశమందు గూడిన రాజకీయపక్షములవారికిగాని కమిటీవారికిగాని నా అభిప్రాయము లంకు గౌరవమున్నచో ప్రయత్నములు సాఫల్యమునొందలేదని నిరుత్సాహమునొందక దృఢవిశ్వాసముతో గమ్యస్థానముజేరువరకును బ్రయత్నములను పిదపలదని చెప్పుచున్నాను. మూలనూత్రము లకును, వ్యక్తులవృత్తాభిప్రాయములకును భంగము వాటిలకుండ ఎల్లరాజకీయపక్షములవారును వికమత్యము కావలయునని కోరుచున్నాను. ఒకసారి ఆశాభంగము నొందినందులకు పునఃప్రయత్నము జేయుకుండుట సంభావ్యమైనదిగాదు. సర్వపక్ష సమావేశమునందు నాల్గొననందులకు నేను గర్హించుచున్నాను. విచారించుటకు నా తేదియు హేతువు లేదు. నేవేలబుచ్చుచున్న అభిప్రాయమే నాపార్టీలోని సభ్యులందఱును గలిగియున్నారని నాదృఢవిశ్వాసము. సమావేశమునకు హాజరైన పక్షములలోని అధికసంఖ్యను లీచిభిప్రాయ నేగలిగియున్నారని నేను నొక్కొక్కెల్లనున్నాను.

సత్యమూర్తిగారి అభిప్రాయము

సర్వపక్ష సమావేశమునందు నాల్గొనుటకు మరరాసు నుండి వెలికిన సత్యమూర్తిగారిట్లు అభిప్రాయములను చెప్పుచున్నాడు. సమావేశమునందు గావించబడిన ఫ తార్థాలు సత్యమూర్తిగారి కెంతమాత్రము ఆసంప్రీతిగలిగింపలేదు. సమావేశమునందుగూడిన వివిధభేదాభిప్రాయములుగల యట్టియు, పరస్పరనిర్భయమైనస్వభావములగుల కట్టియు ర జకీయవేత్తలు ఏ క గ్రీ న ము గ వం గ రా ష్ట్ర మువై బ్రయోగింపబడిన నిర్వహణావళుకు అర్హి నెవ్వరు గించెయింపుమిమగా నేక గ్రీవముగ నిండించుటకు నిజముగ నెల్లరును గర్హించవలయును. తిమిషిమారు యాతేకిమున స్వల్పలక్ష్యముగ నాలోచించుటకు బుద్ధిగలవాడెవ్వరు లేనదియు - తిమి విధానము ఆశుమహిమాలయవర్ణంబును. భిండింపబడినదియు. దొరతనమువారి కిచ్చటైన బోధపడక. దు. తీర్మానమునకు తీవ్రముగ నుండవలసిన దనియు, అర్హి నెంను స్వరాజ్యవాదులవై ప్రయోగించుటకు ఏ

రృషిన అమ్ముటనియు నాఅభిప్రాయముకాని స్వప్నముగా స్వరాజ్యము కావలయునని సమావేశమునందు నిర్ణయముగ గోరబడెను. దేశమునందు వి వి ధ రా జ కీ య క త్త ల ను ఏ వాశియుబట్టలను జేసి వికమత్యమును నొడగూర్చుటకు సమావేశమునందొక సంఘము నియమింపబడెను. వికమత్యము వర్ధిల్లుగాక యని నేను భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులందు దేశమునందు రెండుపక్షములు మాత్రమే ఉండవలయుననియు (ప్రభుత్వపక్షము, ప్రజాపక్షము స్వరాజ్యము తేభాభ్యుదయమునకు అత్యవసరమైయున్నదనియు) గ్రహించుటచే వికమత్యము సమకూగును. భగవంతు డట్టిసద్బుద్ధి దేశీయులకు నొసంగుగాక,

సి ఆర్. రెడ్డిగారి అభిప్రాయము

మరరాసు కాసనసభ్యుడును బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులును నగు సి. ఆర్. రెడ్డిగారి రిషివబాంధువరచిన సభిప్రాయముల నొసంగిరి. నిజముగా వికమత్యము సమకూడుట కల్గుట ఆతురత చూపుచున్నాను. కాని యీగాఢమైన కోరిక యెంతవరకు స్పష్టమైన అభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించుచున్నతో దెల్పుటదర్శనము. బెంగాలునందు అమలుబెట్టబడిన ఆర్థి నెంను భిండించబడెను. కాని యీ నిర్బంధ విధానము ఉపసంహరింపబడక ప్రభుత్వ వారింకను ప్రయోగించినయెడల యెల్లకత్తులవా రవలంభించవలసిన సామాన్యవిధాన విషయమున నెవ్వరును తలకెట్టలేదు. కొన్ని రాజకీయపక్షములలోని వారు కాంగ్రెసున కిక్కట్టువచ్చిన యీ సమయమందు లాభములకొరకు వేరములాడిరి. కొంతమంది కాంగ్రెసు అభిమానులుగను, జాతీయవాదులుగను నటించిరి. రాబోవు ఎన్నికలలో వారివారి ఎన్నికయందు సౌకర్యము గలిగించుకొనుట కిదితరుణముగ నెంచబడినట్లు దొరుకుచున్నది. పనియు, కర్తలు వికమత్యమునకు తార్కాణము. ఈతార్కాణములు ఎంతవరకు ఆచరణలోనికి చేబడునో ముందుజూడవలసియున్నది. ఎల్లరును ఒక్కొక్కప్పుడేనడిగినచో నదియే సందర్భముగావలయుననిగోరు వస్తుసాఫల్యముకొరకు ప్రయత్నించుటకు తీవ్రమైన అవకాశమిచ్చునని తలపడుచున్నది. మాటమట్టునకైనను వికమత్యమొడగూడుటకొంతవరకైననునుంచియే నిర్బంధవిధానము రద్దుచేయబడనియెడల ఎల్లరాజకీయపక్షములవారును యేమి చేసెదరో దేశముచూచుచుండును. నేనొక్కఁఁకుయొడ దృఢ విశ్వాసమును గలిగియున్నాను. ఇకముందు అన్ని నిజమైనజాతీయపక్షములను సమ్మేళనమునకు. దేశమునందు రెండురావకీయ పక్షములుమాత్రమే నుండుటకు అవకాశముగలదు. ప్రభుత్వమువారి కత్తుయొకటి. రెండవది ప్రజాపక్షము. స్వరాజ్యమును జాతీయవాక్కులును సంపాదించుటకు ప్రజాపక్షము బద్ధంకం గమును దాల్చెను. (అ. (వె.))

విదవ అఖిలభారత పోస్టుల్ కాన్ఫరెన్సు

బొంబాయి, నవంబరు 28:-యం. ఎ. జిన్నాగారి అధ్యక్షతక్రింద కనివారమునాటి నాయంత్రము కావాంజీహోలనందు విదవ అఖిలభారత పోస్టుల్ కాన్ఫరెన్సు సమావేశమయ్యెను. బర్మాతో సహితముగ అన్ని రాష్ట్రములనుండివచ్చిన ప్రతినిధులతోను హాలు క్రిక్కిరిసిపోయెను. పోస్టు అఫీసులందు బనిచేయువారు కేలరీలో గూర్చుండిరి. ఇరువది నెత్తెట్లు అఫీసులలో సహితముగ మూడువందల ప్రతినిధులు హాజరైరి. సన్యాస సంఘాద్యక్షుడగు వై. జి. యాల్ పేడుగారు ప్రతినిధులనాహ్వానించిరి. పిమ్మట జిన్నాగారు అధ్యక్షోపన్యాసమునిచ్చిరి. పోస్టుల సమితివారి అభినివేశముల యెడను వారవలంభించు పద్ధతులను జిన్నాగారు సంతోషమునూహించిరి. పోస్టుల్ ప ని వారి క్రేయమును గోరుచు సక్రమపద్ధతులచే కష్టములను నివారణచేయ ప్రయత్నించుటకును జిన్నా గా రామోదమును దెల్పిరి. తపోలకచే రీలయందు పీరుబడు యిబ్బందులను విచారించుటకొర కొకసంఘమును నియమించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారగాన నాయుబ్బందులకు, గురించి జిన్నా గా చేమియు ప్రసంగించుననిరి. న్యాయమైనజీతము నిచ్చుటయు నేవకులుపరి శుభ్రమైన ఆవళిలందు నివసించునట్లు ప్రాతన్నా మొసగుటయు, వారిల్లలకు విద్యాసౌకర్యముల నిచ్చుటకు బ్రయత్నములు చేయుటయు, యజమానుల ముఖ్యకర్త న్యాయులని జిన్నా గారు బల్కిరి. నిజమైన యిబ్బందులు వారొందుచున్నప్పుడు తామెప్పుడును వారికిచేయూతనొసగుటకు వెనుదీయమని సభికులకు జిన్నాగారు చెల్పిరి. అన్ని సంఘములవారును సక్రమముగను లాభములొందుటయే తమ అభిప్రాయమని జిన్నాగారు నుడిచిరి. భూములు పద్ధతిప్రకారము అ గానసాధికరిత వందనములొందబడిన బిమ్మట తీర్మానములను పాఠ్యముచేయుటకు కాన్ఫరెన్సు ముఖపటిదినమునకు నిర్ణీతమయ్యెను. (అ. (వె.))

టారిఫ్ బోర్డువిచారణ

మాయవాదసరావుగారి సాక్ష్యము

కాగితపువరిశ్రమకు 15 పెరసెంటురేటుముజూలును పునహా, నవంబరు 22:-అచ్చువేయు, దిగుమతిచేయు కంపెనీలవారు కాగితపరిశ్రమ విషయమై దెల్పిన అంశములకంటె నధికముగా నేడియబడిన మాయవాదసరావుగారి సాక్ష్యమునం దేని శేషమైన అంశములులేవు. సి. మాయవాదసరావుగారు బెంగళూరు అచ్చువేయు నట్టియు ప్రచురించునట్టియు నొకకంపెనీ కార్యదర్శి ప్రస్తుతిచేసినపుటియగు కాగితములమీద అమలులోనున్న 15 పెరసెంటుపన్నును హైందవ కాగితపరిశ్రమను, రక్షించుటకు బాలునని సాక్షి అభిప్రాయము ఇంతకంటె నధికముగా పన్ను హెచ్చించబడినచో దేశములోని అచ్చు వేయు వారి పరిశ్రమకు నష్టము కలగనని నీయుండెల్లెను. ఈ దేశమునందు తయారు కాబడుచున్న కొన్ని రకముల కాగితములకు క్షణనియుటకు అభ్యంతర మేమియులేదు. దిగుమతికాబడిన కొకముల నెలమీద 15 పెరసెంటు పగలున పన్ను వేయుటకునుచిదని విరి అభిప్రాయము. (అ. (వె.))

బర్మాయందు బ్రాడుకాస్టింగు త్రోసెన్సునకు దరఖాస్తు

రంగూను, నవంబరు 22:- బర్మాదేశమందు వైర్లెస్సుయొక్క సాధ్యతను బెక్కుమంది బెద్దచుచున్నట్లు గనిపెట్టిరి. ఇంగ్లాండులోనున్న నొక స్నేహితునియొక్క సహాయమునలన జయప్రదముగా కొన్ని సార్లు వినుటయందు శోధనచేయబడెను. ఇంతవరకును గలిగిన జయముచే ప్రోత్సహింపబడి బ్రాడ్ కాస్టింగు చేయుటకు కావలసిన సామానులను తెప్పించుటకు ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞ కొరకు దరఖాస్తుచేయబడెను. వై నావారు హైందవులు, బర్మాదేశీయులు సుమారేబడియంది పెద్దవర్తకులు యీ ఉద్యమమునందు పాల్గొనుచున్నారు. (అ. (వె.))

నెల్లూరు వి॥ డి॥ ముననపుకోర్టులో అనలు నెం 188/1924

Between వాడి:-బరగెరాజోజిరావు, వెంకోబరావు కంపెనీవారి యొక్క లోకలు యేకెంటు పెరగపల్లి సుబ్బరామయ్యకాస్త్రీ. ఎదిరి

ప్రతివాడి:-మద్రాస్ సుబ్రమణ్యం. యీనెంబరు వాడిగారికి ప్రతివాడి లావాదేవీ తెక్క బాపరు రు 499.8.0 లు బాకీవున్నందుకు సకరు బాకీని రాబట్టుకొనుటకు యీదావా దాఖలుచేసి ప్రతివాడి సమ్మత ఖుద్దున బారీచేసుకొనక తప్పింపుకొన్నాడని వాడి కోర్టువారికి మనవి చేసుకొన్నందుకు ఆంధ్రపత్రికలో నోటీసు చేయవలసినట్లు కోర్టువారు యు త్తర్పు చేయున్నారు. ఈ దావా నోటీసుకు గాను 27.11.1914 తేదీకి వాయిదా వేయున్నది. నాటికోజు పగలు 11 ఘంటలకు ప్రతివాడియగు మద్రాస్ సుబ్రమణ్యం స్వయముగాగాని లేక స్నేహితుడైనాగా గాని హాజరై తనకు వుండు ఆక్షేపణలను కోర్టువారికి తెలియజేయవలసినది. లేనంతట ప్రతివాడియగు మద్రాస్ సుబ్రమణ్యమును యత్ససార్వీ చేసి వాడిగారి కనుకూలమైన తీర్పు యీ కోర్టువారు చేయుదురు అని ప్రతివాడికి తెలియజేయడమైనది.

(కోర్టువారి పుత్రస్వ ప్రకారము) నెల్లూరు } అమకాల వట్టాభి రామయ్య 20.11.24 } వాడి కక్షలు

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటరి, బల్బుతో సహా ధర 1 కి రు 2.8.0. వైన తెలుపబడినది పెద్ద తెన్నుగలది 1 కి ధర రు 8.0.0. స్కాట్ దీపము (తెల్లని, ఎట్టని, ఆకుపచ్చ తెన్నుగలది) 1 కి ధర రు 8.12.0. వెకిలో దీపము 1 కి ధర రు 5.0.0. చేతిలాండ్ర 1 కి ధర రు 5.0.0 ప్రత్యేకముగా బ్యాటరీ వెల 1 కి రు 0.8.0, బల్బు 1 కి ధర రు 0.6.0. ఆటోమాటిక్ సిగ్నల్ లైట్ ధర 1 కి రు 2.0.0. సాదా సిగ్నల్ లైట్ 1 కి ధర రు 0.12.0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. లక్ష్మీనిలంస వర్తకశాల, తపాలపెట్టె నెం. 88, మద్రాసు.

మంత్రశాస్త్రము.

శబ్దస్వరూపము.

శ్రీ కల్యాణానందస్వామివారి
తృతీయోపన్యాసము.

మొన్నటిదిను సామంత్రము మైలాపూరు సంస్కృత కళాశాలయందు శ్రీ శ్రీ విమాపాక్ష పుష్పగిరి పితాధిపతు లగు కల్యాణానంద భారతీస్వామివారు "మంత్రశాస్త్రము"ను గురించి తృతీయోపన్యాస మొనగిరి.

శక్తిపాత్రముచే గురుశిష్యులు సమత్వము జేంచెదరు. ఒం డొరులయం దంతరము గమపించును. గురుశిష్యులకును మంత్ర మునకు గల యీసంబంధము మాతృకరీతియనకే ఆన్వయం చును. అంతఃకరణ పదపత్నంసాగ్రముల రెంటిని గలిగియుం చును. పుణ్యసంసాగ్రములచే మనుజుడు జ్ఞానోపార్జన బడయు ను. పాపసంసాగ్రములచేనధఃపతితుడౌను. పాపసంసాగ్ర విమూలలజేసి పుణ్యసంసాగ్రాశీన్వృద్ధి గావించుటయే మం త్రముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. అంతఃకరణ పరిశుద్ధి బరువబ డిన పిదప మంత్రమునీజము నాటబడును. అయ్యది సక్రమము గ పాక్షింపబడిన కాఖోపకాఖలు గలిగిన మహావృక్షమగును. మంత్రశాస్త్రమందలి ముఖ్యాంశము ఉపాసన. ఉపసయన కాలమందు గాయత్రి యుపదేశించబడును తదనంతరము శాలు డు తనపేరును చెప్పవలసియుండును, వ్యావహారికనామము నకు తోడుగ ఉపసయనానంతము ప్రత్యేక మొకనామము చెప్పబడును.

ఉదాహరణము:— వెంకటేశ్వరశర్మ. వైశాఖమయు శర్మయను నది ఉపసయనానంతరము గలుగును. మనుజులను ప్రత్యేకించి గుర్తించుట నామ మేర్పడినది. స్వార్థులు జేవేళ్ళ యలయందు; భేదమెన్నరు. ఆదైత్యముజేవుడు పరబ్రహ్మస్వరూ పమేయని బోధించును. వ్యావహారికనామమును, శర్మయను పదమును వదలివచ్చి, ఎల్లరకును సమానమైనది 'ఈశ్వర' యను పదము.ఉదా:— 'వెంకట' యనునది వ్యావహారికనామము. 'ఈశ్వర' బాలుని జననీ జనకుల కులమును తెలుపును. 'ఈ శ్వర' ఉపసయనదీక్ష చేవచ్చును. ఉపసయనానంతరమే వేదా ధ్యాయమునకు బాట దృఢమగును.

దైవతవిశిష్టదైవతము జీవేశ్వరులకమని తలంచరు. కావున ఉపసయనముపిదప వారికి వేదాధ్యాయమున కర్హత లేదు. వారికి ప్రత్యేకముగ చేరుతేరు దీక్షలు గలవు. ఉపస యనముచే జీవాకృతి ఈశ్వరాకృతిగ మార్పుగాంచును. "నామ స్థ, అమృ" యని తెలుగునందుపయోగించు పదములు నారా ధీరా, మా(లక్ష్మి) యొక్కతూపములే. వైపులకు వైపదివైపంత యు'లింగ'యనుపదమునువైష్ణవులకు వైష్ణవదీక్షానంతరము'వాస' యు'ఉపసయనము జేర్చబడును. కాంభవదీక్షయందు 'అనంద'యను పదము జేర్చబడును. పిదప 'నాథ'యను యనునదియు కలుప బడును. ఈదీక్ష బచ్చికమేగాని నిర్బంధము గాదు.

యోగము-ఉపాసన

యోగము సిద్ధాంతము. ఉపాసన యోగముయొక్క కా ర్యరూపము. కర్మ ఉపాసనయందు ప్రధమభాగము. ఉపా సన 'కర్మ' రెండును కర్మయోగముక్రిందవచ్చును. అదైత్య మందు ఉపాసనకర్మమునకు జ్ఞానమునకును చాలభేదముగలదు.

నిత్య, నైమిత్తిక, కామ్యయనియొక సాత్విక, రాజస, తామసమనియు కర్మోపాసనలు అరువిధములైయున్నవి. ఉపా సన యన సాధారణముగ జప, హోమ, శ్వాస, పూజ యను వాల్చింటిని గలిగియుండునది. నిత్య, నైమిత్తికములు పాప సంసాగ్రములను పరిశుద్ధిగావించి జ్ఞానాభివృద్ధినిసంగును. కామ్యకర్మ బహిర్యముమీకఫలవ్యాప్తినిసంగును.

సాత్వికకర్మము మోక్షప్రాప్తి గల్గించును. రాజసము స్వర్గాదిభోగముల గలంగజేయును. తామసము నరకప్రాప్తిని పొందజేయును. తామసోపాసనక్రూరమైనది కానవర్జనీయము.

ఉపాసనయొక్క ముఖ్యఫలితములు

మన ప్రత్యక్షోపాసన అష్టాంగయోగముల ఉపాసనయై యున్నది. ఒక్క పాతయోగముతప్ప మంత్రము లేనిది ఉపా సనగాని యోగముగాని ఉండవలెదు.

మంత్రమున సేవి? దేవతయనగా సేవి? విమర్శకు లిదిచ యుండు కాల భేదించెదరు. పూర్వమిహాంసకుల మంత్రమును దేవతగ భావించెదరు. ఉత్తర మిహాంసకుల దేవతలకు మనకు వరదేవామిహాంసములు గలవని వాదించెదరు. ఉత్తరమిహాంస

కృష్ణాజిల్లా ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ మేనేజర్ల మహాసభ

కృష్ణాజిల్లా స్కూల్స్ మేనేజర్ల ద్వితీయసమావేశము డి 27 11 24 తేదీ (గురువారము) మధ్యా హ్నము 2 గంటలునుండి బందరు మున్సిపాల్ పేట రాంజీపాఠశాలలో గౌరవనీయులగు శ్రీ సర్. ఎం. పాత్రో విద్యామంత్రిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. కాబట్టి జిల్లాలోని ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ మేనేజర్లంద రు విచ్చేయవలెనని కోరుచున్నాను.

వే. రాంజీరావు, ప్రెసిడెంటు, జిల్లామేనేజర్ల సంఘము.

కులసిద్ధాంతమునే మనము గ్రహింపవలెను. ఉత్తరమిహాంసకు డైన వ్యాసుడు దేవతలకు నామరూపములున్నటుల నిరూపించి నందున మనము అంగీకరించి తీరవలయును. ఉపాసనను సంబం ధించినంతవరకు ముక్తమే దేవత. "దేవతలకు ప్రత్యేకాకృతులు లేవు. మంత్రమే దేవత. గురువుయొక్క ఉపాసనచే ఆయాదేవత లవలని ఫలములను గాంచగలుగునట్లు, దేవతలు మంత్రాకృతుల ను స్వీకరించినవి." ముఖ్యస్వరూపమువలననే మోక్షము లభిం చును. పంచాక్షరి లేక అష్టాక్షరి యనునవి విశిష్టములందుంచ బడిన దేవతలే. ఆ కృతి యొక్క విచారణ సునావశ్యకము. మంత్రమే విచారణీయమును ముఖ్యమును వియున్నది.

మంత్రము శబ్దస్వరూపము; వర్ణమే శబ్దము

వర్ణరూపము శబ్దముని కొందరు తలంచెదరు. వర్ణముగాక స్ఫోట యనునది గలవని మరికొందరెలంపు. శంకరుడు వర్ణ రూపమే శబ్దమని బోధించెను. స్వార్థులక్షణానికే విశ్వసించె దను. మానవశరీరమందు కంటి కగోచరములైన నుభుమ్మ (వైస్నవ కాలముగాదు) ఇడ, పింగళ యను నాడులు గలవు. మరియు మూలాధార, స్వాధిష్టన, మణిపూర, విశుద్ధ, అనా హత యను శబ్దస్థానములు గలవు. శబ్దము మూలాధారమునుండి బయల్పడుటనని కొందరును, అనాహతమునుండియే బయలు చేరునని మరికొందరును భావించెదరు. వెంకటాచార్య కదంబ కోరక న్యాయానుసరణము శబ్దము వర్ణలక్షణముగ సంచరించు ననియు, రెండవవారు శబ్దము వీచితరంగన్యాయానుసారముగ తిన్నగ సంచరించు ననియు తలచెదరు.

జీవరి మూలాధారమునుండి అనాహతమునకు వెడలు నప్పుడు యోగమువలననే తెలిసికొన సాగ్యమగును. శబ్దము పిదప మధ్యమస్థానమునకు వచ్చును. పిమ్మట వైఖరీస్థానమును జేరును. అస్థానమందు శబ్దము ఎల్లరకును వినిపించును. కావున ఆతరలకు వినిపించుటకు ముందుగ శబ్దము చతుర్విధము లగు మార్పులను గాంచును. కాన పెక్కురుపండితులు 'వర్ణా ఏవతు శబ్దః' (వర్ణమే శబ్దము) అని తలంచెదరు.

మంత్రశాస్త్రమునందు దేవత మాతృకరూపమని బోధిం పబడినది. అంతర్యామి, బహిర్యామి క యని మాతృ కద్వివిధము.

"అకాశాదిక్షకారాంత వర్ణవైభవవిగ్రహః"

'అ' మొదలు 'క్ష' వరకు గల 51 అక్షరముల యాకా రమే దేవతాకారము. కాన అంతర్యామిర్యామి కలు దేవత యొక్క రెండురూపములు.

అంతర్యామి క:—

స్థానములు		
1 ఆధారము	వ	స
2 లింగము	బ	ల
3 నాభి	డ	ఫ
4 హృదయము	క	జ
5 తాలువు	అ	ఆ
6 లలాటము	హ	క్ష

బహిర్యామి క:—పరువారు అమృలను గలిగియుండు ను. ఈ 51 అక్షరములచే శరీరము నిర్మించబడినది.

కావున శబ్దమే వర్ణస్వరూపముగాని స్ఫోటముగాదు. శరీరమంతయు అంతర్యామిర్యామి కలచే నిమిదియున్నటు లెల్ల రు అంగీకరించెదరు. శరీరమందలి ప్రతిభాగమునకు అధిష్టన దేవత గలవని మనశాస్త్రము బోధించును. కావున దేవత శరీర మందే యున్నది. శరీరమన వర్ణరూపమేగాని రక్తమాంస పూరితము గాదు. కాన అంతర్యామిర్యామి కలు దేవతయొక్క ద్వివిధాకారములు.

సారాంశము

కావున వర్ణము శబ్దమేగాని స్ఫోటముగాదు. దేవతన ప్రత్యక్షప్రత్యక్షరూపములు గలవు.

వేదవాఙ్మయమంతయు అగ్ని, వాయు, ఆదిత్యసాము జ్యములకు కేంద్రీకరింపబడినది. ఈయాదుప్రత్యక్షరూపము లందును అగ్ని (తేజాగ్ని, పంచాగ్ని) ప్రాముఖ్యము. ద్వీజునకు ముఖ్యదేవత అగ్నియే. "తనదేవత నుపేక్షించినవాడు పరదేవతోపాసనకును అన్యదై పాపాత్ము డగును."

ప్రమాదాలయం దేవతయొనను అగ్ని రూపమున ఉన్నట్లు ఎంచబడినది. ప్రథమమున అగ్నియే ప్రత్యక్ష దైవము. ద్వితీయ ము ఆదిత్యోపాసన (సూర్యోపాసన) పిమ్మట వాయుప్రయొక్క ఉపాసన, అగ్ని, ఆదిత్యులు బాహ్యోక్తములను గోచరములు. వాయువు మానసిక నేత్రమునకే గోచరమగును.

(4) వ యాకృతి:—గురువుయొక్క ఆకారము. గురువు నుండి దేవతను గాంచవలెను.

(5) మూర్తిరూపము, ప్రతిదేవతకు తన స్వకీయాకారము గలదు. ఇది అప్రత్యక్షరూపము.

(6) కంటికి గోచరమగు యంత్రము.

(7) హస్తవిశ్వాకరూపక మున ముద్రము.

ఇప్పుడవచ్చినవి

సింగిల్ బారెల్ బ్రౌన్ లోడింగుటూప్ లివల్ హోమర్ ఎజెక్టర్ 12 బోరుల తుపాకి, సాగవైన నల్లచేల చెట్టుబోర్లెజో చేయబడినది. గట్టిరబ్బరుబట్టు ప్లేటుగలది. లోనికి గాలిమార కుండునట్లు చేయబడినది. 36 అంగుళముల బారెల్, 6 1/2 పౌనుల బరువుగలది. యు. ఎస్. ఎ. లో నున్న హారింగ్టన్ అందు రిచ్చర్జున్ ఆరమ్ముకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది మతీయు ప్రత్యేకముగా మానిఫెయిలచే (గుండుజేసి కాల్చబడి) పరీక్షించబడినది. 1 కి ధర రూ 60-0-0.

సింగిల్ బారెల్, 12 బోరుల తుపాకి, వైన తెలుపబడిన మాదిరి 34 అంగుళముల బారెల్ గలది. 1 కి ధర రూ 57-8-0.

వైని తెలుపబడినమాదిరి 12 బోరుల తుపాకి 32 అంగుళముల బారెల్ గలది 1 కి ధర రూ 55-0-0.

సింగిల్ బారెల్, 12 బోరుల తుపాకి ఎక్స్ పాన్సివ్ లివి యో సహ 36 అంగుళముల బారెల్ గలది. 1 కి ధర రూ 70-0-0.

Spencer & Co, Ltd.,
Mount Road, Madras.

చెన్నపురి. హైకోర్టు
జూడికేచరులో

ఆర్డినరి బరిజనల్ సివిల్ జ్యూరిస్ డిక్ష క
సి. ఎస్. నెం 283-1923

వాది:—టి. రత్నచేలు చెట్టియార్.

Vs.

ప్రతివాది:—పి. రాఘవులు చెట్టి.

ఈదిగవ తెలుపబడిన ఆర్డినరి చెన్నపురి, హైకోర్టు అఫీషియల్ రెఫరెగారు సదరు గృహమంత్తచే 9.12.1924 తేదీన బహిరంగ ఏలముచేసి విక్రయించునని ఇందుమూలముగా అందరికిని తెలియజేయవలెనది.

మే ధ్యాయి

వైకుంఠ వాడ్యారి విధిలోనున్న నెం 1 రు నేల, యిల్లు, రామన్నన్ విధిలోనున్న నెం 17 రు నేల, యిల్లు సదరుగృహ ములకు సంబంధించి బజారులు. మద్రాసు జేరింగు ఓ. ఎస్. నెం 2998, నెం 4598 రు కలెక్టరు సర్టిఫికేట్లుతోగల అఫ్. ఎస్. నెం 7957. 1620 చదరపు అడుగులుగలది.

టి. జి. రాఘవాచారి,

వాదితరపున ప్లీడరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924. వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది

సోమవారము

తగు జవాబు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారును అవలంబించిన తీవ్రనిర్బంధ విధానమును గాంచి, బ్రిటీషుపత్రిక తెలుల సంతసింపజేసే పాతకు లెరింగియుండును. లిబరలుపత్రికలు సయితము ఉప్పొంగుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు దానుగారి అనుచరులను నిర్బంధించి, అదృశ్యరీతిని మెలగిరినియు, బెంగాలు ఆర్డి నెన్సునందు కన్నను కాలెటుచట్టమునందు ఎక్కుడు తీవ్రమగుచర్యలను సూచించియుండలేదనియు, మాక్స్ నాల్డు ప్రభుత్వ మోడిపోవనియెడల, రీడింగు ప్రభువుగారు ఇంతటి దృఢచర్య నవలంబించెడివారు గారనియు, నేమను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. నేమనుపత్రికా సాంప్రదాయములు విశాలములని ప్రతీతియుండెను. అట్టి సాంప్రదాయములును, యీపత్రిక ఏనీట గలిపెనో తెలియదు. కాలెటుచట్టముపట్ల ప్రతికూలభావము గనుపరచిన యీపత్రిక, నేమ అంతకన్నను తీవ్రమగు బెంగాలు ఆర్డి నెన్సునుగాంచి సంతృప్తి గనుపఱుచుచున్నది. మాంకెస్టరు గార్డియనుపత్రిక సయితము, రీడింగుప్రభువుగారి నభినందించుచున్నది. స్వరాజ్యపక్ష ప్రోత్సాహముచే అరాజకులు చెలరేగిరిని యీపత్రిక చాటుచున్నది. రీడింగుప్రభువు గారు రాజప్రతినిధిగ నుండునంతవరకు, అనవసర తీవ్రత జూపజడదనిమాత్రము ఈపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. కాని మితవాదపత్రికలుగూడ, బెంగాలు నిర్బంధములను ఖండించుటచే, దేశములో అసంతృప్తి ఇంకను బెరుగునని మాత్రము, మాంకెస్టరు గార్డియనుపత్రికకు నమ్మకము గలదు. సప్రూ, శివ స్వామి అయ్యరుగార్లవంటి అనుభవజ్ఞులగూడ సత్వరస్వరాజ్యమువలని అపాయములను గుర్తింపనందులకు యీపత్రిక ఎంతయు గుండుచున్నది.

ఒక్క విషయమునుమాత్రము మాంకెస్టరు గార్డియను కనుగొనినది. హిందూ మహమ్మదీయ కలహముల నాధారపరచుకొని, హైందవసమన్వయ పరిష్కరింప వీలులేదని యీపత్రికకు దోషమిది. అధికారు లీనంగతిని గుర్తించునెడల, తమ దృక్పథమును మార్చుకొనకతీరదు. ఢిల్లీలో నాటజడిన హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగబీజము మొలకెత్తుచున్నది. అందుచే విభజించి పాలింపనెంచు వారు తమ యాటలిక సాగిరావని తలంపవలెను. ప్రస్తుతస్థితిలో, బ్రిటీషుపత్రికలు సప్రూ మున్నగు వారితో యోదించి వారి నలహలకు తగు శిక్షవ మొనగవలయునని, మాంకెస్టరు గార్డియను కోరుచున్నది. మెప్టను ప్రభువు గారు నిర్బంధముల నామోదించి, సంస్కరణములను కడల్గుగూడదని హితమొనగుచున్నారు. లేబరుపత్రికయగు "న్యూ లీడరు" పత్రిక, నిస్సహాయతనుమాత్రము జూపు

చున్నది. లేబరుపక్షమునకు శ్రగినబలములేకుండుటచే నూతన సంస్కరణముల నొనగలేక బోయెననియు, నిర్బంధప్రయోగమునకు మాత్రము తోడ్పడవలసి వచ్చెననియు, హిందూదేశమును తనయభీష్టమునను నరించి పరిపాలించుటకు శక్తి యభ్యుపగని, లేబరు పక్షము పరిపాలనభారమును వహింపగూడదనియు, న్యూలీడరుపత్రిక బోధించుచున్నది. ఇట్టి నడువలు శృశానవై రాగ్యము జూలియుండును. వ్యవహారము చేజారిపెట్టుట ఎంత పరితపించిన నేమి ప్రయోజనము? సర్వశంకరకానాయకుగారునయితము, లేబరు పార్టీవాని చేజిక్కిన మహాదవకాశమును కోల్పోయి రనియు, దేశమునందు అశాంతి మిక్కుటముగ నున్నసమయమున రీడింగుప్రభువుగారు తమ అగ్నేయూత్రమును ప్రయోగించుటకు లేబరుపత్రికలు తావిచ్చిరినియు, దేశములోనికముందు అత్యంత ప్రబలమగు ఆందోళనము బయలుదేరి సామ్రాజ్యమున కుపద్రవము గలిగించుననియు, న్యూ లీడరు పత్రికతో మంజరించి.

తుదకు శంకరకానాయకుగారి యాహ్వానే నిజమయ్యెను. లండనుపై మున్నగుపత్రికల సంతనము నిరాధారమగుచున్నది. బాంబాయిలో గూడిన అఖిలపక్ష సమావేశము, నిర్బంధములకు నరియగులేదని జవాబునిచ్చెను. హిందూదేశమునందెన్ని మతములున్నను ఎన్ని రాజకీయకక్షలున్నను, అపత్తమయమునెల్ల లేకమై ఒక్కజాతిగమలగలరని జూపుటకు బాంబాయి సమావేశము సమకల్పెను. విభజించి పాలించు పద్ధతికొరగానిదని, తెల్లమయ్యెను. మితవాదులను మరల చేరదీయవలయునని ఒకవంక బ్రిటీషుపత్రికలును, నేరొకవంక నూతన ఇండియా మంత్రియగు బర్మోహెడ్డు ప్రభువును దెలిపెడి హితము, సాగిరాదని, బాంబాయి సమావేశము గణపాతము నేర్పుచున్నది. మితవాదులు సయితము జాతీయ సంఘాగావశ్యకతను గ్రహించిరి. బహిరంగసభలో తీర్మానము నుపసాదించినవారు, మితవాదులును మంత్రిపదవిని నిర్వహించిన నాయకులు నగు చింతామణిగారే. తీర్మాన మేమని దెలుపుచున్నది? బెంగాలు నిర్బంధములను ఖండించి ఆర్డి నెన్సును వెంటనే తొలగింపవలయునని కోరుచున్నది. 1818 సంవత్సరపు రిగ్యులేషనును రద్దుజేయవలయుననియు, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధివలనే ప్రస్తుత రాజకీయ దుస్థితినివారణయగుననియు, స్పష్టపరచుచున్నది. బెంగాలు నిర్బంధములను ఖండించుటలో, చింతామణిగారేమాత్రము వెనుదగలేదు. శాసనసభలో యోచించకుండ నిట్టిచట్టమును జేయుటకు, రాజప్రతినిధి కెట్టి హక్కులేదని వీరు అడిగిరి. 1818 సంవత్సరపు రిగ్యులేషను శాసనవిరుద్ధమగు చట్టమని వీరు వివరించిరి. దేశమునందు ప్రబలిన అసంతృప్తిని అశాంతిని, యీ పక్షమువారు గాని ఆ పక్షమువారు గాని కారణమని, చింతామణిగారు దెలుపలేదు. ప్రజల హక్కుల నింతకాలము ప్రభుత్వము సఫలపరచకుండుటయే, ప్రధానకారణమని వీరు తెల్లము గావించిరి.

మితవాదనాయకుడు చెప్పిన హితమును ఆలకించునెడల, తామవలంబించినచర్య నిష్ఫలమని ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపగలుదురు. చింతామణిగారు దెలిపినటుల నిర్బంధశాసనములవలన అరాజకము

తొలగనేరదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలననేలరాజకముతోలగునని వీరు నిస్సంశేహముగ బలికిరి. మితవాదులు అధికారనిర్బంధముల నామోదించెద రతి అశపజ్ఞుడివారు తమయాహల నికకట్టిపెట్టి వివేకులై మెలగగలరు. మితవాదప్రముఖుడు తీర్మానము నుపసాదించగ, ఇండియెండుంటుపక్ష ప్రముఖు లగు బిషిన్ చంద్రపాలుగారు తీర్మానము నామోదించిరి. బెంగాలు నిర్బంధములకు సంబంధించిన తీర్మానము నందలి మొదటి రెండుభాగములును, దాదాపుగ నేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను. పాపము నల్లరు మాత్రము వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిరి. డాక్టరు బిసెంటుగారి దృక్పథము దెలిసియుండుటచే, ఆమె ప్రతికూలముగ వోటిచ్చునని యనుకొనినవిషయమే ఆమె యనుచరులగు జమ్నాదాసుద్వారకదాసు రతిశ్చేధరమే మురార్జీగార్లు వేరువిధము గ నీయబోవరు. ఇక నాల్గవవారు, ఎమిలీ లూటిస్సు గారు. ఈమె బిసెంటుగారి శిష్యవర్గమున జేరియుండుటయగూడ, బెంగాలుగవర్న రగు లిటనుప్రభువు గారి సోదరియని గ్రహించునెడల, ఆమెవోటు అశ్చర్యమును గలిగింపజాలదు.

ఇందునుబట్టి అన్నిపక్షములవారును బెంగాలు నిర్బంధములను ఖండించుచున్నారనియు, అతివాదులు మితవాదు లనుభేదములేదనియు శుభభముగ గ్రహింపవచ్చును. శ్రీనివాసకాశ్రిగారు, అఖిలపక్ష సమావేశమున శిష్యులుగనుండి కార్యక్రమమును చాకచక్యముతో నడుపుటబట్టి, అన్నిపక్షములమధ్య ప్రబలిన అనుకూలభావము విదితము గాగలదు. అన్నితరగతులును, అన్నిసంఘములును, అన్ని రాజకీయపక్షములును గల సమావేశమని, తీర్మానము దెలుపుటచే హిందూదేశ మంతయు యీవిషయమై ఏకాభిప్రాయము జూపుచున్నదనుటకు నందియము లేదు. 1818 సంవత్సరపు రిగ్యులేషనును రద్దుజేయవలయుననియు, స్వరాజ్యమే సిద్ధాపదమనియు దెలిపెడి మహాదవ నాల్గవభాగములు సభ్యులచే నేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడుట జూడ, బిసెంటుగారు రయినను స్వాతంత్ర్యనిరోధ శాసనమునుగాని, స్వరాజ్య నిరోధమునుగాని ఎంతమాత్ర ముమోదించదని, గోచరింపగలదు. నిర్బంధములను కొనసాగించి, స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని అడ్డగింపవలెనని కోరెడి మెప్టనుప్రభుత్వములకు ప్రక్కతాళము వాయిం చెడివా రెవరును కనుపింపలేదు. హిందూదేశము సంయుక్తాభిప్రాయమును ప్రకటించినది.

ప్రత్యేకపక్షముల యభిప్రాయము జూచిన ఇంతకన్నను తీవ్రముగ నుండుననుటకు సందియములేదు. ఇండియాప్రభుత్వమువారు, ఇట్టి ఏకగ్రీవమగు ప్రత్యుత్తరమును కోరలేచ్చుకొనిరి. బాంబాయి సమావేశమున కవకాశ మొసగి, దేశములో నఖండప్రభాధము గలిగించుటకు కారణభూతులయిన రీడింగు లిటనుప్రభువుగార్లు స్తుతిపాత్రులనుటకు నందియములేదు. బాంబాయి సమావేశము, కేవలముఅసమ్మతితీర్మానము గావించుటతోసంతృప్తి జెందక, అన్నిపక్షములవారును ఏకమగుటకువలయు మార్గముల నన్వేషించి, నివేదికమును తయారు జేయుటకు ఉపసంఘమునుకదానిని నిర్మించెను. ఉపసంఘమువారి నివేదికము 1925 సంవత్సరము మార్చి 31 వ తేదితోపల తయారగును. ఏప్రిలు

15 తేదీలోపల మరల సీసమావేశముగూడి నిర్ణయించును. ఇంతటి కాలవిలంబన మధికముగ జోచినను, విచారింపవలసిన విషయములు ముఖ్యమగుటచే చింతింపబనిలేదు. కాంగ్రెసునందన్ని పక్షముల వారును గూడుటకును, స్వరాజ్య విధానమును తయారు జేయుటకును, హిందూ మహమ్మదీయ సమన్య మున్నగు విషయములను పరిష్కరించుటకును, మారాఠోచన యవసరమనుటకుసందియము లేదు. బెల్గాం కాంగ్రెసునందు అన్ని పక్షముల వారును కలిసెదరను నాశ సఫలముగాకపోయినను, సంయోగసిద్ధి త్వరలో గలుగునను నాశమాత్రము, ఉత్సాహము గలిగించకమానదు.

అన్ని పక్షములవారును బెల్గాం కాంగ్రెసునకు వచ్చుటకు సమ్మతించిరి. స్వపక్ష సమావేశముల నక్కడ జరుపుకొనుట కంగీకరించిరి. బెసెంటుగారు తమ హోంరూలు సమావేశము నక్కడ జరుపుకొనెదరు. బ్రాహ్మణేశ్వర సమావేశ మక్కడ జరుగును. మితవాద సమావేశముగూడ జరుగునని యాహింపవచ్చును. బొంబాయిలో సంయోగవిధానము కుదిరినను కుదురున్నను, సంయోగమునకు మూలాధారము లేర్పడునని వెనుక సూచించియుంటిమి. రాజకీయ సంయోగసాధమునకు బునాదు లేర్పడెననుటకు సందియములేదు. గాంధీమహాత్ముడు, జాతీయ సంయోగమునకై మొదటినుండియు పరితపించుచున్నాడు. హిందూమహమ్మదీయసంయోగమును గుదుర్చుటకు 21 దినములు కఠోరమగు ఉపవాసవ్రత మాచరించెను. పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారి నుపద్రవ మెదుర్కొని అంతఃకలహములు బలమగుచున్నవని దెలిసికొనినపుడు, మహాత్ముడు ఉభయపక్షముల నేకముజేసి స్వరాజ్యపక్షమున కండగ నిలచుటకు ఒడంబడిక నేర్పరచెను. అంతటితో నాగక, నర్వపక్ష సమావేశమును కూర్చి అఖిలభారత సమ్మేళనమునకు బునాదుల నేర్పరచెను. గాంధీ-దాసు ఒడంబడికను అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారింగీకరించి, మహాత్ముని కండగనిలచిరి. స్వరాజ్యమునకు ప్రతిబంధకమేమి? ఆధికారవర్గమని గాని, కన్సర్వేటివు పక్షమని గాని యనుకొనుట పొరబాటు. ఐకమత్యమే స్వరాజ్యమనియు, అదిలేకున్న స్వాతంత్ర్యము లభింపదనియు, మహాత్ముడు గనుగొనినంత దృఢముగ మదియొకరు గనుగొనరయిరి. ఆ కారణముచే, మొదటినుండియు హిందూమహమ్మదీ యైక్యమునకును, అప్పశ్యతా నివారణకును అతడు తన శక్తి సంతతు ధారబోసెను. సంయోగావశ్యకతను అన్ని పక్షములవారు నేడు సులభముగ గ్రహింపగలిగిరి. బొంబాయిలో నాట బడిన సంయోగపు మొక్క పెరిగి పెద్దదై హిందూ దేశమందంతటను తన శాఖోపశాఖలను విస్తరింప జేయుగాక! మహాత్ముని సత్సంకల్పము నెఱవేరుగాక!

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము :

గాంధీదాసు—ఒడంబడిక

గాంధీ-దాసు ఒడంబడికను, బొంబాయిలో గూడిన అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు అంగీకరించినది వినుటకు సంతసించెదము. ఉభయ పక్షములవారును దూర మాటోచించి, ఒడంబడిక వంగిగరించుటయో నిరాకరించుటయో నిశ్చయింప

ఆంధ్ర పత్రిక

గంధీ మహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

24-11-24

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

<p>చంబాలు</p> <p>ఇదివఱకు 50594-14-8</p>	<p>ఇదివఱకు 24549-1-8</p> <p>ఇదివఱకు 24774-1-8..</p>
---	---

ప్రతిపూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

వలెనని, మహాత్ముడు వేడుకొనెను. శాసనసభల యందు సమ్మకములేని బహిష్కారవాదులకు, ధర్మ మొక్కటియేగలదు. వీలగుచో ఇరువదినాలుగు గంటలును నూలువడుకవలయునని మహాత్ముడుగోరుచున్నాడు. మహాత్ముడు అసహాయధర్మమును విడనాడబోడు. కాని, స్వరాజ్యపక్షమువారితో కలహించుట కత డేమాత్ర మంగీకరింపడు. ప్రస్తుత స్థితిలో కాంగ్రెసును విభజించుట కత డొప్పుకొనడు. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల తోడ్పాటులేనిది, బహిష్కారపక్షమువారు తమ విధిని జయప్రదముగ నిర్వహింపజాలరని మహాత్ముడు గ్రహించెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి నణచుటకు, బెంగాలు ఆర్మీ నెన్నును ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించినది మహాత్ముడు మనఃస్ఫూర్తిగ నమ్ముచున్నాడు. అట్టితరి, స్వరాజ్యపక్షమువారియండ జేరకుండ, మహాత్ముడు తటస్థముగ నుండజాలడు. ఉభయ పక్షములును చేతులగలుపుచో, సంపూర్ణ విదేశవస్త్రబహిష్కారము సాధ్యమగునని మహాత్మునకు సమ్మకముగలదు. అస సరమగుచో, స్వరాజ్య, మితవాదపక్షములకేగాక, హృదయమునందు మార్పుజూపునెడల ఆంగ్లేయులకుగూడ తాను నమ్రుడ నయ్యెదనని, మహాత్ముడు సూచించెను. ఇట్టిస్థితిలో గాంధీ దాసు ఒడంబడికను నిరసించుటకుమారుగ, ఎవరిధర్మమును వారు శ్రద్ధతో నిర్వహించుట న్యాయము. అచిరకాలములో భారతమాత విముక్తిగాంచక మానదు.

పంజాబు కద్దరు

పంజాబునందు నిలువయున్న కద్దరు, భరూచా గారి ప్రోత్సాహమువలన, త్వరితముగ విక్రయమగుచున్నది. పంజాబు దేశ మిపుడు నాణ్యమగు కద్దరును కొద్దిధరలకు తయారుజేయుచున్నదని, భరూచా గారివలన వినుట కెంతయు సంతసించెదము. మరి యొకసంవత్సరము కద్దరు ఉద్యమమునకు పంజాబు ప్రోత్సాహము గలిగించునెడల, అన్ని రాష్ట్రముల కన్నను చౌకయై విలువ యగు కద్దరును తయారుచేయగలదని భరూచాగా సూచించుచున్నారు. ఇది శుభసూచకము. గాంధీమహాత్ముడు పంజాబుకు త్వరలో వెడలెదరు. పంజాబులో కద్దరు వ్యాప్తిని గని, అతడు సంతృప్తి గాంచునని నమ్మకము ప్రతివారును నూలువడుక మొదలిడుచో, కద్దరును మిగుల చౌకగ తయారుజేయవచ్చును. బీదలను రక్షింపవచ్చును. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడవచ్చును.

నూలు పోటీపరీక్ష

బెల్గాంనందు నూలు పోటీపరీక్ష జరుగునని తెలిసికొనుటకు సంతసించెదము. ఏడుదినములపరీక్ష జరుగును. ప్రతిరాష్ట్రమునుండియు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారిచే పేర్కొనబడిన నల్లరను పోటీకి దీసికొనెదరు. అన్ని రాష్ట్రములును శ్రేష్ఠులగువారిని పోటీపరీక్షకు బంపవలెనని, అఖిలభారత కద్దరుశాఖవారు కోరుచున్నారు. ఏకులదీయుట నూలువడుకుటలో నిపుణులగువారు ఆంధ్రదేశము నుండి పోటీకి వెడలెద రని నమ్మెదము. ఆంధ్రదేశమున నూలువడుకుటలో అధిక సమర్థులు గల రనుటకు సందియములేదు. రాబోవు పోటీయందు ఆంధ్రులు ప్రథమస్థానము నలంకరించెదరు గాక యని కోరెదము.

విదేశవార్తలు

సోవియటు ఒడంబడికలు

బ్రిటను అంగీకరించ లేదు

నిరాకరణకారణములు

లండన్, నవంబరు 21:—జనీవీపుగారి లేఖ నిజమని గ్రేటు బ్రిటను సమ్మతించే రషియాతో జేసికొన్న ఒడంబడికలను అంగీకరించమని, నిరాకరించుచున్నారని ఆస్టిక్ చాంబర్లను గారు రాకొవిస్కిగారికి తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషులేఖల వివరములు

తీఫీల్డ్, నవంబరు 21:—లండనులోనున్న రషియాప్ర నిధి రాకొవిస్కిగారికి విదేశాంగమంత్రి ఆస్టిక్ చాంబర్లను గారు శుక్రవారమున అందజేసిరి.

కార్యకప్రభుత్వమువారు సోవియటు ప్రభుత్వముతో జేసికొన్న ఒడంబడికలను కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు అన లోకించిరి. పర్యాయించిరి. ఆలోచించిచూడ సోవియటుఒడంబడికలను పార్లమెంటువారుగాని సార్వభౌముడుగాని అంగీకరించి ప్రవచనవలెనని సిఫార్సుజేయవలెనని సంకల్పింబొనలేదు.

ఇంకొకలేఖ

జనీవీపుగారిలేఖకు అక్టోబరు 25 తేదీని సోవియటు ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునకు రాకొవిస్కిగారికి తెలుపప్రత్యుత్తరమును చాంబర్లనుగా రిట్లు పంపిరి:—

మాస్కోకు బంపి తెలిసికొనుటకు వ్యవధి నీయకుండగనే మీకు దెలిసినసంగతులనుబట్టియే మన్మోహన్ముగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగ జనీవీపుగారిలేఖ సృష్టియంతిరి. దీనికి వృద్ధుల తముగ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టులను మీలేఖలలో మూడవ అంతర్జాతీయసభ్యుమని ఎన్నడును పిలుచు అలవాటు లేకుంటిరి. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు కార్యనిర్వాహకసంఘాద్యక్షుడని జనీవీపుగారు సంతకముజేయు అలవాటు లేదనిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘాద్యక్షులచే సంతకము జేయుచుండె నంటిరి. అలేఖ

యందు సంగతులన్నియు కమ్యూనిస్టు ఆభిప్రాయము ప్రకారము సర్వాభివృద్ధి ముందరి.

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునా రీవాజులను విశ్వసించరు. అధికార ప్రకటనల ప్రకారము అసత్యమని రుజువు చేసెను. ఇంకను సంగతులన్నియు మాకు తెలియను. కాని ఆవివరములను మీకు తెలుప నవసరము లేదు. మామనసుకు మాకు జనీవీపుగా రి లేఖ నిజమని తట్టి నది. అందుచే మే వివిధములమై చర్చింప సంసిద్ధులుగ లేము. నాకు ప్రార్థనమున్న విదేశాంగమునై ఒక్క జనీవీపుగా రి లేఖనుగూర్చియే మీకు వ్రాసినందున మీరు తప్పావచ్చినవా తగుదురు. సోవియటులు చేయు విప్లవ ప్రచారము నంతకుగూర్చి, రహస్యముగను, బహిరంగముగను, మీరు చెప్పినట్లుల వాచరికము లేకనే చేయుదున్న విప్లవచర్య నంతకుగూర్చి ఆలేఖయందు ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. ఆవిప్లవ ప్రచారమునకు జనీవీపుగా రి లేఖ ది వ్యవస్థ గుర్తించుచున్నది. ప్రపంచమంతటను వాయువాత్మ ప్రచారముగ ప్రకటించబడిన జనీవీపుగా రి లేఖయే మిప్రచారమునకు సాక్షి. సోవియటు ప్రభుత్వసమర్థితోడనే అంతర్జాతీయ మాడవ కమ్యూనిస్టు సంఘమువారు తమ చూటను ఆడుచున్నారు. మీరు భోరముగ చేసిన ఒడంబడికను, ఇచ్చిన అభయమునకును దీనికి పరస్పర విరుద్ధము. అంతర్జాతీయ కార్యక్రమమును తెలిసినవా రందరును మీరు సోవియటు ప్రభుత్వముతో సంతతుము ఆలోచించి వారి ననుసరించియే పనిచేయుచున్నారని గ్రహించెదరని ముగ్ధునాల్లా గారు అక్టోబరు 24 తేదీన వ్రాసిన లేఖయందు తెలియజేసిరి. ఇట్టి లేఖతో ఎవరును విదేశాంగ ప్రభుత్వముతో విర్వాటు చేసి కొనుట లే ప్రభుత్వమువారును అంగీకరించరని ముగ్ధునాల్లాగారు వ్రాసియుండిరి. మాజేతములో కుట్రలు పన్ని మా ప్రభుత్వమును గూర్చుటకు ప్రయత్నించు ప్రభుత్వము తో రాజీ చేసి కొనము ఆని తెలియజేసిరి. ఇది తథ్యము.

ఈసందేశమును లక్ష్యముచేయుచున్నచో గల్గవచ్చును లను చిహ్నులను సోవియటు ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్త ఆలోచించవలెను.

జనీవీపుగా రి లేఖను ఇంగ్లండులో ప్రకటించిన అధికారులను అధికారులను కక్షించవలెనని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు రెండవ లేఖయందు అక్టోబరు 27 తేదీన కోరిరి. కాని ముగ్ధునాల్లా గారివారినే త్రొక్కివేయు. ముగ్ధునాల్లాగారు చెప్పినట్లుల ఈ లేఖను ప్రభుత్వమువారు గుర్తించరని చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరము నందిరి.

జనీవీపుగా రి లేఖ

చాంబర్లెనుగారి భోరణి

లండన్, నవంబరు 22:— రాజీవిస్కీగారికి చాంబర్లెనుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరపు భోరణిని అందరును అంగీకరించిరి. ఇంత నిర్మాణమోటునుగ పెరుగు ఇచ్చెదరని ఎవరును అనుకొనలేదు. లండన్లో సోవియటులకు ఆకర్షణమును గలుగజేసెను. ప్రస్తుతమున్న సంబంధములను రషియనులు పాడుజేసికొన రనుచున్నారు. అయినప్పటికిని, ఇంకను ఆంగ్లో-రషియా వర్తకపుటాడంబడిక సాధ్యమగు ననుచున్నారు.

అస్ట్రేలియానాకాకులీల తగవు 22 తేదీనభలో పరిష్కారముగ ననుకొనుచున్నారు. సిడ్నీలోని ట్రైముబ్యూనెలత్రి చేయవలెనని నాకాకులీల యభిప్రాయము.

ఇ సీ త్ పా పా గారు

రాజీనామా నిచ్చుట

లండన్, నవంబరు 22:— అనారోగ్యముగ నుండుటచే ఇస్మితు పాపాగారు రాజీనామానిచ్చిరి. పెటేలేగారు ప్రధానామాత్యులుగ నియమింపబడుదురు.

మసోలుతగవు

లండన్, నవంబరు 22:— ఇటీవల జాతిసమితివా లేక్వాటుజేసిన తాత్కాలికపు సరిహద్దు వెనుకనుండి తురుష్కుల ప్రభుత్వములను మరలించి రని నమ్మకముగ తెలియచున్నది. 15 తేదీనుండి మరలుటకు ఉభయమును మరకు జేసికొనిరి. క్రొత్తపంక్తి కుత్తరముగ బ్రిటిషుజేనలు అన్వేషక ప్రచారము నుసర్వల ఆక్రమముగ నుండును. తురుష్కులు మరలినరమాటను ఇరాకు ప్రేక్షకుల ననుసరించి చెప్పచున్నారు.

ఈజిప్టుకు బి టి షువారి

అంత్యసందేశము

ప్రాకు హత్యైతదంతరము

500,000 పౌనులను పరిహారమును గోరుట

సేనలు ఈజిప్టుకు పయనమగుట

లండన్, నవం 22:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు అంత్యసందేశము నంపుచు అందులో ప్రాకుగారి మరణమునకు 500000 పౌనులు పరిహారము నీయవలెనని కోరిరి. సూడానుం దీ ఈజిప్టు సేనలను మరలిపోవలె ననిరి.

నవం, 21:— లండన్లోనున్న ఈజిప్టుముక్తి చాలకల వరపక్షి విదేశాంగ కార్యాలయమున చాంబర్లెనుగారిని గలిసికొనెను. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారి విచారమును, అసహ్యమును తెలియజేసిరి. తనంతరము యుద్ధకార్యాలయమున కేగిరి.

కెయిరో, ఇంతవరకు నోనుబాడేలేఖనుగూర్చి అధికారులెవరును ఏమియు తెలియజేయలేదు. వీరి లేఖయు రస్సెలు గారి పరిభోధనయు మరి కొన్ని కుట్రలను బయల్పెట్టుచున్న పనుచున్నారు. ఇందుగా ఇవిదియున్న వ్యక్తులు ఈవిచారము ఆడుపచ్చెన రనుచున్నారు. వీరినందరిని తమస్వాధీనములో నుంచుకొన్న గాని పరిభోధనలను గావించియు ప్రయోజన ముండవని వీరి యభిప్రాయము. కాని వీరి నంతరిని నిశ్చయముకొను టసాధ్యము. కోరదగినదికాదు. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు నిండు బాధ్యతను కలిపి ద్రోహులనుబట్టి శిక్షించవలెననుచున్నారు.

సేనలను బంపుట

లండన్, నవం 22:— ఈజిప్టుకు బయలుదేరవలెనని ఆకస్మికముగ ఈజిప్టులకామెరు 1 వ పటాలమును అజ్ఞాపించిరి. 28వ తేదీని బయలుదేరును.

ఈజిప్టుకు బ్రిటిషులేఖ ప్రాయశః కేసు పంపబడునని అనుకొనుచున్నారు. ఈలోపుగ పటాలమును బంపుట బందోబస్తు కనుచున్నారు. పరిస్థితులు చాల చెడుటచే ఇట్లు సేనలను బంపుచున్నారనకొనరాదు. అవసరముగచో జత్రాల్పరునుండి బ్రిటిషు సేనలనుగూడ బంపెదర.

పాఠశాలలనమ్మె

కెయిరో, నవం 21:— సర్ ప్రెస్టాకుగారినిగూర్చి బ్రిటిషువారు చేయు వ్యాఖ్యలచే తమ ఆత్మపలను జూపుచు పాఠశాలలన్నియు సమ్మెగట్టుచున్నవి.

వెంచువ్యాఖ్యలు

బ్రిటిషువారు అంతర్జాతీయ వాడుకలనే అనుసరించబడి తేని ఇటలీ యువై టెడ్ వేల్పు గ్రీసు, పెరిషియానుండి ఇటీవల గోరినటులే పరిహారమును గోరవలెను. ఈజిప్టువారు తృప్తికరముగనే ప్రవర్తించెదరు. కాని ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు భరించలేని, నెరవేర్చలేని కోర్కెలను బ్రిటిషువారు కోరిన, విషమావస్థ ఏర్పడునని లా లిబర్టీ ప్రతిక వాకొనుచున్నది.

తీఫ్టు, నవం 22:— ఆంగ్లో-ఈజిప్టు సంబంధము లన్నియు ఇప్పుడు ప్రాకుగారిహత్యపై కేంద్రీకృతమైనవి. 1922 లో ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చినపుడు వాలుగువరకులను బ్రిటిషువారుచేసిరి. వాటివిషయమై ఇటీవల చర్చలచే ఒడంబడిక కుదురునని తలంచిరి. మొదటివరకు మాడానుకు సంబంధించినది. రెండవది న్యూరెంజు కాల్యచాళిపోకలను గాపాడుట. మూడవది విదేశాంగవ్యవహారము లేకుండ గాపాడుట దురదృష్టవశమున సమంజసమగు చర్చను గావించుటకు ఈజిప్టు వైఖరి మారుటచే అవకాశము లేకుండెను. కొన్ని విషయములందు ఆ సాధ్యమైనవి. జనులును ముగ్ధునాల్లావరకుల వ్యర్థమైనవి. లాభము గన్పించలేదు. ఆరెంబీ ప్రభుత్వముతో ట్రైబరు 7 తేదీని ముగ్ధునాల్లాగా రంపినలేఖయే దీనికి దృష్టాంతము. సూడాను గావలెనని జనులుగూరారు ప్రకటించిరిని ముగ్ధునాల్లాగారు ఆరెంబీ ప్రభుత్వము తెలుపుచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చెదరును ఇందుల కన్నడును అంగీకరించరనిరి. ఈవైఖరియు, దీనితోను ఈజిప్టు రాజకీయ ప్రముఖులెట్టుసరిప్రసంగములను చర్చలవలన ఆంగ్లో-ఈజిప్టు

సంబంధములు తేలవని స్పష్టముజేయుచున్నవి. కాన నేడోలేదో బ్రిటిషువారే కొన్ని సిద్ధాంతములను, నూత్రములను నిర్వచింపవలసి వచ్చును. ఇది తప్పదు. కెయిరో డౌర్నల్మే దీనిని బహుమయచున్నది. కొద్దిరోజులలో ఈజిప్టుకు బ్రిటిషువారు పంపులేఖ తీవ్రముగ గట్టిగనుండుననుచున్నారు. మరియు ఈ విషయమై సోమవారము ప్రత్యేకముగ బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారు సమావేశ మగుచున్నారు.

సర్దారు అంత్యక్రియలు

అత్యంత వైభవముతో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. అంతర్జాతీయోత్సవమును లన్నియు గలవు. ఎన్నటికిని మజ్నురానటుల అపరక్రియలను జరిపిరి. కనపేటికను బ్రిటిషువైఖరు 8 గురు గోంపోయిరి. బ్రిటిషువైఖరులే రాతంతయు పమరాగాదిరి. ప్రాకుగారి సతియు, మాతురును రెండు పూలమాలలను కవముపై వేసిరి. ఈజిప్టుప్రజ లెందరో వచ్చిరి.

లండన్, నవంబరు 21:— దీనిగూర్చి సార్వభౌముడు విచారించుచు అతెంబీ ప్రభుత్వము తలంపెను. నానైన్యమున ఘనసేవజేసిన ఉద్యోగి కింత అవమానము జరుగుట చాల విచారకరము.

వివరములు

సర్దారు కరీమునుండి దండంనుండును ప్రెకీసిరి. చాలమందిని అరస్తుజేసిరి. ఇద్దరు సాత్తులుమాత్రము ద్రోహులనుబట్టి ఇవ్వగల పనుచున్నారు. ఇదితప్ప వేరువివరములు తెలియకులేదు.

చాలవరకు నైన్యమునుండి తొలగించబడిన సూడాను సిపాయిలను 20 మందిని అరస్తుజేసిరి.

సర్దారు ఏర్పాటులనుగూర్చి 18 వ తేదీని అతనితో మాట్లాడినయవకని అరస్తుజేసిరి. ఇతిథా సేరములోనివాదనియే యభిప్రాయము.

కెయిరోలో సర్దారు వహించిన రెండు ఉద్యోగములకు తాత్కాలికముగ ఇద్దరిని నియమించెదరనియు దీనికిని రాజకీయములకును సంబంధము లేదనియు తెలుపుచున్నారు.

రాంకే ముగ్ధునాల్లాగారి ప్రశంస

ప్రాకుగారు చాల యోగ్యుడనియు తనపనేజో తానేజాగాని ఇతరసంగతు లక్కరలేదనియు త్రికరణశిక్ష తనధర్మమును నిర్వహించుటయే ఇతనికి పరమావశ్యతనియు తన్ను మృత్యుదేవత ఎదుర్కొన్నను తన ధర్మమును నిర్వహించి తీరదనవారనియు ఎంతయు కొనియాడి ముగ్ధునాల్లాగారువిచారించిరి.

స్వారిసులో గ్రీకునాకాధికారిని కాల్చుట

లండన్, నవంబరు 21:— గ్రీకునాల్లు కార్యాలయమున ఇంకొకగ్రీకువ్యక్తి గ్రీకునాకాధికారిని పాట్లలో కాల్చిరి. ఇంకొకగ్రీకువ్యక్తి అపాయకరముగ గాయములను గలుగజేసెను. ద్రోహి పట్టుబడెను. గ్రీకునైన్యములో అధికారిగ పూర్వముండెనట ఇతిధు. వ్యక్తిద్వైషమతే దీనికి కారణమనుచున్నారు.

ఆహారపదార్థములు

ధరలవిచారణసంఘమువారు

ఆహారపదార్థముల ధరలనుగూర్చి విచారించుటకు సర్ ఆక్టండు గెడ్డిస్ గారి యాజమాన్యమున రాజులు కమిషను నొకదానిని ఏర్పరుచుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిన ప్రకటించిరి.

కి॥ శే॥ హరింగునతి

న్యూయార్కు, నవం 21:— కి॥ శే॥ హరింగుగారిసతి మృతినొందెను.

ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు

ప్రభుత్వమువారు మరల ప్రవేశపెట్టుట

లండన్, నవంబరు 17:— రాత్రి 11-50. సార్వభౌముని యుపన్యాసమున ప్రభుత్వోద్దేశ్యములు ప్రకటించబడును. 1925 ప్రారంభమున ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టెదరనుటకు సంకీర్ణము లేదనుచున్నారు.

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా సంఘము

డి ౧-౧౧-౨౪ తేదీన గుడివాడ తాలూకా ముఖ్యేపరి గ్రామమున కాంగ్రెసు ఖద్దరు బోర్డు భవనమునందు మధ్యాహ్నము సుమారు ౧-౩౦ నిమిషములకు జరిగిన తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహక సమావేశమునందలి కార్యక్రమము.

హాజరయిన సభ్యుల సంఖ్య ౧౦.

నిరాకరింపబడిన బెల్లం కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల దరఖాస్తులు:-

(క) లోగడ అధ్యక్షునిచే నిరాకరింపబడిన దరఖాస్తులలో ఈక్రింది దరఖాస్తులను మాత్రమే అంగీకరించడమైనది. ౧. ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు, ౨. బెర్రపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారు, ౩. మనపాక కమలమ్మగారు, ౪. శ్రీరామరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మగారు. తక్కిన దరఖాస్తులు దరఖాస్తు గ్రహణమునందున, లోపములు సవరణచేసి పంపించునను త్రొక్కివేయవలెనని.

(ఖ) ఈజిల్లానుండి బెల్లం కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా వెళ్లదగిన ౧౩ మందిని యాక్రిందివిధముగా తాలూకా హోదాగా ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనుటకు తీర్మానించడమైనది.

తాలూకా వచ్చిన దరఖాస్తులు ఎన్నుకోవలసిన సంఖ్య దివి తాలూకానుండి ౬ ౪ బందరు తాలూకానుండి ౪ ౩ గుడివాడ తాలూకానుండి ౨ ౪ కైకలూరు తాలూకానుండి ౨ ౨

(గ) దరఖాస్తుదారులు తమ నియోజక ప్రదేశములను ద్వైవిధ్యముగా వ్రాయుటచే వారినర్హులగు గ్రామసంఘ సభ్యత్వమునుబట్టి తాలూకానుండి చేయబడినది.

(ఘ) కైకలూరు తాలూకానుండి పరిమి వెంకటప్పయ్యగారు. ఉప్పలూరి ముత్తరాజుగారు ఇద్దరే ప్రతినిధులుగా నిలిచియున్నందున వైవిధ్యముల ప్రకారము ఎన్నికలతో నిమిత్తమైతే పరిమి వెంకటప్పయ్యగారు ప్రతినిధులుగా అంగీకరించడమైనది.

(ఙ) గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల జాబితా ప్రకారం కైకలూరు తాలూకానుండి ౨౧౪, గుడివాడ తాలూకానుండి ౯౪౪, బందరు తాలూకానుండి ౯౦౧, వివిధ తాలూకానుండి ౪౬౫ మొత్తము ౨౫౨౪ రెండువేల అయిదువందల డెబ్బది నలుగురు ఓటర్లుగా నెంబోవడమైనది.

(చ) ప్రతి గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియు మతి యిద్దరు సభ్యులను గలిపి తమ గ్రామములో నవంబరు ౩౦ వ తేదీ ఉదయమున ౪ గంటల మొదలు సాయంత్రము ౫ గంటల లోగా యెన్నికలు పూర్తయి పోలింగు ౧ వ తేదీన రిజిస్టరు చేసిగాని, మనీక్వారంటి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపి తిరుగురీతిని పొందవలెను.

(ఇ) ఇంతటితో కార్యనిర్వాహక సభ ఆపుదలచేయుట తిరిగి రాత్రి ౯ గంటలకు జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. కాని రాత్రి ౯ గంటల కారందన సభ నాపుదలచేసి మరునాడు మధ్యాహ్నము ౧ గంటకు ప్రారంభించడమైనది.

౨. శాసనాధిక బృందమునుగూర్చి విచారించి తెలుపుటకు లోగడ కమిటీగా చేయబడిన ప్రెసిడెంటు కార్యదర్శుల పల హోదా - చదువడమైనది.

(అ) శాసనాధిక బృందమును ప్రస్తావన ప్రచారము గా నున్నది. వెం. నరసింహారావు, బె. వెం. సుబ్బారావు గారు మాత్రమే గౌరవవేతనములు తీసికొని పోయి బెల్లం కాంగ్రెసువరకు గాంధీభూమిని విచారించి, తిరిగినిధిని, వసూలుచేయవలెను. వివిధ ప్రచారముల గౌరవవేతనములను ఆపుదలచేయుటకును.

(ఆ) బందరు రాజులకు:— ఏటిని లాభనష్టములతో జిల్లా సంఘమునకు బాధ్యతలేకుండా నెల ౧ కి రు ౧౦-౦౦ పదితూపాయలను పన్ను జిల్లా సంఘమువారు గుమాస్తాకుమార్తె ము యెచ్చేయిచ్చుటమీద బందరు బెల్లం కాంగ్రెసువారికి ఒప్ప నింతయేనవును. వైయభిప్రాయమును బోధ కాంగ్రెసు వారు ఒప్పుకొననియెడల రాజులను ఎత్తివేసి జిల్లా కాంగ్రెసు వారు స్వాతంత్ర్యమునకు వెళ్లెను.

(ఇ) ఖద్దరు ప్రచారము అవసరము గనుక ప్రస్తుతము ఉన్న డిపోలను గాఢానిధిగా నడిపించవలెను.

(ఈ) కమిటీ అయితే సాకార్యములు గలయిల్లు దొరికి యెడల జిల్లా కాంగ్రెసు ఆఫీసు యింటిని మార్చుకొనవచ్చును.

ఈ తీర్మానమును కార్యదర్శి వెంటనే అమలులో పెట్టవలెను. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించడమైనది.

౩. బందరు రాజులను గురించి:— పైసలహాలను అంగీకరించవలెనని.

౪. లోగడ పాఠశాలలకు మంజూరైన గ్రాంటు, శ్రావ్య రక్షాస్తులు:—

జూర	ప్రారంభ దినము	ప్రచారము జరిగిన తేదీ	మంజూరైన గ్రాంటు
డోక్టరు	డి ౧-౬-౨౪	౨౨-౦-౦	౫౪-౦-౦
పులిగడ్డ లోగడ కాంక్ష ను ప్రకారము యివ్వవచ్చును నెంకిర ౩౦			
బంతు	డి ౧౨-౧-౧౪	౩౦-౦-౦	౬౦-౦-౦
గొలివేపల్లి	౪ నెలల క్రింద	౪౦-౦-౦	౮౦-౦-౦
గోగనేనిపాలెం	డి ౧-౬-౨౪	౩౦-౦-౦	౬౦-౦-౦

పెద్దతొలు లోగడ కాంక్ష ను ప్రకార మివ్వవచ్చును నెంకిర ౩౦ చివర క్రింద వి ౪-౧౧-౨౪. తేదీన చేరిన దరఖాస్తును బట్టి అచ్చట ప్రచారముకు అచితముగా పొందీ చెప్పవచ్చును తెలియజేస్తున్నది. కావున గ్రాంటును మంజూరు చేయవలసిన అవసరములేదు.

యా గ్రామములకు, లోగడ మంజూరైన దరఖాస్తులను నిర్ణయము తిరిగి స్వరాజ్యనిధినుండి నామాలనియముల ప్రకారము యివ్వవచ్చును.

౫. గుడివాడ, అంగలూరు వగైరా నేత సంఘములనుగూర్చిన రిపోర్టు రావేదు. వారి రిపోర్టుల వెంటనే పంపవలసినగా కోరుతున్నాము.

౬. కామార చిన వెంకటరామయ్యగారి నాలుగో శాఖ రిపోర్టు రావేదు వెంటనే తీర్పు చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాము. (లోగడ కమిటీని)

౭. బెల్లం కాంగ్రెసు ప్రతినిధి దరఖాస్తు. ఘడియారం సాంబయ్యగారి దరఖాస్తును అంగీకరించడమైనది.

౮. పిండిపాక శాలపై ఇన్స్పెక్టరును వేయటం. రా బోత్తసభ ఆపుదలచేయవలెనని.

౯. ఖద్దరు బోర్డు గాంధీభూమిని ఇచ్చిన లోనును తిరిగి యిచ్చుటకు మూడు మాసముల గడువు కావలెనని కోరుతున్నాము. ఖద్దరు బోర్డు కార్యదర్శిగా జిల్లా సంఘము ద్వారా రాష్ట్రీయ సంఘమువారికి పంపిన రేఖ చదువడమైనది. యీసామ్యము వెంటనే సమకూర్చి పంపవలసినది.

౧౦. బద్దరున్నాడు వివాద గ్రహము కల్లిఖద్దరును గురించి వర్గీకరింపవలసిగా విచారణ కొంతవరకు జరిగిన పిమ్మట ఆ లో ఇండియా ఖద్దరు యిన్స్పెక్టరుగారి యభిప్రాయమును వచ్చును గనుక ప్రస్తుతము ఆపుదల చేయవలసినదని నిశ్చయించుకొనినది. పరిశోధనములలో వారికి నష్టము కలగకుండుటకు వర్గీకరింపవలసిగా కమిటీని జరిపించిన ననియును, అందులో బాగుగా విచారించిన బాగుండుననియును, విన్నవించగా, వారు అందుమీద ఆలోచించుచుండగా, కమిటీలో నియమింపబడిన సభ్యులలో నొకరగు ప్రభు హను మంత్రిరావుగారిని ఎందుచేత మీరు విచారణకు వెళ్లలేదని అడుగగా, వారి అభిప్రాయము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారి అభిప్రాయమును వినకమునుపే కమిటీలో ఒకరగు మాలెపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు ప్రభు హను మంత్రిరావుగారిని నీవు దొంగవు. నీవే దీనికి మొదటినుండి కాకుడవు అని అన్న మీదట ఉభయయుల సంఘర్షణకు జరిగి సభలో పెద్దకలరము జరుగుచుండగా, డిటకవి తీరరామయ్యగారు లేచి ఇప్పుడు తీర్మానమును ఓటుకు తెచ్చెదరా లేదా అని తీర్మానముగా అడిగిరి. అందుమీద పెద్దలకు వింటేదు. కమిటీ సభ్యులలో అభిప్రాయ భేదములున్నట్లు కనుపించుచు ఉన్నది అని నిశ్చయించుకొనినది. కలవరమువల్ల సరిగా వినలేదనిన్ని, చెప్ప తీర్మానము ఓటుకు తెచ్చినట్టిది. వెంటనే కొంతమంది సభ్యులచే విచారిం. సభ నిలుపుదల చేయవలెనని.

(సం) ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావు అధ్యక్షుడు.

డి ౧-౧౧-౨౪ తేదీన గుడివాడ తాలూకా ముఖ్యేపరి గ్రామమున కాంగ్రెసు ఖద్దరు డిపో భవనమునందు సాయం కాలము సుమారు ౪ గంటలకు జరిగిన తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సాధారణ సమావేశమునందలి కార్యక్రమము.

హాజరైన సభ్యుల సంఖ్య ౨౮.

౧. పెద్దేటి పార్థసారథి రావుగారి కాశీశామా:— అంగీకరించడమైనది. వారిస్థానే దుక్కిపాటి రామనాథంగారు బహుజనమణి అంగీకరింపబడిరి.

౨. తాలూకా కొక ఖద్దరు యిన్స్పెక్టరును నియమించుట:— (౧) యీ జిల్లాలో ఉన్న నేత సంఘముల ఖద్దరు డిపోలు వగైరా పరీక్షకై తాలూకా వారిగా తాలూకా కొక ఖద్దరు యిన్స్పెక్టరును నియమించుచు, అట్టివారి వైయిన్స్పెక్టరుకై జిల్లా అంతకు ఒక జనరల్ ఇన్స్పెక్టరును నియమించి, యిట్టి పరీక్షా రిపోర్టులు పంపుకొనుటకు అందుచేయవచ్చు ఆక్షేపణలను విచారించుటకు శాశ్వతముగా ఒక ఉపసంఘమును ఎన్నుకొనవలసినదిగా ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ. ప్రభుల హనుమంతరావుగారు ఆ. మాలెపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు

(1) ఈ ఖద్దరు నేత సంఘములు అన్ని తాలూకాలలో తాలూకా కొక ఖద్దరు డిపోను ఖద్దరు డిపోలను నేత సంఘములను ఖద్దరును పరీక్షించుననియు జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులలోని నేతపరిశ్రమాదులు తాగుగా తెలిసి నిర్ణయించగల వారెవరినయినను గౌరవముగా పనిచేయుటకు అంగీకరించేయి దల నిర్ణయించుటకును ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరు కమిటీవారలను నిర్ణయించుటకును నిర్ణయించుటకును అనగా ఖద్దరు బోర్డు డిపోలు నేత సంఘములందు యుజమానులు కానివారలనే నియమించుటకును ఖద్దరు విషయము అంగీకరింపవచ్చు నేమిదమైన తగాదా అన్న ను పరిష్కరించుటకు నీకమిటీని నిర్ణయించుటకున్నా కమిటీ వారి అభిప్రాయములు తీసికొని కార్యనిర్వాహక వ్యవహార ఆఖరు తీర్మానము చేయుటకున్నా యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మొదటి తీర్మానముపై కొంతసేపు చర్చ జరిగిన పిమ్మట కొంతవరకు ఆక్షేపణలు ఉపపాదించబడగ, యీసభ్యులన్నిటిని శ్రోదించి ప్రాయశఙ్క రెండవ తీర్మానమును ఓటుకు పెట్టగా అనుకూలము ౧౫, ప్రతికూలము ౬, అయినందున రెండవ తీర్మానము అంగీకరించడమైనది. ప్రభుల హనుమంతరావుగారు తమ మొదటి తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

(ఇంతటితో సభ ఆపుదలచేయబడి డి ౧-౧౧-౨౪ తేదీన ఉదయము ౭ గంటలకు తిరిగి ప్రారంభింపబడినది.)

(ఆ) ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరుకై ఈక్రిందివారిని తగాదాలు పరిష్కరించుటకై శాశ్వతముగా మిటిగా ఏర్పాటు చేయవలెనని.

(౧) నారాజాని నుండరరామయ్యగారు (౨) కోడూరు అచ్చయ్యగారు (౩) బొగ్గవరపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు.

బహుజనమణి నగీకరింపబడినది.

(2) నాలుగు తాలూకాలకును ఈక్రింద కేర్పాటుచేసిన నలుగురు గౌరవ ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరును నియమించడమైనది. (౧) బందరు తాలూకా చె. వెంకటేశ్వరసింహారావుగారు (౨) గుడివాడ తాలూకా దుక్కిపాటి రామనాథంగారు. (౩) వివిధ తాలూకా మాలెపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు. (౪) కైకలూరు తాలూకా ఉప్పలూరి ముత్తరాజుగారు

ప్రెసిడెంటు కార్యదర్శి మాత్రము వ్యతిరేకులు. మిగతాసభ్యులు అనుకూలము గనుక తీర్మాన ముమోహించబడినది.

(ఈ) లోగడ ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరును తీసివేయుటకుగూర్చి తెలియబరచుట నాలుగు తాలూకాను నలుగురు ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడినందున లోగడ పనిచేయుచున్న ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరుగారు ఎన్నికలలో రానందున వారిపదవినుండి వారు ఖాళీయారని తెలుపుటకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (ఉ) బొద్దపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు (ఆ) పరిమి వెంకటప్పయ్యగారు.

ఈ తీర్మానము అక్షేపణలతో లేనందున పెట్టుటకు పలు లేదు.

(సం) ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావు అధ్యక్షుడు.

(3) ఖద్దరు బోర్డుపై విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన మహారాజశ్రీ ఘడియారం సాంబయ్యగారి రిపోర్టు.

వీరి రిపోర్టు చదువడమైనది. దీనిలోపాలు తీసికొంటుం ధించిన రిపోర్టు చదువడమైనది. దీనినిబట్టిచూడగా ఖద్దరు బోర్డు సైకిలిగారు కాంగ్రెసుచే నియమింపబడిన ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరుగాదని తానే కల్లీసరకును విడిచివేసిననిన్ని, ఇన్స్పెక్టరు వచ్చినప్పుడు తనకు తీరిక లేదనిన్ని పంపివేసి తిరిగి ఇన్స్పెక్టరు చేపరీక్షించకనే కల్లీసరకును తాలూకా సరకును అడ్డమునకు వేసినట్లు తెలిసినందున ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరు ఇన్స్పెక్టరు లేని కారణముచేత, అవిషయమై విచారించి ఖద్దరు బోర్డువారి సరకులను, రంగులకు వేయబడిన సరకులను, ఎంతవరకు కల్లీసరకును తాలూకా సరకులను డిపోలో తెలిసికొనుటకు జిల్లా సంఘసభ్యులను కొందరు ఉపసంఘముగా పంపుట చాల అవసరమనిన్ని అట్లు ఉపసంఘమును కేరళా పోయిచో కల్లీసరకు రంగు వేయబడి తరువాత పరీక్షించుటకు ఆసంఘముగా ఉండెడిది నిన్ని, ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచు, ఈ విషయములో ఖద్దరు బోర్డు కార్యదర్శిగారిచర్చ అనగా తామే కల్లీసరకును విడిచివేసిననిన్ని, తీరుబడి లేదనిన్ని, యిన్స్పెక్టరును పంపివేయుటయు, అట్లు ఇన్స్పెక్టరు పరీక్షించేవరకు విడుదలచేయ గూడదని కార్యదర్శి నోటిసుపంపించబడునాడ అడ్డమునకు వేయబడిన సరకు తిరిగి తెప్పించకపోవుటయు, ఈసంబంధమును డిపోలోనుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘమును నిరాకరించుటయు, తుట్టుతుడుమాత్రము ఒకసారి ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరును పిలిచి తనిఖీచేయించుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తాము జిల్లా కాంగ్రెసువారి అజ్ఞలను తీరసావించి, నిరంతరము పనిచేయుచున్నామని తమచర్చను సమర్థించుకొనుచు వ్రాయుటయు, తక్షతర కాంగ్రెసు సభ్యులకు కాంగ్రెసు సంఘమునకు శనిధియేత మార్పులలో మార్గదర్శకులగుటనుబట్టి ఖద్దరు బోర్డుకు పాలన సక్రమముగా లేదని యీగభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఉ|| మాలెపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు అ|| చెరుకుపాడ వెంకట నరసింహారావుగారు.

అనుకూలముగా, వ్యతిరేకములు, వ. తటస్థములు ఒకరు. కనుక జహంజునుచే సంకీర్తించబడెను.

ఇంతతో సభవాపునచేసి భోజనానంతరము ౧ గంటకు జరుపుటకు నిశ్చయించబడెను. కాని ౧ గంటకు కొరము కానందున సభను ఆపుచేసి తిరిమిమయములను తాబోవుసభకు ఆపువల చేయవలెనని.

(సం) ఆత్మార్థి నాగేశ్వరరావు,

అధ్యక్షుడు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాలనెనుకార్యస్థానము-బందరు.

* * *

తూర్పుకృష్ణాజిల్లానుండి ౧౮౨౮ సం॥ డిశంబరు నెలలో జెల్లామువట్టణమున జరుగనున్న 39 వ భారతదేశీయమహాజనసభకుబోవు

ప్రతినిధులయెన్ని కలు

ఎన్నికనిబంధనలు.

1. కాలనెను నియమాల ప్రకారము మన తూర్పు కృష్ణాజిల్లాలోని నాలుగుతాలూకలనుండి మొత్తమున 18 మంది మాత్రమే కాలనెనుకు ప్రతినిధులుగా బోవుటకు అధికారము కలదు. కైకలూరు తాలూకానుండి ఉప్పలూరి ముత్తెరాజుగారున్న పరిమి వెంకటపిచ్చయ్యగారున్న ఇద్దరే వరగానుచేసినందున ఎన్నికలతో నిమిత్తములేకుండా వారిద్దరు ప్రతినిధులుగా వెళ్లుటకు జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహకసభవారు అంగీకరించిరి. మిగిలిన శ్రీ శ్రీ భోగరాజు పట్టాభిసారాయయ్యగారున్న మనపాక కమలమ్మగారున్న ఆభిలఖారత కాంగ్రెసుసంఘసభ్యు లగుటచే అధికారరీత్యా ప్రతినిధు లగుదురు. ప్రతినిధులుగాబోవుటకు జిల్లామొత్తము మీద రాబడిన 24 చౌఖస్తులలో వైన వివరించిన నలుగురిని మినహాయించి మిగిలిన 20 చౌఖస్తులలోనుండి జిల్లామొత్తము న 9 మందిని యెన్నుకొనవలసియున్నది. కార్యనిర్వాహకసభ వారి తీర్మానము ప్రకారము బందరుకు 2, దివికి 4 గుడివాడకు 4, చోప్పన విభజించబడినది.

2. ఈసంవత్సరము తన నాలుగుతాలూకలనుచెల్లించియు గ్రామసంఘకార్యవర్గుల ద్వారా మాకింతవరకు తెలియజేయబడిన గ్రామకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు మొత్తము 2574 మందిమాత్రమే యీయెన్నికలలో పాల్గొని తమ వోటునిచ్చుటకు అధికారము కలదు. వీరే యీ కాంగ్రెసు యెన్నికలలో పాల్గొనవలెను.

3. ప్రతివోటును వైనవివరించిన ప్రకాశము తాలూకాలవారిగ మొత్తమున 9 మందిని తనయిచ్చుచున్నవారి నెన్నుకొనవలెను. ప్రతివోటును తాను యెన్నుకొన వలచినవారి కేసుకు ఎదుటగా తిక్కెత్తి గుర్తు పెట్టవలెను. మొత్తమున 8 కంటె యెక్కువ గుర్తులు పెట్టిన యెవరి అకౌంటును రెక్కలో నకిరారు. వోటుయిచ్చినవారిపేరు తెలియకుండా ప్రతినిధి అభ్యర్థులపట్టికలో వైనరంధ్రము లన్నంతవరకు ఇంచుకొని తిక్కెత్తి కాగితమును పోలింగు ఆఫీసుకు కప్పివేయవలెను.

4. ప్రతిగ్రామకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియు యీనెల 28 లేక 29 లేదని గ్రామకాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సమావేశమును జరిపి అందులో తాను మరయిద్దరు గ్రామకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులును తమగ్రామములో జరుగు యెన్నికలకు మధ్యవర్తిత్వం (పోలింగు ఆఫీసు) గానుండునట్లు తీర్మానించి ఆతీర్మానమునుగూడా యెన్నికపత్రములతో కలిపి జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యస్థానమునకు పంపవలెను. ఈనెల 30 వ తేదీన ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలు మొదలుకొని సాయంత్రము 5 గంటలలోగా యెన్నికలు పూర్తిచేసి ఆయెన్నికపత్రములనెల్ల రెక్కపెట్టి యీయెన్నికల సక్రమముగా జరిగినవని కృత్యపరుచుచు ప్రార్థనై ఆమధ్యుల మధ్యవర్తిత్వము సంతకములు చేసిన చేపు త్రతముతో ఆయెన్నికపత్రములను డిశంబరు 1 వతేదీన రిజిస్టరు బహుళాగిని ముషిద్వారాగాని పంపి రివరేడియేషను మునకు మాకార్యస్థానమున కందజేసి తిరుగురళితును పొందవలెను. 3 వ తేదీ మధ్యాహ్నము సరిగా రెండుగంటలకు జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యస్థానములో యెన్నికపత్రము లన్నియు గలిపి రిక్కింపబడును. రెక్క ప్రారంభమైనతరువాత చేరినకాగితము లంగీకరింపబడవు. ఉపయోగింపబడిన యెన్నికపత్రములనుగూడ నాపసు చేయవలెను.

5. వోటు నిశానీకారు వైనచో మధ్యవర్తులయెదుట మరయిద్దరు గ్రామకాంగ్రెసుసంఘసభ్యులసాక్షి సంతకము లుండువలెను. పోలింగుఆఫీసులలో ముఖ్యుడైన గ్రామకాంగ్రెసు

సంఘ కార్యదర్శి పేర యీయెన్నికపత్రములను యెన్నిక నిబంధనలను యీనెల 28 లేదీలోగా నేచేరునట్లుపంపించబడును. 30 లేదీని పోలింగు ఆఫీసుకు యెన్నికపత్రములను యెన్నిక నిబంధనలను ప్రతివోటునకు యెన్నిక చారంఘమునకు ముందుగా అందజేయవలెను. నిశానీకారులయిన వోటులందరికి తెలిసేమిత్తము యెన్నికనిబంధనలను ప్రారంభములో నొకమారు చదివి వినిపించవలెను. తమగ్రామములో యెన్నికలు జరుగుప్రదేశమును పథశిని గ్రామకాంగ్రెసుసంఘ సమావేశములోనే తీర్మానించుకొనవలెను. ఏ గ్రామములో జరిగిన యెన్నికలను గురించియైనను ఆక్షేపణలు అభ్యంతరములు చెప్పవలసినవారు డిశంబరు 3 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలలోగా జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యస్థానములో వ్రాతపూర్వముగా తెలియజేసికొనవలెను.

ఆత్మార్థి నాగేశ్వరరావు,

(అధ్యక్షుడు.)

భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు,

(కార్యదర్శి.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాలనెనుకార్యస్థానము, బందరు.

* * *

ప్రతినిధి ఎన్నికపత్రము

బందరుతాలూకా:—1. టిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు 2. ఆన్నామర్రిల రామబోగయ్యగారు 3. శివమర్రిల లక్ష్మీపతి కాప్రిగారు 4. టి.పి. అబ్బయ్యగారు 5. ద్రోణరాజు లక్ష్మీ దాయమ్మగారు 6. బొప్పన మాడికాంబగారు.

మరా:—ఈతాలూకానుండి ఎన్నుకొనవలసిన మూడు ప్రతినిధిస్థానములలో అధికారరీత్యా భోగరాజు పట్టాభి సారాయయ్యగారు, మనపాక కమలమ్మగారు ప్రతినిధులైరి. కనుక వై ఆరుగురిలోను ఒకరినిమాత్రము మిగతా స్థానమునకు ఎన్నుకొనవలసినది.

దివితాలూకా:— ప్రభుల హనుమంత రావుగారు, నువ్వల కృష్ణమూర్తిగారు, యడవల్లి వెంకటేశ్వర్లుగారు, మాలెపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు, కొదాలి నరసింహారావుగారు, మొదల వీరభద్రరావుగారు.

మరా:— వై ఆరుగురిలోను నలుగురినిమాత్రము ఎన్నుకొనవలసినది.

గుడివాడతాలూకా:— ఆత్మార్థి నాగేశ్వరరావు గారు, భైరవభట్ల వెంకట సుబ్బారావుగారు, దుక్కపాటి ప్రసాదరావుగారు, బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు, దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చావరిగారు, కోడే వెంకటకృష్ణయ్యగారు, మల్లెల రామకృష్ణమూర్తిగారు, ఖడియారం సాంబయ్యగారు.

మరా:— వై యెండుమండుగురిలోను నలుగురినిమాత్రము యెన్నుకొనవలసినది.

ఆత్మార్థి నాగేశ్వరరావు,

(అధ్యక్షుడు)

భైరవభట్ల వెంకట సుబ్బారావు,

(కార్యదర్శి.)

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

భిల్లి, నవంబరు 22:—నేటి మధ్యాహ్నము భిల్లినుండి ప్రత్యేకమైన రైలుబండిలో రాజప్రతినిధిపర్యటనము చేయుటకు బోవుచున్నాడు. రాజకోట, బానాగాడి, బానగరు, బొంబాయి, కలకత్తల సందర్శించి జనవరి 10 వ తేదీ శనివారము ఉదయమునకు తిరిగి వచ్చెదరు. రాజప్రతినిధిరాకపోకలు బహిరంగమైనవి గాదు. కిడింగుప్రభృతి రాజకోట రాజ్యాంగ కార్యదర్శి, రాజప్రతినిధి అంతరంగిక కార్యదర్శి మొదలగువారు వైసురాయిగారితో బోయెదరు.

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ

పట్టప్రదానోత్సవము

గవర్నరుగారు అధ్యక్షుల వహించెదరు

అలహాబాదు, నవంబరు 22:—నేటి మధ్యాహ్నము సమావేశము కాబోవు అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవమునకు భాగ్యెల్లరు గారగు ౪౮ విలియామసన్ గారు అధ్యక్షుల వహించెదరు. (అ. ప్రె.)

నిర్వంధనైతికశిక్ష

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ

కోర్టువారి తీర్మానము

అలహాబాదు, నవంబరు 22:—అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ వైసు చాన్సెల్లరుగారగు గంగానాథయ్యగారి అధ్యక్షుల క్రింద అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ కోర్టువారు సమావేశమైరి.

విశ్వవిద్యాలయ పటాతముందు నిర్వంధనైతికశిక్ష విద్యార్థులందఱును అధ్యసేంపవలయునని నొకతీర్మాన మధికసంఖ్యాకులచే గావింపబడెను. నలుబదిసంవత్సరములకు పాటని మేష్టరులందఱయొక నీతీర్మానము వర్తింపజేయుబడవలయునను నవర గూడ నామోదించబడెను. తీక్షణవృజిగిన పిమ్మట బోషిగారిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మాన మోడిపోయెను. కొంతకాలమువరకును అగ్రాకు నొక ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపవలయునను సమస్యనిర్వివేయవలయునని బోషిగారి తీర్మానముగోరెను.

(అ. ప్రె.)

వాతావరణసితి

1924 సం॥ నవంబరునెల 24-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలోని ఎన్నికల ప్రాంతములు	ముఖ్యజిల్లాలోని ఎన్నికల ప్రాంతములు	ముఖ్యజిల్లాలోని ఎన్నికల ప్రాంతములు	ముఖ్యజిల్లాలోని ఎన్నికల ప్రాంతములు	ముఖ్యజిల్లాలోని ఎన్నికల ప్రాంతములు
గోపాలపురం	94.3	72.4	...	24.08	44.96
విశాఖపట్టణము	84.6	75.4	0.23	14.98	37.06
కాకినాడ	79.6	73.6	4.98	20.93	39.04
మచిలీపట్టణము	82.9	73.8	...	10.40	41.59
కర్నూలు	79.9	65.6	...	8.45	26.01
బళ్లారి	88.5	68.3	...	2.44	20.51
కడప	84.4	71.2	0.80	6.81	31.23
నెల్లూరు	83.6	72.2	...	15.54	37.98
మద్రాసు	83.3	71.7	...	15.95	50.74
కడలూరు	52.34
నెలమ	90.2	68.0	...	5.52	39.80
కోయంబూరు	87.9	76.1	...	10.29	22.29
తిరుచనాపల్లి	90.7	76.6	...	7.07	33.18
నాగపట్టణము	81.9	74.0	...	13.04	54.98
మధుర	89.2	71.0	...	4.65	33.58
పొంబన్	89.2	77.5	...	8.43	37.00
తిరునల్వేలి	15.05	28.34
తిరువేండ్రము	83.4	74.0	...	11.02	64.51
కొచ్చిన్	89.0	74.3	...	13.20	114.51
కాలికట్టు	89.6	73.9	...	19.11	117.16
మంగళూరు	88.0	74.1	...	3.44	125.68
తెలంగాణ	8.7	63.6	...	2.90	35.37
మైసూరు	76.4	59.4	...	4.94	125.46
బొంబాయి	60.5	44.8	...	8.21	62.18

సర్కారులు:—కాకినాడలో తదేకధారక 12 గంటలు వానమరిసెను. 4.98 వర్షించెను. విశాఖపట్టణము 0.23 వర్షించెను. ఈ రెండుచోట్లను మేఘములు దట్టముగనున్నవి. తక్కిన చోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. అర్ధ్రత ఎక్కువ. కాకినాడలో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి గోపాలపురంలో 7 డిగ్రీలు, తక్కినచోట్ల 3½ నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వర్షము:—కడపలో 0.30 వర్షించెను. కర్నూలులో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. అర్ధ్రత ఎక్కువ. కర్నూలులో 7½ కడపలో 3½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. బళ్లారిలో 4, కర్నూలులో 2½ డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—నెల్లూరులో మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. మద్రాసులో పలచగున్నవి. నెల్లూరులో అర్ధ్రత ఎక్కువ. కీర్తీష్టానీకులు సమముగనున్నవి.

సానికచినుకులు కొంతవై వాతావరణము అనుకూలముగనే యున్నది.

ఆర్. ఎస్. సామ్రాథు,

వాతావరణవ్యవస్థకు.

కీర్తిశేషులగు బి- అమ్మన్

మహాత్ముని శాంతివచనములు

ఈవారపు ఎంగుళిడియాలో గాంధీమహాత్ముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

బి-అమ్మన్ చనిపోయినదను కొనుటకష్టము. బి-అమ్మన్ మొక్క గంభీరవిగ్రహమును, మహాసభలలో నామెనినాదము చెరుగనివా రెవరుగలరు? వయసున వృద్ధుడయ్యెను యవజనమునకుండు శక్తిగల్గియుండెను. కిలాఫత్, స్వరాజ్యములకై ఆమెనిరంతరమును పర్యటనజేయుచుండెను. ఆయన ఇస్లాము మతమునుగట్టిగనమ్మి యనుసరించుచు ఇస్లాము మానవప్రయత్నముపై నాధారపడియుండునెడల భారతస్వాతంత్ర్యముపై నది ఆధారపడియున్నదని గుర్తించెను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రియు ఖద్దరును లేనిదే భారత స్వాతంత్ర్యము వట్టిదనియు ఆమెనమ్మెను. అందుచేతనే కంకణము గట్టుకొని ఆమె ఐకమత్యమును బోధించెను: విదేశీభుగడ్డను మిట్లుగుడ్డను వదలివేసి ఖద్దరునే ధరించుచుండెను. చనిపోయినపుడుగూడ ఖద్దరే గప్పచెనని తల్లి జెప్పినట్లు చాలానా మహమ్మదీ నాతో జెప్పెను. నేనామెనుచదులులోనున్న పుస్తకములోనున్న స్వరాజ్యమునుగూర్చియు, ఐకమత్యమును గూర్చియు విచారించెను. ఈ విచారణకాగానే భగవంతుడు హిందూమహమ్మదీయులు ఐకమత్యవనరును గుర్తించెదరు గాకయనియు, ఆయన దయానుయదై ఆమెనుస్వరాజ్యముభావనయగువరకు ప్రేరేపింపుగాకయనియును ప్రార్థనజరిగెడిది. ఈధీర, వీరమాతాత్మజ్ఞాపకవిహ్వముగ ఆమెనున్న ఉత్సాహముతో సువ్యవస్థను నడుపుటకై యింకొక మంచివార్తమేమియు నుండదు. ఐకమత్యమును స్వరాజ్యమును లేనిదే ఇస్లాము మతమువలెనే హిందూమతముగూడ ఉపద్రవస్థితిలోనే యుండును. ఈ ప్రళయవిషయమునే గ్రహించుటకు బి-అమ్మన్ గల లోకజ్ఞానము హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గలుగుగాకయని కోరెను. ఆమె యాత్మకు శాంతియు అలీసోదరులకు తమ కార్యమును సెరవేట్లుటకు బలమును భగవంతు ధీశంకరాగ?

బిలమ్మ చనిపోవురాత్రి అచటజూచినవివరము నామచెప్పునకు పుణ్యగంభీరముగనుండెను. ఆమె ప్రాణము పోవుచున్నదని విని నేను సోజనీజేవియు పడకవగరకు బోతిమి. చుట్టూను తక్కుటంబుబంధువులందరి. అయింటి వైపుడును మిత్రుడును డాక్టరు అన్నారీ అచటనే కనిపెట్టుకొని యుండెను. ఎక్కడను దొడుపు వినబడలేదు మాలానా మహమ్మదీ చెక్కిళ్లపై కన్నీళ్లుమాత్రము గాన్పించెను. పెద్దన్నముఖము విడిపోయి దుఃఖమును కష్టముతో నాపుటనియుండెను. అందరును అల్లాసంస్కరణము జేయుచుండిరి. ఒకమిత్రుడు అవసానశీల ప్రార్థనజరుపుచుండెను. 'కామేదు'ముద్రాక్షరశాల 'బి-అమ్మ'పడకటింటికి ఆ అంజే వివరముమేరలో నుండెను. కాకినీడనుండియును అచటివని యుగతేదు. మాలానా యైనను సంగ్రామకధర్మమును పీడిరాలేదు. నిజముగా ముఖ్యములగు ప్రజాహితకార్యము లేవియును ఆపలేదు. నేను రంజాశాశాలకు పోవుట నా పెదనని మాలానా పాతలికలలో కైనంతయుకొనెను. ముఖ్యులగు హిందువులతో వచ్చెదనని వాగ్దానమును బి-అమ్మ చాచగానే పోవలసివచ్చినను నిజమైన సివాయివలె యేమాత్రమును వెనుకీనులేదు. అంతయును జరుగవలసివచ్చే జరిగెను. జననమరణములు భిన్నములుగావు. ఒకే యానందలో భిన్నాంశములువచ్చు మరేమియుగాదు. ఒకదానికి దుఃఖంపనక్కరలేదు. మరొకదానికి సంతోషంప నక్కరలేదు.

ఒడల నిష్క్రమణము

బొంబాయి, నవంబరు 22:- సీమకుబోవుచున్న టిపాస్టీమరగు "నాల్ డేరా" నొక్కొక్క బద్దపుడనేనాని యింగుండుపడలెను. సర్ మాంజేగూబట్టు, గౌరనీయులగు జి.సి. బొల్లప్పీయ, మేజర్ జెనరల్ సర్ హెచ్. వి. ఉనియాక్, జెనరలు సర్ టి. సి. నూతినాన్, మేజరు లాయిడ్ జార్జ్ కన్య, మొదలగువారు యాశోదప్రైవేటుప్రయాణికులలో ముఖ్యులు.

కీర్తిశేషులగు మాంటేగుగారు

లిబరలులిగనానుభూతి

బొంబాయి, నవంబరు 22:- పడమటి హిందవలిబరలు సమితివాళి కాంసీలుసమావేశమై మాంటేగుగారి అశ్రావరణమునకు విచారమును వెలిబుచ్చుచు నొకతీర్మానము గావించెను. (ఆ. ప్రె)

శ్రీ శ్రీ పార్వీరస్తుంజీ

(ఎంగుళిడియా)

రుస్తుంజీ శివాంజీగొక్కమా చనిపోయినట్లులతయనకు మారుడు డర్బానునుండి నాకిచ్చిన తంతివలన జెవియుచున్నది. ఈయనపోవుట నా కెంతయో నష్టము. ఆయన నాకుప్రియమిత్రుడుగనుండి, నాతోనమ్మకతోపనిజేసెను. సత్యనిరతుడుగు భారతీయుడును పారసీకుడుగనుండెను. పూర్వాచారపరాయణుడగు పార్వీదేశస్థుడు కాని ఆయన జోరాస్ట్రీయును మతము విశ్వమానవభావముతో విశాలముగ నుండెను. వీరువారను భేదములేకుండ ఆంధ్రకును మిత్రుడుగనుండెను. అధికారులకు సంతోషముగ నుండునట్లు పనిజేయుచు గాని అపనామవచ్చినపుడు మాత్రము యేమాత్రమును లొంగరు. మాటలంజేచాటను. తిరుగులేదు. సింహమువలె ధీరముగ నుండును. వాగ్దానములుజేయుటలో పరిమితగలరు. చే నే నా వె ను దీ యు ట లేదు. సత్యాగ్రహియైనవిద, ఉద్యమము చీకటిలోబడిపోయినపుడుగూడ వెనుదీయలేదు. అంత మెప్పటికీ కాన్పింపక పోయినను ఆశ్చర్యముండెను ఈప్రతినైకొనినపుడు ఆయనేమియుచిన్న పాడుగాకు. వ్యాపారవ్యాసంగము లేకపోలేదు. అయినను తెక్కజేరులేదు. ఏమాత్రముగనుపులేకుండ వచ్చినకష్టములన్నిటినిధరించెను. ఆలోచనయే లేకుండ యన్యగర్జితానికి మిన్నగనిచ్చెను. ఆయనచేయు ధర్మములు సర్వసామాన్యముగనుండెను. మరీదులకు, బాతీయపాకశాలకు, మద్రసాలకు విరాళముల నిచ్చెను. ఆయనను డక్షిణాఫ్రికాలో పార్వీరస్తుంజీ అందురు. చాలమందియువకులు ఆయన మూలముగనే ప్రేమించిరి. నేను స్వయముగ ఆయన కెంతయొక్కతజ్ఞుడను. డక్షిణాఫ్రికాలో నాకు మిత్రులు చాలమంది గలరు. కాని యాయనంతటిఆత్మవిశ్రు నింకొక నెరుగను. నన్నెట్టివిచారణలేక శిక్షించినపుడు ఆయనయే దిక్కుయ్యెను. నేను నావాంఛను ఆయన యింటనుంటిమి. నాకు పార్వీరస్తుంజీ యింతపక్షపాతమేల యని అందరును ఆశ్చర్యపడుదురు. నాకు పక్షపాతమేమియునులేదు. కానిసుగురాణియనిఖాయపరుమటకు నేనున్నానంతియే చాలు. నేను పార్వీరస్తుంజీని జ్ఞాపకముంచుకొన్నంతకాలమును, పార్వీరందరు అట్లు ప్రశంసించ నేను గోరెదను. మనలో నిట్టిరుస్తుంజీలు చాలమంది యున్నయెడల మనవాంఛితార్థమును త్వరలోనే జేరగల్గుదుము. ఆయన ఆత్మకు శాంతిగలుగాక!

ఆయన కుమారులిద్దరును అధీరాత్ముడగు తండ్రిమార్గమునే యునుసరించుటకు తనన ధీబలములను భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక!

మో. కె. గాంధీ.

పంజాబు రాష్ట్రీయసభ ఖద్దరు

మహాత్ముడు ఎంగు ఇండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

భిరూచాగారు ఖద్దరువిక్రయించుటలో నశకులగుచున్నారు. ఆయనపంజాబంతయు తిరిగిచక్కగ అమ్మకముజేసినచే కలలో రాష్ట్రీయసభ జరుగు నుత్సాహప్రయత్నముల మూలమున ఖద్దరు అమ్మకమునకు భంగము గల్గునని వ్రాయుచున్నాడు. నేనిట్లని తలంపను. సభలప్రయత్నములంతే ఖద్దరెక్కువ ఖర్చుగావలెను. అందులో పంజాబులో ముంత డెక్కువగావలెను. భారతదేశము నితరభాగములందు ఖద్దరు వచ్చిపోయినట్లుండ పంజాబింక ను తియారుజేయుచు కష్టము నుపయోగించుచున్నది. నేను పంజాబు ఖద్దరుసహయోగిండుట కష్టమైపోయినది. రాష్ట్రీయ సభామండలమున విదేశీపుణ్ణులతోను మిట్లుగుడ్డలతోను వచ్చినవారిని జూచు డొర్బాగ్యము నాకు గలగతుండుండుగాక భిరూచాగారు భయపడుట తేమియు కారణములేదని పంజాబీలు నిదర్శనము జూపవలయును.

విలేఖకులకు సూచన

సి. వి. రం. ప్రే. జి. రా. వెం. ఏ. రా. చ. వె. రా. కా. యథార్థవాది (సంతకములేదు) ప. వే. గో. పు. అ. వామనశాసు, వోబట్టు, యం. నూ. క. ను. యే. ల. స్వ. కా. తూ. బ (జమిందారుగారికి ఉత్తరం వ్రాయండి) గు. ప. కె. అం. ల. మూ. ఓటకు, సా. ను. రా. చి. ప్రకటింపఱలము:- (అం. ప. పం.)

గంజాం ఏజెన్సీ

1923-24 పరిపాలనానివేదికము

ఏజెన్సీ డివిజనును రద్దుజేసినవిషయ కొన్ని తాలూకాలను గంజాములోనికిని, కొన్నింటిని విశాఖపట్టణములోనికిని, కొన్నింటిని గోవావర్జిల్లాలోనికిని జేర్చిరి. ప్రస్తుతము గంజాము యేజెన్సీ పరిపాలనా నివేదికము వేరుజేసిన 1923 ఆక్టోబరు 16 నుండి 1924 మార్చి 31 వరకుకు ప్రచురింపబడినది. ఈభాగములందు కాలమేమియును సరిగాలేదు. వర్షములు కావలసినపుడు మరియకపోవుటయు తువానవచ్చుటయు అంతయు నీభత్యమై కరువు వ్యాపించెను. ప్రభుత్వమువారు కరువు నివారణ పనులను ప్రారంభించినట్లు చెప్పుచున్నారు.

ఈఏజెన్సీలు నాన్వీ జ్వరములతో నిండియుండువని ప్రసిద్ధిబడినవివిషయమే. ఇందు గుల్బర్గా నాటికి 50.95 మంది వరకు వ్యాధిగ్రస్తమై యున్నట్లు చెబుపబడినది. ఎంతకై నాబంబినను చాలులేదని డాక్టరులు మొత్తముకొనుచుదురు. డాక్టరులు తక్కువమాట యిటుండ మందులను పెగూడ సరిగలేక పోవుట విచారించవలసి యున్నది. ఏమానాసములలో సెనంగోడు నూతనవైద్యశాలయందు 5 వేలమంది కోగులు బిత్యచేయుచిరి. ఈ యేజెన్సీలలో యీనూతనవైద్యాధి ప్రబలముగ నున్నపుడు ప్రభుత్వమువారింకను యెక్కుడు శ్రద్ధసీకొని పారిశుధ్యముగ నుండుటకు పనిజేయవలసి యుండును. ఏజెన్సీలో యీనూతన వైద్యశాల లేకుండ జేయుట కై చాల డబ్బుఖర్చునని చెబుపబడినది. అయినను తనంతవరకు యీకోగమును అణచుటకు ప్రయత్నములు చేస్తవలయును నెక్కుని జేసియెనను తోడ్పడవలసియుండును.

ఈఏజెన్సీలో విద్యావ్యాపక విషయమెగూడ విచారింపవలసియుండును. అచట అక్షిపరుగనుండి బాడుగాదు వ్రాయుచు అచటివినివాసులకు యేవోవృత్తివిద్యవచ్చు మరేమియునేర్పనవసరములే దనుచున్నారు. కోరులు మాత్రము యేవేద్రంగమా నేర్చుకొనుట కల్గెదని జూపుదురుగాని సవరలకెట్టిగా జవయులేదని విశదెల్పుచున్నారు. అకోదులకు, సవరాలకైనను పాతశాలలెక్కువజేసి, వాటికనుమలకు విద్యనే నేర్పించినయెడల జాగుండును. ఇందులకు భాండు, సవర ఉపాధ్యాయలే యుండుట అవసరముగావచ్చును.

కోడు రాకపోకలకు విస్తారముగనున్నయెడల నాగరకము దానంతటవీయే ప్రవేశించెడిది. కాని కోడు చాలతక్కువగలవు. ఉన్నవై నను నవంబరు తుపానునల పాడైపోయెను. అయ్యది యింకను మరమ్మతు గావలసియున్నది.

ఏజెన్సీలో అడవులరిజక్షన్ము జరుగుటకు సవరలు మొదలు ప్రతికూలముగనుండి యిప్పుడూ రకుండిరట. వారలతో అసహాయ వాదులు జోకగ్యము గలుగజేసికొనకుండనియెడల, పనులు సరిగగ జరుగుచుండును. అని నిశ్చిత వ్రాసినవ్రాకెను గారు చెబుచున్నారు. ఏమాత్రముసంబంధరకీనను అసహాయవాదివై డెబ్బవేయకవలలుటలేదు. ఏజెన్సీఫీకూరీకిని అసహాయపక్షమునకును ముడిపెట్టిరి. అట్లే యీసవరలతో బోయి అసహాయవాదులు జేరి యేమోజేసెదరనుకొనుట కేమాత్రము నర్థములేదు.

ఈయేజెన్సీలో ఐదు సహకారసంఘములు పనిజేసెను. ఇయ్యది యన్నియును 10822 రూ॥ల పనుకునమ్మెను. 1863 రూ॥లఅప్పిచ్చెను. ఈసహకారసంఘములు ఆయేజెన్సీవాసులకు యీగలకన్న భలు వ్యవహారములు చేర్చి ప్రయోజనకరముగ నుండగలవు. పొట్టతెల్లిగ్రావు వసతు లెక్కువజేయవలసియున్నది.

పోలీసువారివై నేరారోపణ

కేసు ఉద్బుచ్చేయబడుట

ముద్దయకి రు 30 లు నష్టపరిహారము నేటిదినము పోలీసువారివద్దనుండు ప్రస్తుత 2వ ప్రెసిడెన్సీ మ్యాజిస్ట్రేటుగారైన టి. భగవంతుండు ప్రగామనజే: తేమ్మదలి, గోవిందరాజులు అనునిద్దరు సీ. జి. పోలీసువైపునకు చేరినఇద్దరుపోలీసు పాడీకనీశ్వరులైనను కె. ఏ. మ్యాగ్జిం కెట్టిగారివైనను లేబడినకేసులో తీర్పుజేప్పిరి.

3వ ముద్దయకు కె. మ్యాగ్జిం కెట్టియొక్క లంగారు బత్తెనులను అపహరించిదని తనచేతబిప్పించుటకై ముద్దయకు పోలీసువారు తనను లాటితోమోడిరిని ఫిర్యాదియగు వెంకటాద్రినాయుడు ఫిర్యాదు చేసెను. చెప్పుటలేగిలెనట్లు డాక్టరుసర్టిఫికేట్లునుగూడ దాఖలుజేసెను.

న్యాయాధికారి ఫిర్యాదితరపు సాక్ష్యమును విశ్లేషింప జాలక ముద్దయలనందరను విడుదలజేయుచు తన ముద్దయయగు మ్యాగ్జిం కెట్టిగారికి నష్టపరిహారముక్రింద రు 30 లు ఫిర్యాదియొకనట్లు తీర్పుజేప్పిరి.

ముద్దయతరపు కె. వి. క్యామారావు గారు వాదించిరి

చెన్నై కార్పొరేషను

రెడ్ హిల్స్ చెరువునీటిమట్టము హెచ్చించుట

చెన్నై కార్పొరేషను అసాధారణసభ గతశనివారము సాయంత్రము రెండువలసమునందు ఖాక్ బహుద్దరు ఉస్మాన్ సామెబుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఆసమయమున, "కాసిమోడు"నందలి పోర్టుట్రస్టు భవనముల నిర్మాణమొనర్చుచున్న విషయమును, రెడ్ హిల్స్ తటాకముయొక్క పూర్తి నీటిమట్టమును హెచ్చించుటకు గురించిన చర్చ జరిగెను. ఇకమీద ప్రతి మంగళవారము కార్పొరేషనుసభ గూడుచుండవలెనని సభవారి అనుమతిపై సభ్యత్వము నిర్ణయించెను. రేపటిసభ మాత్రము బుధవారమున జరుగును.

కాసిమోడులో గృహముల శాసన మొనర్చుట

కాసిమోడులో పోర్టుట్రస్టువారు తమగృహములను పడ గొట్టుచుంటున్నగురించిన విషయమును మొదట చర్చించవలెనని శ్రీరాములుగారు మొదట ప్రతిపాదించిరి.

అధ్యక్షుడు ఈవిషయమున, పోర్టుట్రస్టు ఇంజనీరు వ్రాసిన లేఖను జరుపుచు, భవనముల పడగొట్టువని ఇదివరకే చాల వరకు జరిగిపోయెననియు, ఇంకను దక్షిణపుభాగము మాత్రము మిగిలియున్నదనియు, ఈగృహముల పడగొట్టి, ప్రస్తుతముందున్న వారి సౌకర్యార్థము రు 42000 లను వెచ్చించి తిరిగి గృహములు కట్టియున్నట్లు పోర్టుట్రస్టువారు ఏర్పరుచుకొనిరనియు, అందు నివసించుచున్నవారిలో రెండుకుటుంబములవారు మాత్రమే హార్బరులో పనిజేయువారనియు తెలిపెను.

వి. చక్రవర్తియ్యచెట్టిగారు మాటలాడుచు, తాను వెల్లి కాళిమోడులోని గృహముల జూచివచ్చితినియు, ఇంజనీరు గృహములను పడ గొట్టుటను ప్రారంభించి కొంత వరకు సాగించెననియు, కాని ఇంకను కొన్ని భాగములు నిలిచియున్నవనియు వానినైనను నిలిచియుంచవలెనని పోర్టుట్రస్టువారిని గోరవలెననియు నుడిచెను.

భక్తవల్సేలవారుగారు నైనూచనను బలపరుచుచు దక్షిణభాగ మిటీవలనే మరమ్మత్తులు చేయబడెననియు అది నివాసయోగ్యముగనే యుండెననియు, అందుచే నాభాగమును పడగొట్టుటకు నుంచవలె ననియు, అందునివసించుకుంటుంబహుల వారు, వానిని పడగొట్టుట కొనసాగిన కంట్రాక్టునందు పోర్టుట్రస్టునకు గలగు నష్టమును చెల్లింప సిద్ధముగ నున్నారనియు నుడిచెను.

జి. ఎ. నటేశమగారు:—కాళిమోడునందు పడగొట్టుచున్న గృహములలోనివారలకు రు 42000 లను వెచ్చించి త్రొత్తగృహముల నిర్మించి యొసగనుద్దేశించిరిగాన ఇప్పుడెట్టినూచనలను గావించ నవసరము లేదని నుడిచి ఈవిషయమై చర్చ నాపివేయవలెనని నూచించిరి.

నటేశమగారి నూచన వోటునకు బెట్టబడి అత్యధికసంఖ్యాకులచే నంగీకరింపబడెను.

రెడ్ హిల్స్ తటాకము పూర్తి నీటిమట్టము

రెడ్ హిల్స్ చెరువుయొక్క పూర్తి నీటిమట్టమును హెచ్చించుటకు గురించిన, కార్పొరేషను కమిషనరును ప్రభుత్వము వారికిని ఈ విషయమై జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గురించిన, తరువాత చర్చ జరిగెను. కె. వ్యాసరావుగారి రీవిషయమై యుపశ్యసించుట, సామాన్యముగా 37 అడుగులలోతువట్టుమునకు మాత్రమే నీరున్నయెడల, దానిని సాగుబడికి వడల వీలులేదు. కొంతమట్టును పైగా నీరున్నప్పుడు మాత్రమే సాగుబడికి నీరు వడలవచ్చును. ప్రస్తుతము పూర్తి నీటిమట్టమును 1½ అడుగులకు లేక 2 అడుగులవరకు హెచ్చింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు 1914 సం॥ న నుద్దేశించిరి పూర్తి నీటిమట్టమును హెచ్చుజేయుచున్నారని, దాని సమగరించి నగరమునకు నీటి సరఫరామట్టును గూడ హెచ్చుజేయవలెనని కార్పొరేషనువారు గోరుచున్నారు. వ్యవసాయముసాగుబడికి నీటి సరఫరాకు నష్టము తేకుండ పూచీ నీయవలసినదని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. మనుష్యులయుపయోగార్థ మత్యవసరముగ పనులకుగాని నీటిని ప్రభుత్వముచారించి కొనుక్కోనుచున్నారని ఎట్టిపూచీ యును నొకకాలము.

వ్యాసరావుగారు అదేవిధమున, నగరము నీటి సరఫరా మట్టునుగూడ హెచ్చుజేయు వరకుపై పూర్తి నీటిమట్టమును హెచ్చించుట కంగీకరించుచు, ప్రభుత్వము వారదనముగ నుపయోగించుకొను నీటిని మినహాయించుటకు నిరాకరించుచు నొక తీర్మానము నుపపాదించిరి.

తరువాత కార్పొరేషను కమిషనరుగారు, క్రొత్త స్క్రీముయొక్క చరిత్రనుగురించి నుడిచి, వర్షము లభికమైనపుడు చెరువుట్రస్టుపై నీరు శాశ్వతమగుచుండుననియు, అందువలన చాల నష్టము గలుగు చుండుటచే మట్టము గాని ఇతర సాధనములగాని అవలంబించి నీటి మట్టమును హెచ్చింపవలెననియు, ప్రభుత్వమువారు ఇకమీద గావించుకొను ప్రతియొడంబడికలోన, తాము వాడుకజేసుకొనుజలము సందర్భమున ఇండిమిటీ మరతును పెట్టుటకు సిక్వయించుకొని రనియు నుడిచెను.

డాక్టరు నటేశ మొదలియారుగారు, ప్రభుత్వమువారు ఇండిమిటీని గోరట న్యాయమేనని నుడిచిరి. తరువాత మదన గోపాలు నాయుడుగారు తీర్మానమున కొకసవరణను దెచ్చిరి. నవరింపబడిన తీర్మాన మివిధముగ నున్నది. "గివ్వనీటిమట్టము వెయ్యిచేసే మట్టముల సేర్పరచి నీటిమట్టమును 1½ అడుగులు హెచ్చించుట కిసభ వారంగీకరించుచున్నారు. కాని నగరమునందుగాని ఇతరకార్యములకొరకుగాని ప్రభుత్వము వారదనముగా నుపయోగించుకొనుజలమునకు మినహాయింపు నొసగుటకు ఈసభ వారంగీకరించుట లేదు."

ఆర్యవనాచారు, జి. ఎ. నటేశమగారు వైసవరణను బలపరిచిరి. ఓ. తడికాచెలమి చెట్టిగారు, మదనగోపాలు నాయుడుగారి ప్రతిపాదన క్రిందిపదములను గూడ జేర్చవలసినదని మరియొకసవరణను దెచ్చిరి. రెడ్ హిల్స్ కింద పల్లపుసాగుచేయబడు భూపరిమితియు, దానికి ప్రస్తుతము సరఫరా జేయబడు నీటి పరిమితియు ప్రస్తుతముకంటె హెచ్చు జేయనియెడల నిది వర్తింపదు"

సభ వారి సవరణ నంగీకరించిరి సవరింపబడిన రీతిని తీర్మానము వోటునకు బెట్టగా నంగీకరింపబడెను.

సోంపేట (ఒకవిలేఖరి)

ఉపద్రవముగు గాలివాన

నవంబరు 21:—ఈనెల 15 తేదీ శనివారంనుండి వర్ష మారంభమైంది. రానురాను వర్షము అధికమై 18 తేదీనకి విమమాశ్చర్యమవచ్చినది. నాటి నాయంత్రముమొదలు తెల్లవారు నరకును ఎడతెగకుండ గాలివర్షము వచ్చుటవలన గట్టియిండ్లన్నియు నెగిరిపోయినవి. పేదలకు ప్రజలలో కలకల మారంభమయ్యెను. నిలువనీడలేక తిండికిలేక పేదలు తహాజులగుచుండిరి. ఇంతటినుడిగాలి యొక్క దెంగుమనిషులు చెప్పవచ్చును. ఇట్టి ఆపత్కాలమున సోంపేట వైశ్యప్రముఖులు అన్నదాన ముండేయ కంకణముగట్టిరి. వేలకొలది ప్రజలకు రు 8, 4 రోజుల నుండి తిండిలేక ఆకలిపాధపడుచుండిన సాధుపేదలకును సంపల్లిగ అన్నదాన మొసంగబడెను. ఈ గాలివానవలన సోంపేట పురజనులకు కలిగిననష్ట ముటుండ, కొబ్బరినవములకు ఆశ్రితముగ ఉద్యానవనమునందు రైతులకు లక్షలకొలదినష్టము సంభవించెను. జలాశీక్యమువలన వరిచెల్లెన్నియు పాడైనవి. నేటివరకును రైళ్లు సరాసరి పోవుటలేదు. బహుమట్టు మిక్కిలి యాలస్యమగుచున్నది. శాశ్వతత్రైకణమాజనుందిరము పడిపోయినది.

రైల్వే సేవ

సోంపేట రైలుస్టేషన్ కి మైల్లూరుమున నున్నది. రైలు వద్ద తగినసౌకర్యములేవు. ప్రయాణికులకు విశ్రాంతిగృహము లేదు. సరకులకు తగిన గోదాములు లేవు. ఒక్కగోదామున్నదిగాని అతిచాలవరకు శిథిలమైనది. చిన్నది. యూనియన్ వునిసి పర్ కోర్టులు వగయిలాలు గలిగిన యిట్టిచోటు మెయిల్ బండిని నిలువకుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వేకంపెనీ వారి కొరతలను లేకుండ జేయగోరుచున్నాము.

టెరిటోరియల్ సైన్యసంఘము

విచారణ పూర్తిఅయ్యెను

బొంబాయి, నవంబరు 21:— టెరిటోరియల్ సైన్య సంఘముయొక్క విచారణ సేద పూర్తికాబడెను. సభ్యులు రిపోర్టు తయారుచేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మిశ్రమ ఎన్నికవర్గ నిరసనము

బొంబాయి, నవంబరు 21:—సాంఘిక ఎన్నికవర్గము లకు బహుళగ మిశ్రమఎన్నికవర్గములను ఆమోదించుచు యీ మధ్య బొంబాయి మునిసిపల్ సభమునందు ఆమోదించబడిన తీర్మానమును తిరిగి సభలో విచారణచేయ నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించుటకు 11 గురు ముసలమాను సభ్యులు నొక హిందూ సభ్యుడును నోటీసు యిచ్చిరట. (ఆ. ప్రె.)

బెల్గాములో నూలువడుకుపోటీ

పోటీదారులు గమనించవలసిన యంశములు

అ. భా. ఖ. బోర్డు టెక్నికలుకాఖి యావారపు ఎంక యిండియాలో నిట్లు ప్రకటించుచున్నది:—

ప్రతియేటను మామూలుగ జరుగుచున్నట్లే యీసంవత్సరముగూడ బెల్గాములో కాంగ్రెసు జరిగేవారమునందు స్వదేశీ ప్రదర్శనముతోబాటు నూలువడుకులలో పోటీ జరుగుట శేర్పాటుచేయబడినది. అహమ్మదాబాదులో మూడేండ్లక్రింద కాంగ్రెసుజరిగినప్పటివలెనే యిది 78వ జులైజరుగును. ప్రతిరాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘమును నల్లరసమాత్రము యీపోటీకి బంపమృనని ప్రదర్శనసంఘమువారిక ప్రకటనమునందు దెల్పిరి. ప్రతిపోటీదారును శ్రీగాని పురుషుడుగాని తనయిష్టమువచ్చిన రాటునునే దెచ్చుకొనవచ్చును. పోటీకి హార్మోనుటకు ముందుకావలసినకడుగునగైరా పనిముట్లను దగ్గరనుంచుకొనవలయును. నూలు పొడవునుబట్టియు, సమత్వమునుబట్టియు, గట్టిపనమునుబట్టియు ఫలితములు జెప్పబడును. పోటీకి వచ్చేదీవారందరకును భోజన వసతు శేర్పాటుచేయబడును. ఇందులకు డబ్బిచ్చుకొనవలయును. బహుమతులు పొందినవారికి రైలుఖర్చు లీయబడును. మూడు, నాలుగు గతిసంవత్సరములలోను నూలువడుకులలో నైపుణ్య మెంతయొక్కువగ నభివృద్ధియయ్యెనో యనువిషయ మాలోచించునెడల యీపోటీయొక్క ప్రాముఖ్యము సులభముగ దెలియగలదు. అహమ్మదాబాదుపోటీలో ఒకరోజుతయ్యు పడికినను గంటకు 400గజములుదీసిన లెక్కగలదు. అదియైనపిదప యెవ్వడును మరలపోటీపరీక్ష జరుగలేదు. ఆయా రాష్ట్రములలో కొద్ది కొద్ది సేపు జేసిన పోటీపరీక్షలుగలవు. వానిఫలితములు ప్రాత్య హవంతములుగనే యుండెను. ఈ మధ్య చెన్నై పురియందు జరిగిన ఖద్దరుప్రదర్శన సందర్భమున యేర్పాటుజేయబడిన ఒకగంట నూలువడుకు పోటీలో ప్రథమబహుమానము నుపొందినవారు 24 వ నెంబరు 680 గజములు దీయగల్గిరి. ఈ నూలును మేము పరీక్షించునవకాశము గల్గెను. నూలుసముగ లేకున్నను బాగాపురియుండి చక్కగ నుండెను.

కాని తెంగాలులో కర్రపుప్రదేశములందు ఆచార్య రాముగారు బెట్టిన రాటుపు పరిశ్రమకుండి పంపిననూలు మాజీరీలును ఆసంగతులును జూడ యింకను యెక్కువకు బెరుగునట్లు వోచుచున్నది. మాకు 9 వ నెంబరునూలు 377 గజములును 7 వ నెంబరు 296 గజములును వచ్చినది. ఇవిరెండును 30 నిమిషములలోపడికినవే. కావున గంటకు 754 గజముల చొప్పునను, 592 గజములచొప్పునను పడికినట్లుగును. ఈనూలుగూడ బాగా పురియుండి గట్టిగనున్నది. సముముగా నుండకపోవుట యెక్కువలేదు. ఒక్కసారి మాక్సొవిషడికేటప్ప డే ప్రకారము నూలు దీ సెడరో చూడవలసియున్నది. ఎట్లయినను యిందువలన నూలువడుకుల హెచ్చును. ఇంతయొక్కవ లొందరగ పడుకుట సాధ్యమైనందువలన దేశమునం దీరేటు సామాన్యముగ నభివృద్ధిగావచ్చును.

రాష్ట్రములన్నియును జెల్లామునకు బాగా పడుకలవారిని పంపునని మొదలు. ప్రదర్శకసంఘమువారు పోటీలో యేకులు చేయుటనుగూడ జేర్చుటకు నిర్ణయించిరి. కావున నూలువడుకు వారు పోటీయప్పుడు తమతమ యేకులను తయారుజేసికొనవలసియుండును. కావున పోటీదారులు బెల్గాముకు బయలుదేరు లోపల యేకులుజేయువిల్లంబుపై అభ్యాసముజేసికొనిన బాగుండును.

ఒకరిడ్డకు మిత్రులు గలుపొందినవారికి బహుమతు లిచ్చుటకై ప్రదర్శకసంఘమువారివద్ద డబ్బునిచ్చెదమని తమయొద్దేశ్యమును దెల్పిరి.

నూలుపరిపువారలకు

ఇదివరలో కోరినటుల చీటిలమీద నెలపేరు నమోదుజేయకుండ నూలుపంపు ప్రతివారును, యీనూలుకట్ట పంపున దెన్న వసారియో దెల్పినజాలును. ఇట్లుజేయుటలో మొదటి నెలకు జులైకిపంపినవారు మధ్య ఆగస్టు, సెప్టెంబరు, ఆక్టోబరు నెలలలో పంపినవారు, నవంబరుది రెండవది డెంబవలసి యుండును.

ఇంకను కొన్ని నూలులెక్కలు

అక్టోబరునెలలో 10 వ నెంబరు 480 పానులును, 11-16 నెంబరు 520 పానులును, 17-22 నెంబరు 200 పానులును, 23-30 నెంబరు 40 పానులు, 21 నెంబరు మొదలు 285 వరకును 25 పానులును వచ్చెను. మొత్తం ఖామారు 1275 పానుల నూలు వచ్చినది.

మొక్కికోలో ఈవన్ను హత్య

సందర్భమున ఉరిదీయబడుటకు ఆజ్ఞాపించబడిన బండిలు శిక్షకు కొన్ని అక్రమములుండుటచే క్రౌర్యవంతులైన అపీలు జేసికొనిరి.

కొత్త ప్రేంది ఋణము

నూటికి 7 వడ్డీ వార మార్గము బ్యాంక్ ద్వారా అమెరికాలో 100000000 డోలరులను ఋణము జేయుటకు ప్రేంది ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో టుకసాల

మారకము పెరుగుటచేతను బంగారుధర తగ్గిపోవుట చేతను విదేశీయులకు బంపుటకు దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనే టుక కాలకు బంపి బంగారును నాణెములను ఏల చేయరాదని జోహన్నెస్ బర్గ్ గవలవారు ఆదేశమున్నారు. 600 బొమ్మల బంగారును ప్రెటోరియా టుకసాల కంపెనీ. 2500 కానుకలకొందముద్రించిరి. ఇవి ఎనుమతి చేయబడును.

తంత్రిమూలముగ వ్రేలిగుర్తులను

బంపి కనుగొనుట

నేరము నిరవదుట

లంజను, నవం 18:—నేరముల (దొంగలు) వ్రేలిగుర్తులు తంత్రిమూలముగ ఆప్రేలియా పోలీసువారి కంపు, అయ్యవి నిజమేయనియు ఈవ్యక్తిదొంగ ఇదివర కెన్ని పర్యాయములలో శిక్షితుడాయెననియు ఈవ్యక్తిలమునిపి చేయనియు మరల ప్రత్యుత్తరము నంపిరి. దీనిచే దొంగ నిరాంతరమైనను, చేయనది నేరొకటిలేక నేరమును ఒప్పుకొనవలసివచ్చెను. ఇతడు లండను లో దొంగతనము జేసెనని పట్టుపడెను. ఇతనితోబాటు పట్టు పడిన ఇంకొకడుగూడ ఇప్పుడు లండను చెబుసాలలో నున్నాడు.

రిపులపోరాటము

స్పెయిను సేనల అవాంతరములు

వరదలకషము

మ్యాడ్రిడ్, నవం 21:—మొరాకోలో స్పెయిను సేనలు వరదలచేతను ప్రతికూల వాతావరణముచేతను యుద్ధము చేయ లేకపోవుచున్నవి. వైరిక శిబిరములకు నష్టముగల్గెను. రాకపో టలకు భంగములేకుండ జేయుచున్నారు. ట్యూటను దగ్గరకు ప్రిమో సేనాని దిరిగిరాగాను రాతేకపోయిరి. క్యూటారేవు చొట్టుకొనిపోయెను. ఓడలనుండి సహాయము గావలెనని వాయు వార్తలు వచ్చినవి. మేమిలో సప్లయలు కొట్టుకుపోయెను. రేపు కామల్ ఓడలు చాలిమునిగిపోయెను.

తపాలు ఓడల రాకపోకలు

బొంబాయి, నవంబరు 22:—ఈనెల 21 న లేదీ ఉదయం 7 గంటలకు 8-వ లేదీ టపాలనుడిసికొని “నార్మండా” అను నోడ మార్సెల్ను చేరుచేరెను. పి. ఆండో. ఓస్వెలు రైలుబండిమీదబోవు ప్రయాణికులు శనివారం మధ్యాహ్నమునకు సీమచేరుదురు. స్పెయిలుమెయిలు తీసికొనవచ్చుటపా సీమ యందు ఆదివారము ఉదయమున బట్టువాడా చేయబడెను. 21-వ లేదీ కుక్రవాతము నాడు “మోన” అనుటపాల ఓడ సీమచేరెను. (ఆ. ప్రె.)

అబ్దుల్ జబ్బారుపాల్ వనగారి ఫిర్యాదు

ఇద్దరుమహమ్మదీయులపై ఆభియోగము కలకత్తా, నవంబరు 22:—టర్నరువిధియందుగల నారి యింట్లోకిలవులేసి యిద్దరు మహమ్మదీయులు ప్రవేశించి నందులకు అబ్దుల్ జబ్బారు పాల్ వనగారి రిపోర్టుపై ఫిర్యాదు జేసి మేజిస్ట్రేటుగారు యిద్దరు మహమ్మదీయులను ప్రాసి క్క్యూటు చేసిరి. ప్రాతమంత్రియగు ఫజల్ హక్ గారివద్దనుండి పిర్యాదియొక ముద్రాదాయంత్రమును గొనెనని ఫిర్యాదీలు తెల్పుచున్నారు. ఈయంత్రమును దీసికొనిపోవుటకు ముద్దా యీ లిరువురును కచ్చిరి. హీరింగు నాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఈజిప్టుకు బిటిషు ఆర్మీ మేటము

50 వేల పౌనులు నష్టపరిహారము

ఈజిప్టు ప్రత్యుత్తరము

నర్ధారు హత్యకు హత్య ఫలితములు

(ఆంధ్ర పత్రిక ప్రత్యేక తంతి వార్త)

కయిరో, నవంబరు 24:—నిన్నటిరాత్రి సత్ శిష్టాకు గారిని యెదుర్కొనిరను యనుమానముతో మరయుకరిని ఆరె ప్టుటినటులు తెలియుచున్నది. ప్లాకుగారి శార్యయు మాతు రు నిన్న బయలుదేరి ఇంగ్లాండు పోయిరి.

జిబ్రాల్టరునాల్ యిట్లు దెలుపుచున్నది. బస్స్ సైన్యము ఈజిప్టునకు పంపబడినది. నవంబరు 29వ తేదీన బయలుదేరును.

ఈజిప్టు ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

బ్రిటిషువారు పంపిన ఆర్మీ మేటమునకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వ మువారు సౌమ్యముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తమపక్ష మరతుల కు నేరస్థులను శిక్షించుటకు 50 వేల నష్టపరిహారముగ నిచ్చు టకును శాంతిభంగముకలుగకుండజేయుటకును అంగీకరించబడెను.

జగ్జూలుపాపాగారు బ్రిటిషుఆర్మీ మేటమునకు ప్రత్యుత్త రమిచ్చుటలో నూదానుగూర్చిన మరతులనగౌరవమునకు భంగము కలుగు ననియు ఆ చట నున్న ఏ ప్రభుత్వ విధా నము ప్రకారము ఫాడురాజుగారుయూజిప్టు సైన్యమునకు ఆధి పతిగ నియమింపబడితో దానికివిద్యుక్తమందుననియు తెల్పుచు జిబ్రాల్టరులోనున్న గూర్ఖాసేనానికి కాలముపరిపక్వముకాలేదని యు తెలందున్నట్లు చెలిపిరి. విదేశీయాధికారుల విషయము రాజకీయముగ ఒక ప్రతిపత్తిజేసుకొని దానిపైయెర్పాటుచేయబ డినది. కావున పార్లమెంటు అంగీకారములేనిది దానిని సవ రింపజేయలేదనియు దేశపును విదేశీయుల యెడల స్వాతంత్ర్య భగ్నముతోగూడిన లిబరలు విధానమే యనన్దింపబడెనను వా దమునుచించిరి. ఇతరదేశముల యభిప్రాయము తెలియను తెలియలేననిగూడ ఆప్రత్యుత్తరము చెలిపినది.

హైకమిషనరు ప్రత్యుత్తరము

జగ్జూలుగారి లేఖకు ఆలంబీగారు చెంటనే ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నూదాను విషయమై కోరినదానికి అంగీకరించక పో వుటవలన నూదానులోనున్న ఈజిప్టు సైన్యమునంతను బంపివే యాటకు ఆప్రభుత్వమువారికి తెలియబరచు చున్నామనియు, నూదాను ప్రభుత్వము యిష్టమువచ్చినటుల నీటిసాగు ప్రదేశ ము సభివృద్ధి చేసికొనవచ్చునని చెల్లువుచున్నామనయు చెల్పిరి. ఆలంబీగారి రింకనిట్లు వ్రాసిరి. “మీరు విదేశీయు ఉద్యోగుల రక్షణవిషయమై కోరినదానిని తీర్చుకొనుటవలన యెట్టి చ ర్యతీసికొనబడునో కాలక్రమేణ తెలిసికొనగలరు.”

9 మానముల శిశువునకు

తలచెరుగుచుండుట

ఈ గ్రామమున 9 మానముల బ్రాహ్మశిశువునకు తల వివరతముగా పెరుగుచున్నది. గుమ్మడికాయ. పరిమాణముగా నున్నది. పిల్లవాడు యధాప్రకారముగ పాలుత్రాగుచు నవ్వును జోగిల్లుచున్నాడు. కాని తల ప్రక్కకు కదలంపలేడు. ప్ర క్కకు ఒత్తిలలేడు. తలమీద నొప్పియేమాత్రమునలేదు. దీనిని చదువు దయామయలగు చదువరులెవరైన తమకు తోచినయూపా యముల నీక్రిందిచిననామాకు తెలుప ప్రార్థితులు.

ఆచంట లక్ష్మీనరసింహు

కండూరు, నల్లూరుజిల్లా.

కోటనందూరు (తుని దివిజన్)

ఈగ్రామజానప్రులున్నా తుని తాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యులున్నా అయ్యి శ్రీ దంతులూరి గోపాలరాజుగారు యీనెల 19 బుధవారం సాయంత్రం 5 గంటలకు విజయర పీఠేతులై పరలోకగతులైరి. ఈగ్రామమున వీరు ఖద్దరునిలయ మున నెలకొల్పి మాఫీర్కాకు మిక్కిలి ఉపకార మొనర్చిరి. వీరి అకాలమరణమునలన మాపిర్కా ప్రజలకుకలిగిన విచార మింతయుని చెప్పతరముకాదు. వీరి ఆత్మకు శాంతిలగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ధన్యంరాజు వెంకటదేశాహి,

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు ఆమూల్య గ్రంథములు

విద్యవత్సవ పాఠ్యాంశము. పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై చున్నట్లు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొందు ఈ గ్రంథమును, జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య	1	0	0
మేటి వదల మిడి జనింపదు			
శిలక్ మహాశయని జీతము సంపూర్ణవన్యాసములు. (మా! సత్యనా			
రాయలరాశి మిరిచితము)	...	2	4 0
హిందీ బాలగిడి (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు			
కొనుటకు అనుకూలముగనట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6 0
హిందీ బాలగిడివాచకము. డిల్	...	0	6 0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంజు శివవీధి, మద్రాసు.

విదేశ పత్రికాభిప్రాయములు

భారత పత్రిక; వంగరాష్ట్ర నిర్బంధములు
(నేమను పత్రిక)

ఆతిథివిగా గాఢముగా నాటకొనియున్నదని సి. ఆర్. దాసుగారు స్పష్టముగా దేశీయవిప్లవోద్యమమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అక్టోబరు 25-వ తేదీన గట్టిబెట్టుకొట్టిరి. బాగుగ ఫలించెను. బెంగాలుపోలీసువారు అనుమానము గల 72 రను అరెస్టుజేసిరి. అందు దాసుగారి దగ్గరియును చరులుగూడ కొందరు గలరు. ఈ అరెస్టులు వైస్రాయిగారు ప్రకటించిన నూతన ఆర్డినాన్సు శాసనము ననుసరించి బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి కొసంగబడిన అధికారముక్రింద జరిగినవి. ఈ శాసనము 6 నెలలవర కములులో నుండవచ్చును. దీని ప్రకారము కార్య నిర్వాహకాధ్యక్షులకు సత్వరచర్యధికార మధిక మగును. రాజద్రోహపు కుట్రలందు న్యాయాధికారుల విచారణ తొలగి పోయి ప్రత్యేకనియమితులను మువ్వరచే విచారణ జరుగును. కాలెక్టు చట్టమునందు ఇంతకుమించిన, తీవ్రవర్య నూచింప బడలేదు. ఇదేండ్లకిత మాచట్టమే పంజాబులో తిరుగుబాటును గాంధీ యుద్ధమునును పురికొల్పినది. ఇయ్యది స్వరాజ్యపక్షమువారినుండు భయమును, ఇండియా పత్రికలలో ప్రతికూల నిరసనమును, అక్టోబరు 25-వ తేదీన ప్రకటించిన మొదమును బడసెను. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు ఈ నిర్బంధానంతరము, ఆ రాష్ట్రమునందు పుట్టిపెరిగిన అరాజకకుట్రల పూర్వచరిత్ర యంతయు దెలుపుచు, చివర కీవర్యకు కారణమైనదారుజాంకేయులను వర్ణించుచు, నొక ప్రకటన గావించిరి. ఆర్డినాన్సునలన లెట్టును ప్రభుత్వానికి కష్టములు తప్పలేదు. ఆయన శాసనము లక్రమముగా నమలు జరుపుటకు శాసనసభకు సమావేశపరపవలసి యున్నది. దాసుగారు తన పక్షమును ప్రతిష్ఠించు భవ విధానమునకై బలపరచుకొనుచున్నారు. మాక్స్వాల్డ ప్రభుత్వము ఓడిపోయినదిగాని లేకున్నచో రీడింగ్ ప్రభుత్వము యితటి కఠినవర్య కువక్రమించుటకు ప్రతికూలభావము ప్రకటించియుండును.

(మాంచెస్టరు గార్డియన్)

విప్లవోద్యమ సేనలక్రింద సేరస్థుల నరెస్టుజేయుటకు గాను గవర్నరు జనరలుగారు ఆ సాధారణాధికారము నుపయోగించి ఆర్డినాన్సు అము జరిపెనను వారయందు వింత యేమియులేదు. బెంగాలులో విప్లవోద్యమమును కొంతవరకు నిర్మూలించిన యుద్ధకాల శాసనములను సక్రమ శాసములుగా జేయుటకై వంగరాష్ట్ర శాసనసభ కొరబడినది. ఈ యుద్ధము తిరిగి యభివృద్ధి చెందుచున్నదని దాసుగారి యామధ్యము ముక్తపాచ్యురించిరి. విద్యాధికులను, ఉద్యోగితులను నిరుద్యోగులను అనువిద్యార్థుల నేనులందుటచే వంగరాష్ట్రము నందు హక్కుల గావించువారిసంఖ్య యభివృద్ధియగుట కవకాశములు మెండు. అక్రమముగ రాజ్యాంగ విధానముతోను, శాసనసభా ప్రవేశ ప్రతిష్ఠంభన కార్యక్రమములతో నున్న స్వరాజ్యపక్షము భారతీయయువకులను దౌర్జన్యచర్యలనుండి తప్పించి తక్కువపాతముగల తీవ్ర దూషణమునందు దింపుట కుద్దేశంప బడినదిగాని భావింపవచ్చును. శాసనసభల ప్రతిష్ఠంభనయు, స్థంభంభన జేయు స్వరాజ్యపక్ష విధానము నిష్ఫలమైనది. భారతీయుల ఆసంతృప్తి వెల్లడించుటయు, ప్రతికూలభావ మేర్పరుచుటయు వారి ముఖ్యోద్దేశములు. ఆర్డినాన్సును మార్గపట్టుదల గల యువకులకు సచ్చదు. వారు యాబూలకపు భయములకు ప్రమాదములకు విడిసి తప్పక బాంబు పిస్తోలులతో గూడ కార్యకర్తలను నిరంధరపరిచుటకు సిక్కియము. రహస్య సంఘములచే పురికొల్పబడి విదేశపాలనకు వ్యతిరేకలగువారిచే ప్రాత్యసంపదకు దౌర్జన్యమును వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారెదుర్కొనవలసియున్నది. మామూలు సంఘపరిశీతుల మధ్య నుండవలసిన సాధారణన్యాయవిచారణక్రమ మిచ్చుచు పనికిరాదు. న్యాయస్థానములు ప్రభోదాలయములుగా జేయరాదు. సాక్షులను గా పాతవలెను. సాక్ష్యము జేయువారిపై పగసాధించుట మారదమనసేని న్యాయవిచారణలేక కొందరి దేశాంత రవాసాకై కంపవలసి యుండును. అనవసరమగు నపుడు అసాధారణశాసనము లమలుజేయబడవలసి నయ్యుటకు రీడింగ్ ప్రభుత్వము వైస్రాయిగానుండుటయే పూచి.

ఇట్టిచర్యయే అవసరమునచో తప్పక ఆచరింపవలసినదే. కాని మనము రోగ చిహ్నములనే బాపుచుంటిమిగాని, రోగమునుకాదని మునుపరారు. విప్లవోద్యమ నణచుటకును ముతప్ప అధికారము నుపయోగింపగలము, ఉపయోగించెదము. కాని యిట్లొర్పించువలన భారతీయుల యసంతృప్తి మెచ్చిపోవునని భారత పత్రికాదేశ ప్రకటించెను. దెలుపుచున్న విమనవారిపైను చెప్పినదంతయు భారతీయులు సంస్కరణ విధానమును పూనికతో నమలుజరుపవలసి అంతమాత్రమునలన ప్రమాదకరముగ నభివృద్ధి జరుగుచున్న అసంతృప్తి తగ్గవలసి భారతదేశ పరిస్థితులవలన

ఖద్దరు వ్యాప్తి

పశ్చిమాంధ్రదేశము

పశ్చిమాంధ్రదేశమునందు ఖద్దరుయొక్క వ్యాప్తికి గల సాకార్యములను అవకాశములనుగూర్చి ఖద్దరుయొక్క పుట్టు గానున్న వారాయణముగారు గారు ఆఖిలభారత ఖాదీసంస్థవారి కిటువ్రాసిరిని ఆ. భా. ఖా. సంస్థవారు తెలుపుచున్నారు.

అనంతపురము.

కాంగ్రెసువిధానము తాలూకాగా భాగించిరి. ఇందులో 7 తాలూకాలు ఉత్తర అనంతపురంభాగములో 5 దక్షిణ అనంతపురంభాగములో ఉన్నవి. ఉత్తరభాగములో 1. ఆదోని 2. ఆలూరు 3. రాయదుర్గము 4. కల్యాణదుర్గము 5. అనంతపురము 6. గుత్తి 7. తాడిపత్రితాలూకాలున్నవి. ప్రతి తాలూకాలోనునుమారు 60 గ్రామములు గలవు. అనంతపురముజిల్లా అంతా కరవుభాగములోనేయున్నది. బాహ్యము, కోమట్లు, రెడ్డు, కాపులు, మహమ్మదీయులు, పంచములు మొదలగు కులములుగలవు. రెడ్లు భాగ్యవంతులు, పలుగవడిగలవారు. కాపులు, తురకలు, మాలవనృపశాయముమీదనే మాల్మీరిదనో ఆధారపడియుండురు. తాలూకాలన్నియు మెట్టభూములతో నిండియున్నవి. వర్షంబాగుగానున్న పంటబాగుగానుండును. 100 కి 90 మందికాపులకు నేడ్యము వృత్తి. నేడ్యములేనిచోహలి. ఇక్కడముఖ్యముగాపండునది - సత్తి, వేరుసెగ, మొక్కజొన్న. 4 ఏండ్లనుంచి బొత్తుగా వానతేలేవు. ఆంధ్రులవలన తక్కువ కలములవారు యాజ్జిలాలోనో బయటనో హలిచేసికొని జీవింపుచున్నారు. చాలామంది అస్సాంహాలీలుగా పోయిరి. వారికితియచుదురు ర్భరముగా నున్నదని తెలియవచ్చుచున్నది.

ఈ గ్రామములన్నిటిలో బ్రాహ్మణులు కోమట్లుతప్ప తక్కిన ఆదువారందరు రోజూ నూలువడకుదురు. భూములు సాగుచేయునప్పుడుగూడ నూలువడకుట అవసరముగా నుండును. ఈ గ్రామములలో వేలకొలదిరాటులు లున్నవి. కాని పనిచేయుటలేదు. తాడిపత్రి ఖాదీలెక్కొనుబట్టి చూచిన క్రిందిపేడు 10000 రాటుములు పనిచేయుండవలెను. మొత్తముమీద ప్రతి ఊరిలోను 100 రాటులు లున్నవని గట్టిగా చెప్పవచ్చును. ప్రతి గ్రామములోను వందలవేలు వర్గములున్నవి. ఉరవకొండ, కల్యాణదుర్గము, తాడిపత్రిలో 2000 900 1500 వర్గములు కలవు. ఇంకా చాలాచోట్ల ముగ్గులున్నవి కాని ఇవి మరనూటను నేయుచున్నవి. దరహామీద రోజున కొక ఆడది 20 కులమునూలు వడుకగలదు. అందుచే 0-1.6 నుంచి 0-2.6 వరకు సంపాదించగలదు. ఇందులకు ఏములు తరచుగా అందజేయవలయును. వ్యవసాయపురోజులలో రోజుకులి 0.6-0 నుంచి 0.8-0 దాకా ఉండును. క్రిందపేడు యాజ్జిలాలో 80000 వేలచేళ్ల ప్రతి తయారైనది. (1 బేలు 400 పాండ్లు తూగును) ప్రతిపండు కార్తీక మాఘమాసమునంచి అనగా ఫిబ్రవరినండి జులైవరకు అక్కడవారు దూనిని మంచిచెడ్డల తారతమ్యముల నిర్ణయించి పిలుచుచున్నారు.

(1) ఎర్ర పత్తి (2) దేశీ వాల్ (3) పొలం పత్తి (4) కాంబోడియా పత్తి (5) అమెరికా పత్తి దేశీ వాల్, ఎర్ర పత్తులలో విత్తులు తీయని 60 మళ్ళ పత్తికి 15 మళ్ళపత్తి తేలుతుంది. పొలంపత్తిలో 60 మళ్ళకు 17 మళ్ళ. కాంబోడియా పత్తిలో 20 మళ్ళ. అమెరికా పత్తిలో 18 మళ్ళ ఖరారు పత్తి తేలుతుంది. పిటి ధరలలో మెచ్చుతేడా లేదు. సాధారణముగా 1 బేలు 4 రూపాయలనుండి 10 రూపాయలదాకా వుండుంది. బజారు ధరలలో చిటికెమాటికి మాత్రెయిచున్నది. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు శిశుల యాంకోళనను అణచిరనుటనిశ్చయమే. కాని భారతజాతీయోద్యమ శిశుల సంఘ వాంఛలవలె అణచివేయబడగలదని భావించుటకుద్ద తప్పదు. మహమ్మదీయసంఘము హిందూరాజ్యమున మొన్నెన్నడువరకు అవిశ్వసనీయముగ నిష్పనుండవచ్చును. కాని భారతీయ సమన్యపరిష్కారమును హిందూమహమ్మదీయ తిగవులపై నాదరపు జేసియుంచరాదు. భారతరాజకీయవేత్తలు, పరిపాలనా విధానము నందత్యోకాని భవముగల 50 శివస్వామిఅయ్యగారు 50 తేజువహుడు సప్రమాణుగూడ నిరంకుశ ప్రభుత్వపాలనమును వెంటనేయెట్టిఅనుకూల ప్రభుత్వముగా మార్చినను ప్రమాదముల్లేలేనని నూచించుచున్నారు. బ్రిటిషుకుంత్రితమువారు అవభాళులగు యానూతన తరగతిభారతీయుల సలహానుకొనుటకుంచిరి. వారికి భారతరాజకీయపక్షముల సంపర్కరముగూడగలదు. పరిగెలహలకెక్కడు పలువరుండును.

చుచుండును. ఈ ఏడు బజారుధర 820 దాకా ఉండి 288 కిల్గ్రాముల సెల్టెంబరులో ధర 220. రాటుములపై వడుకుటకు ఎర్ర పత్తి, దేశీవాల్ పత్తి శ్రేష్ఠతరములు.

తాడిపత్రి

తాడిపత్రి తాలూకాను ప్రత్యేకముగా తీసికొనినచో ఖద్దరు ఉత్పత్తికి యింకను మంచి అవకాశములుగలవు.

తాడిపత్రి తాలూకాలో 96 గ్రామములున్నవి. ఈ గ్రామములన్నిటిలోనూ ఎన్ని రాటుము లాడుచున్నవో టంచుగా చెప్పటకు పీలులేదు. రాటుములసంఖ్య తీసికొను జనాభా యికా బయలుదేరక పోవుటయే యిందులకు కారణము. కాని తాడిపత్రి ఖద్దరువారి లెక్కల ప్రకారము నుమారు 10,000 రాటుములు 80,85 గ్రామములలో పనిచేయుచుండవలెను. 4,000 రాటుములు కంపెనీవారి క్రింద. ఇతరుల క్రింద 6,000 రాటుములు. కాని యీ రాటుములపై పూర్తిగా పని జరుగుటలేదు. తాలూకాలో గ్రామానికి 100 రాటుములు పనిచేయునట్లు దరహామీద లెక్కజేస్తే 60,000 తాలూకామొత్తంమీద నుండవలెను. కాని యిట్లు జరుగుటలేదు. ఇందులకు కారణము రాటుములపై వడుకువారు తమ ఉత్సాహమును ప్రతి గ్రామమునకు కలంగజేయలేకున్నారు. పురాతనముగా రాటుములు జనులకుంట్లనే ఖద్దరు ప్రచారము తెప్పరికిని ఒక్క రాటుమును గూడయి యుండెను. తాడిపత్రి, గుత్తి, ఆదోని తాలూకాలు ప్రతి విశేషముగా పండించుకొనెదనములు. ఇక్కడపండించుకొని యీ తాలూకాలవారు ప్రత్యేక పుత్తెరలో పీలుతురు. (1) తెల్ల పత్తి ఎర్ర పత్తి (2) కాంబోడియా పత్తి (3) పడమటి పత్తి క్రిందపేడు తాలూకా 80000 బేళ్ల పత్తిని పండించినది. ఆదోని 20000 బేళ్ళు, గుత్తి 10000 బేళ్ళు పండించినవి. తతియ్యతాలూకాల పత్తి 10000 బేళ్ళుండును. మొత్తముమీద యీ 80000 బేళ్ళునూ సాధారణముగా కష్టములేకనే పండింపబడును. సరిగా వర్షము లుండినచో యీ వైచెప్పినసంఖ్యలకు నూడింతులు పత్తిపండును. లెక్కలేనన్ని రాటుములు, వడుకునారు ఈ గ్రామములలో గలరు. కాని వారికి తగిన పని లేదు. పత్తి దాచుకోకలకై యీ వీధులకులేదు. అందువలన తాడిపత్రి సాహుకారులు ఏములు అందించినచో గాని వీరు వడుకజాలరు. ఈ సాహుకారులసంఖ్య తక్కువ. 4 ఏండ్లనుంచి వానలు లేజోవుటచే నుమారు 900 కాపు కుటుంబములు హలిమీద ఆధారపడియున్నవి. వారికియ్యకూలి చాలా తక్కువ. నేనచ్చటికి వెళ్లినపుడు ఈ నూలువడుకువారందరునూ నాడుట్టుచేరి వాని తీసిననూలు నాకుమాడిరి. అందుచేవారు సరియైనడబ్బునిచ్చి వడికించినవారు సిద్ధముగా నున్నారు. వానలు లేకపోవుటచే వారికిగడిగిన యిబ్బందులగుగూర్చి అచ్చట ముసలములు గోలగాచెప్పిరి. తమకు పనిలేదనిగూడ తెల్పిరి. కొంతమంది ముసలములు పిల్లలచంకలెట్టుకొని రెండురోజులకొకసారి మాత్రము ఒక పూట అన్నము తినుచుంటిమి. బాబూ. అని చెప్పిరి. ఇంతేగాక కల్యాణదుర్గములో కొంతమందిమంది వీధులు ఆకలకు తిని జీవింపుచున్నారని వింటిని. ఇటువంటి కథలెన్నోకలవు. ఇవన్నియు చెప్పటకున్న అచ్చటివారికితియ్యకూల హ్యమని చెప్పవలసియున్నది.

నాగలాపురము

నాగలాపురములో పున్నయ్యగారు చేసినపనిని బట్టి చూచిన యాదుష్టితిలోనన్న ప్రజలకు రాటు మువయోగించిన విషయము తెలియవచ్చును. మహాత్ముడు ఆంధ్రదేశములో సంచారముచేసి వెళ్లగనే నాగలాపురము (కర్నూలుకు పడమటగా 12 మైళ్లదూరములో నున్నది) ఖద్దరు ఉత్పత్తికి ముఖ్యస్థానముగా అంగీకరించి. కరవుచే బాధపడుచువారికి సాయముచేయుటకు రాటుము నుపయోగించుటకు ఒప్పుకొనిరి. వీరు మాల్మీరై పడుపాట్లు తొలగింపవలయును. నాగలాపురమునకు 20 మైళ్లదూరములో 15 గ్రామములు ఈకరవు సహాయసంఘమువారిచే లాభమునందుచున్నవి. నుమారు 5, 6 వందల కుటుంబములు ఏములు, వడుకుట, నేయుట మాలకున ప్రధ్వసహాయమును పొందుచున్నవి. ఈ గ్రామములన్నిటిలోను 100 కి 25 వంతులు రెడ్లు (వీరు వ్యవసాయదారులు) 25 వంతులు సేరసరి చేయు తురకలు 25 వంతులు చాకలి మంగలి వగయిరాలు (వీరుగూడ కేయుదురు) 25 వంతులు మాలమాదిగలు. కొంచెము పెద్దజాతులవారు పట్టుకేళకు పోవుదురు. 4 ఏండ్లనుండి వర్షము లేకపోవుటచే హలి పనిచేయుటయే వీరి జీవనాధారమైనది. ఈ గ్రామములలో ఆడువారు సాధారణముగ వడుకుదురు. దరహామీద ప్రతి నూను 3.00 నుంచి 3.60 గజముల నూలు తీయుదురు. రోజుకు 0.1-6 నుంచి 0.2-0 వరకు సంపాదించురు. 15 గ్రామములలో 6,7 వందల రాటుములు 85 వర్గములు సంఘముక్రింద పనిచేయుచున్నవి. ఇచ్చట పెట్టుబడి 5000 7 మాసములనుండి యిచ్చుజరిగిన పనికి నాలుగింతులు లాభము కనుగొనినది. పున్నయ్యగారు 18500 రూపాయలఖాదీ తయారుచేయించి 9500 అమ్మినారు. ఇక్కడ సంఘమువారు ప్రశంసాపాత్రముగ పనిచేసిరి. కరవుచే బాధపడునారు అపాయకరముగా కొండలరాళ్ళు బ్రహ్మాకొట్టు పని నుండి తప్పించి వారికి యింటికడనే పనికల్పించి యాసంఘము వారు అచ్చటిజనుల కెంతయో సహాయము చేసినందులకు వారి నభినందింపవలసియున్నది.

స్థానిక వార్తలు

క్రొత్త హైకోర్టు జడ్జటులు:—వి. వి. వారస్వామి శాస్త్రి, ఆర్. శ్రీనివాసమగారు ఈదినమున, ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తి బి.వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లు హైకోర్టు జడ్జటుగా జేర్చుకొనబడి.

ఒక విందు:—కానిటర్ యిస్సెక్టరు క్లాసులో చదువుచున్న ఆంధ్రవిద్యార్థులు నిన్న విందులాగించిరి. వీరిఫోటో ఆంధ్రసంచికకు పంప తీర్చించిరి జి. నరసింహస్వామిగారు తెలుపుచున్నారు.

తంతులు సరిగా పోవుచున్నవి:—కలకత్తాకు తంతువార్తలు సరిగాపోవు ఏర్పాట్లు జరిగినవి. కలకత్తా రంగూ నులమక్కనూడ తంతులు సరిగా పోవుటకు వీలుకలుగచేసిరి. తంతు లికమీద అలస్యముగావని తంతు ఆధికారులు తెలుపుచు న్నారు.

దక్షిణాంధ్రభాషా ప్రచారకసభకు సాయము:—తిరువళ్ళీకే కలెక్టరుకులలో బుధవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు వి. ఎల్. శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద దక్షిణాంధ్ర భాషా ప్రచారకసభ కేవలమైన సాయము చేయుటకు వీలుగనో అలోచించుట కొక బహిరంగసభ జరుగును. ఆంధ్రులు, ఆంధ్రభాషాభిమానులు విచ్చేయ బాధితులని ఆదినారాయణశాస్త్రి, రామానుజాచార్యులుగారు తెలుపుచున్నారు.

గుర్రపుబండిక్రింద పడి చచ్చుట:—తిరువళ్ళీకే జిల్లా గోవిందనాయకరను ఒక మళయాళీయువకుడు బజారు వెళ్లి వస్తువులకొని తిరిగివచ్చుచుండగా ఒక గుర్రపుబండిక్రింద పడెను. గుర్రము కల్లములనుమన్నను అగక బండివారినిక్రింద బడగట్టెను. బండిలోనున్న యజమానుడు బండిలోనుండి దూకి తప్పించుకొనెను. ఆచిత్రయాళీయువకుడు చితుకద్రొక్కబడెను. వెంటనే అతనిని ఆస్పత్రికి తీసికొనివెళ్ళిరి. కాని ఆ రాత్రియే అతడు మరణించెను.

ట్రాంవేవనివాండ్లనభ్యంతరింపజేసినవారు:—క్రిందటి శనివారము ఆర్ధరాత్రి ట్రాంవే పనివాండ్లనభ్యంతరింపజేసినవారి దాట్లో బ్రహ్మగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఎన్. ఏ. హఫీసుహమ్మదు మీనాక్షిసుందరస్వర్ణి ఎన్. శ్రీరాములు మొదలగు కాలగను సభ్యులు పాల్గొనిరి. ట్రాంవేవారిని వికమత్తముగా నుండు డని యావృత్తిచిరి. వికమత్తము లేనప్పడు ట్రాంకంపెనీ యొక్క నుండి ట్రాంవేవారిని తరువాత హఫీసుహమ్మద్ యొక్క వావిట్ల వెంకటేశ్వర్లు శాస్త్రిగారిని, ఎన్. శ్రీరాములు సభ్యులుగారిని ఉపాధ్యక్షులుగను కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనిరి.

మదరాసు రాకపోకలు:—బొంబాయి సభనండి తిరిగి దాట్లరు ఆనివెంటుమగ్గుగారు యీ యుదయము వచ్చిరి. బిడ్డు కృష్ణమూర్తి, నిత్యాదండం (సోదరులు) గూడ ఈయ భయము వచ్చిరి.

కలకత్తా గవర్నరుగారి సోదరి లేడీ యిల్ లుట్టెనెన్ గారు బొంబాయి సభకు వచ్చి యీయుదయము వచ్చిరి.

జి. బెర్నార్డు గారు ఇంగ్లాండునుండి యీయుదయము వచ్చిరి.

ఆర్. ఏ. గ్రహం గారు ఆర్థికసభ్యుడు ఢిల్లీనుండి వచ్చిరి.

ది. బి. కేశవస్వామిగారు కాసనసభాధ్యక్షుడు గుత్తికి నిన్న రాత్రి వెళ్ళిరి.

సర్. వారి కోట్ వారెన్ కె. టి. ఎన్. ఎం. ముర్రే గార్లు కళకత్తాకు, ఇ. ఎఫ్. థామస్ గారు వాల్తేకు, ఎఫ్. డబ్ల్యు. మూర్తుగారు నిన్న రాత్రి వెళ్ళిరి.

గోడవ (రాయల్ ఇంజనీర్) శనివారం రాత్రి వెళ్ళిరి.

బుర్రాయన్, ఎల్లిమన్, డి.స్సెసార్ గార్లు (బ్రిటిషు గవర్నరానుచి భారతీయుల పంపుట కేర్పరుపబడినవారు) భొంబాయిమీదుగా యింగ్లాండు వెళ్ళిరి. అటునుండి బ్రిటిషు గవర్నరాను వెళ్ళుచు. సర్ చార్లెస్ మేగ్నాయిక్ దంపతులు భొంబాయిను వచ్చిరి.

హైకోర్టువకీలు విశ్వానాథ్రోహ మొనర్చుట

హైకోర్టుయెదుట హాజరుకావలసియుండగా

అరెస్టు చేయబడుట

జి. నరసింహాచారి అను హైకోర్టువకీలు తంజావూరు జిల్లా నల్లంగిమానుపట్టణము బిల్లామునపయియెదుట విశ్వానాథ్రోహ మొనర్చెనను నేరమాలోచింపబడెను. ఇందు ముద్దాయిపై మూడు నెలలపాటు లానర్చబడెను (1) పార్టీ కోర్టులో డిపాజిటు జేయవలసినదని రు 700 ల నొసగగా వానిని డిపాజిటు జేయక అపహరించుట (2) ఒక పార్టీకి కోర్టువారీవద్దనుండి రావలసిన రు 1000 లను వానుతీసికొని పార్టీకి కోర్టునుండి అపహరించుట (3) కోర్టుకర్షులకు గానొక పార్టీయొసగిన రు 7 లను అపహరించుట.

హైకోర్టునకు గావించబడిన అపరాధమున ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తి బి.వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లుగల హైకోర్టు ఫుల్ బెంచ్ యెదుట విచారణకు వచ్చెను. ముద్దాయిలకర్రపున కౌన్సిల్స్ సామెయ్యంగారు హాజరై ముద్దాయివిచారణసమయమున హాజరుగానుద్దేశించెననియు కాని వారంటపై వాతను గతకు వారమరెట్టుజేయబడి నివిలకోర్టు నందుంచబడెననియు అతడొక్కొక్కవారయెదుట హాజరుగలుగుగాను 14 దినముల వ్యవధి నొసగవలసిన దనియు కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు కోరిరి. అదృష్టము జేరలు తనకెట్టి ఆక్షేపణయు లేదనెను.

కోర్టువారు వాయిదా నొసగును ముద్దాయి యొక్క కేసు సందర్భమున హైకోర్టువారి యెదుట హాజరుగావలసియున్న పృథాతని సరస్టుజేసి కోర్టువారివార్యక్రమమునకు భంగము గలిగింప దని నుడిచిరి.

కార్పొరేషనును జాతీయము చేయవలయును:—పార్కు, టౌను, సాచుకారుపేట, ఎస్సెనేకు డివిజనుల వారొక బహిరంగసభ చేసిరి. రాసప్పకెట్టిపిల్లలో నొక అంగడి జబారు నుంచవలయునని వీరి యుద్దేశము. ఆ సభలో గాంధీ మహాత్ముని పలుము కార్పొరేషన్ ఆఫీసులో నుంచవలెననియు, కార్పొరేషన్ ఉద్యోగులు కిద్దరునే ధరించవలెననియు, కార్పొరేషన్ పాకశాలలందు నూలు వడికింపవలయుననియు, కాంగ్రెసుసంఘ మొకటి వైదివిజ్ఞు వుండవలెననియు, గిండిలో జరుగు గుర్రపుపందెములకు జనలు పోగూడవనియు తీర్మానించిరి. జబారుపెట్టుట విషయము ప్రస్తుతము ఆలోచించుటకన్న ముందు సభచేసి ఆలోచింపవలెనని తలచిరి. కార్పొరేషను జాతీయముగా నుండవలెనను కోరిక చాలనుంది వెల్లెబ్బిరి. ఇట్టిసభయే యొకటి నేపీయరు పార్కులో గూడ జరిగినది.

మదరాసుజిల్లా టీచర్-మేనేజరుసంఘము:—

మైసంఘమువారి సభ క్రిందటిశనివారమునాడు జరిగినది యజ్ఞేశ్వరయ్యగారు పిల్లలకు బోధించురీతినిగూర్చి చక్కని యుపన్యాసము నిచ్చిరి. టి. ఇ. వరదాచారిగారి రధ్యక్షులుగా నుండిరి. అధ్యక్షుడు ప్రస్తుత విద్యావిధానములో మార్పురావలెననుట అందరము ఒప్పుకొనువిషయమే యనియు, విద్య జాతీయము కావలెననియు చెప్పిరి. సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

రాష్ట్రీయ టీచర్స్ మేనేజర్స్ సమావేశము:—

అహ్మదాబాదునాటిసభ జరిగినది. కేశవరామానుజులనాయుడు గారు అహ్మదాబాదుభ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. డిసెంబరు 29, 30 తేదీలు సభకు రోజులుగా నిర్ణయింపబడినవి. మద్రాసులో జరుగును. భోజనవసతులు ఎన్. ఎన్. రాఘవేంద్రరావు ఎన్. వెంకోబారావుగార్లు చూతురు. ఇంకను ప్రతినిధులనెన్నుకొననిసంఘములు వెంటనే ఎన్నుకొనవలెను. తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టబడినవి 10 డిసెంబరులో గా తెలుపవలెనని శక్ర టీచర్ గారు వాయుచున్నారు.

ఉత్తేశనమౌళనాందోళనము:—ఉత్తేశన మౌళన విచారణ సంఘసభ్యులగు సి. ఎల్. ఫిలిప్స్, ఏ. సి. డిగ్గార్లు పర్రాకిమిడి తానుకా ఉత్తేశులు సన్యాసవ్రతము సమర్పించిరి. ఉత్తేశుల నందరిని కలిపి ప్రత్యేకరాష్ట్ర మేర్పరచుట అవసరమని వారందు తెల్పిరి. దీనికీబదులు చెప్ప

చు ఖీలేపుగారు పర్రాకిమిడి ప్రజల ఆభిప్రాయములను తాము తెలిసికొంటిమనియు వారిసన్యాసవ్రతపునకలు ఇండి యాప భుక్త్యమునకు పంపుదుమనియు చెప్పిరి. డిగ్గార్లు సన్యాసవ్రతము నిర్దుష్టమునన లేరు.

*** * * ***
మండసాలలోని ప్రజలుగూడ బహిరంగసభ జరిపి ఉత్తేశుల సమృద్ధి న మనసరమనియు వెంటనే జరుగవలయుననియు తీర్మానించిరి.

కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ

ఉపాధ్యాయులకు పోటీపరీక్షలు-నూలువడుకుట

(స్వీయవిలేఖనినుండి)

కాకినాడ, నవంబరు 21:—కాకినాడ పురపాలక సంఘమువారు తమపాకశాలలలో పిల్లలకు రాత్రిములుపెట్టి నూలు వడుకుట కేర్ప తీర్మానించుటచేత ఉపాధ్యాయులగూడ నేర్పి యుండవలసిన అగత్యమును గుర్తించియు తగిన శ్రద్ధగలిగిన వారై యుండుటకును, ప్రతియుపాధ్యాయుడును నూలువడుకుటను నేర్పవలెనని తీర్మానించిరి. వారికి తగిన హెచ్చరిక కలుగజేయు నిమిత్తము దసరాకోశాలలో పోటీపరీక్ష పెట్టనిశ్చయించిరి. ఆ పరీక్షగతవారమున జరిగెను. పరీక్షించుటకు గాను శ్రీయుత బులు సుసాంబమూర్తి, మండపాక రంగయ్యనాయుడు గార్లును శ్రీమతి బాలాంత్రపు శేషమ్మగారును నియమింపబడిరి. పరీక్షకు వచ్చినవారిలో ముగ్గురు స్త్రీలుకూడనుండిరి. పరీక్షాసమయమున వైర్యమును సంఘసభ్యులు క్రొందరును ఉండిరి. నూలువడుకు విషయములను నూలుమంచి చెడ్డలను గుర్తించుటకు గూర్చియు తెలిసికొనుట యందు ఉత్సాహమును జూపిరి.

పరీక్షాధికారుల నివేదిక యీక్రింద తెలుపబడెను. బ

మారులు విచ్చేసభలో నియ్యబడును.
ది 12-11-24 తేదీని మ్యూనిసిపల్ ఉపాధ్యాయులకు మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలువారు యేర్పరచిన నూలువడుకు పోటీ పరీక్షలో 16 గురు మాత్రమే హాజరై యుండిరి. మిగిలినవారు కూడ నూలువడుకుటయందు ఆభిమానము గలవారని వినుటకు సంతోషించుచున్నాము.

హాజరైన ఆభ్యర్థులలో కొంతమంది నిత్యమువడుకుట యందు అలవాటు కలిగినట్లు మాకు తోచుచున్నది. అట్టి అలవాటు లేనివారుకూడ పోటీపరీక్షలో పాల్గొనుట వారికంతా హలమును నూచించుచున్నది. ఒకగంటకాలము పోటీపరీక్ష జరిగినది.

మొదటిబహమానము

ను పొందియున్న గూడ నూకరాజుగారు సుమారు 30 నంబరుల 97 గజములదారము తీసియున్నారు. అందరిలోను సన్ననిదారమును తీసియున్నారు. పురిచక్కగనున్నది. దారము సరాసరిగా నున్నది. వేగము బాగుగానే యున్నది.

రెండవబహమానము

శ్రీమతి జేవరకొండ సీతారామమ్మగారు పొందియున్నారు. నె 21 రు నూలు 114 గజములు తీసియున్నారు. మంచివేగముతో సాపుగా చక్కని పురిగల సన్ననినూలు తీసియున్నారు.

మూడవబహమానము

చాగంటి బాపిరాజుగారు పొందియున్నారు. నె 15 రు గల 179 గజముల దారమును తీసియున్నారు. అందరిలో యెక్కువవేగముతో వడికి యెక్కువదారమును తీసియున్నారు. కాని పురి తక్కువ. దారము అంతముగని చెప్పవలెను.

నాల్గవబహమానము

ధర్మాజి వెంకట్రావుగారు పొందియున్నారు. నె 26 రు 79 గజములు నూలువడికి యున్నారు. రద్దుయేమియు లేకుండ అందరిలోను పరిశుక్రముగా నూలువడికియున్నారు. పురి చక్కగానుండి సాఫగు సన్ననినూలు వడికిరి.

చివరమాట

జ్వరముమీద ఉపాధ్యాయులు చూపిన కాశలము హెచ్చరికగానే యున్నది. స్త్రీలు ముఖ్యముగ సన్ననిసాఫగు నూలును వడుకుటకు ప్రయత్నించియున్నారు.

క్రీడి శేషులగు అబ్దుల్ మజిద్ గారు

పిలాంగ, నవంబరు 22:—కొంతకాలము అస్సాము కార్యనిర్వహణసంఘ సభ్యులగు మన్ను అబ్దుల్ మజిద్ గారు నిన్నుపరమపదము నొందిరి. అబ్దుల్ మజిద్ గారి గౌరవార్థము నేడన్నిక చేయును మాసితమున. (అ.వె.)

భారతకాంగ్రెసు సంఘసభ

నిన్న మధ్యాహ్నము జరిగినది

నిన్న 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ముజఫరాబాదులో మాలానా మహమ్మదాలీగారి అధ్యక్షతక్రింద భారతకాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగినది. 5 గంటలసేపు చర్చజరిగినట్లుగా గా.ధి.దా.ను ఒకంబడికీర్తనము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను. జాబ్బాసాపు టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారి ద్వారా మాత్రమే ప్రతికూలురుగా నుండిరి.

మాలానా మహమ్మదాలీగారు

“నేడు మనము చర్చింపవలసిన ముఖ్యవిషయము మహాత్ములకు స్వరాజ్యపత్ర నాయకులకు జరిగిన ఒడంబడికయే గాన దానిని గూర్చి వివరించుట మహాత్ముని కోరుచున్నాను” అని మహమ్మదాలీగారు నుడివెరి.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

“కలకత్తా ఒడంబడికను ఆమోదించవలెనని నేను ఉప పాదించుచున్నాను అనుచువాడులో భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినప్పటినుండియు ఏవిషయమును గూర్చియు బహిష్కరణవాదులతో నేనాలోచింపజాలకపోతిని. స్వల్పముగా ఆలోచించినను అది తక్కువయే తిగినదిగాదు. నా మనస్థితియందు కలిగిన మార్పునంతయు వారికి నేను స్పష్టపరుపదలచితిని. బహిష్కరణవాదులకు దేశీయలపహాము నానాటికి తగ్గిపోయినది. స్వరాజ్యపత్రమువారి బలము నానాటికి హెచ్చినది. బహిష్కరణపత్రమువారు సంపూర్ణముగా నన్నే నమ్మి నావార్తయనే అనుసరింపగూడదని నేను విప్పి చెప్పుచున్నాను. నేను త్వరితపరుగానే ఒడంబడికలో సంతకము చేసితిని. నా నాయకత్వమునందుగల గౌరవములను బహిష్కరణవాదులు తమ ఆత్మీయతను తమ దేశమునకును చేయవలసిన విధిని విస్మరింపగూడదు. నేను చెప్పు విషయములు సహేతుకము లగునా కాదా అని వారాలోచింపవలెనేగాని నాపై గల దురువలన యీ ఒడంబడికకు వారంగీకరింప గూడదు. రెండు పక్షములవారను ముఠాపూర్వకముగా అంగీకరించిన ఒడంబడిక నెరవేరగలను. అసహాయోద్యమమును గూర్చియు కాసనోల్లంఘనమును గూర్చియు నా అభిప్రాయము లేమియును మారలేదు. గాని నా వంటి యోధుడు తనస్థానమును తనకేక్రింద గ్రహించుట వసరము అన్నిపక్షములవారును నా అభిప్రాయము లన్నిటిని ఆమోదించుటల చేయగలకేక్రింద నేను కోలుపోతిని. భారతముగా ఒకప్పుడునున్నాను. ఈప్రభుత్వపద్ధతి నిరసించుటకు తగిన పథము లేక నాకుమిగులలేదు. ఈప్రభుత్వ పద్ధతిక్రింద బడి యనము నలిగిపోవుచున్నాము. ఈపద్ధతిని తొలగించుటకే తమ కేక్రిష్ణానుల స్వరాజ్యపత్రమువారు, పూర్తిగా వినియోగించుచున్నారనియే నేను నమ్ముచున్నాను. ఈప్రభుత్వపద్ధతిని పరికిరించిన కొలదియు దీనిని మార్చజాలనపోయినచో దీని సంతరింప జేయుటయే కర్తవ్యమును నమ్మకము నాకు మరింత గాఢమగుచున్నది. నా అసమర్థతవలననే నేను స్వరాజ్యపత్రమువారితో ఒడంబడిక చేసికొంటిని. రెండుపక్షములవారి ఉద్దేశమునుగూడ యీ ప్రభుత్వపద్ధతిని మార్చబడేగాన అది నెరవేరని తోచినపుడు నేను స్వరాజ్యపత్రమువారితో కలిసి పనిచేయుట నాకెట్టి ఆశ్చర్యమునులేదు. నేనా ఒడంబడికకు బద్ధుడను. రెండుపక్షములవారును కొంత త్యాగముచేయే ఆ ఒడంబడికకు సమ్మతించిరి. స్వరాజ్యపత్రమువారికి కాంగ్రెసులో ఆధిక్యత కలిగినందులకు నాకీర్ష్యలేదు. అది వారు న్యాయముగా బడయదగినదే. దేశమున కక్షుల నేర్పరుచుటవలన దేశమునకు మేలు కలుగునని నాకుతోచినచో నేనుటలే చేసియుందును. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపత్రమువారి కేక్రిచ్చల ప్రబలముగా నున్నది. ధీమంతులగువారు చలువు రావత్తుమునచేరి యున్నారు. కాననసభలను విశేషము కొనిగొని ముదంజ వేయజాలమని స్వరాజ్యపత్రమువారు తలచిరి. అవిషయమును మిత్రవాదులు మున్నగు యితరపక్షముల వారుగూడ స్వరాజ్యపత్రమువారి పట్ల సానుభూతినిచూపియున్నారు. వారికి మరెయొకలాభము వారెప్పుడెప్పుడెప్పుడెప్పుడు వారికి పనికింబులు. వారు కాననసభలో పరిస్థితులనుమార్చిరి. ప్రభుత్వమువారిసభలలోగూడ ఖర్చులే అర్హతమున ప్రప్రథమమున నిర్ణయించి అనుష్ఠానమునకు తేగలిగినవారు స్వరాజ్యపత్రమువారే. వారు చాలసారులు దొరతనమునెదిరించిరి. ఈ విషయములు స్పష్టముగా కనబడుచుండ బహిష్కరణపత్రమువారు వీనిని గమనింపకుండుట అనుచితము. దేశమునందలి ధీమంతులు తమతోకలిసి పనిచేయుటయును తమపనిని సరిగా ఆమోదించుటయునుగూడ తనపుడు బహిష్కరణపత్రమువారు అసహాయులై లాభకరములగు ఫలితములను కలిగింపజాలను. కాన పని జరుగుటకు యిదియే తగినపద్ధతియని నిశ్చయించి నేనీ ఒడంబడికకు సమ్మతించితిని. నామిత్రులగు బహిష్కరణపత్రమువారు గూడ నిటులే యోచించవలెనని నేను కోరుచును.

కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యము

కాననసభలలో స్వరాజ్యపత్రమువారు కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యమునుగూడు నేను సమ్మతించుట అనుచితమనికొందరాకే వినిచిరి. కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపత్రమువారి సంఖ్యయే హెచ్చుగానున్నచో కాంగ్రెసు దానిచేరు ఉపయోగించుకొనుటకు వారికి హక్కుకలదు.

సంగ్రహస్థి నిర్వంధము

ఈ నిర్వంధస్థానము స్వరాజ్యపత్రమువారే ప్రయోగించుచున్న నాకునమ్మకముకలిగినది. ఇంతవరకు దొరికినసాక్ష్యమునుబట్టి యీ విషయము స్థిరపడినది అదియే నిజముగానిచో దొరతనమువారి దీక్షతో దానిని ఆశ్చర్యించియుండును. ఇదినిజము కాదని రుజువుచేసినచో నేను నాసారవాటు నొప్పుకొనుటకెట్టి ఆశ్చర్యమును లేదు.

నూలుమరతు

నూలుమరతుగూర్చి ఆశ్చర్యములేవైన రావలసియున్నచో అవి స్వరాజ్యపత్రమునుండియే రావలెను. ఒక్కరాట్టయినను నేనే స్వరాజ్యపత్రమునందును బహిష్కరణపత్రమువారు గట్టిగా నమ్ముచున్నాను. స్వరాజ్యపత్రమువారి కట్టి గట్టిసమ్మతము లేదు. ఖద్దరు కేక్రిచ్చందు స్వరాజ్యపత్రమువారికి సమ్మతము న్నను ఒక్కఖద్దరువలననే స్వరాజ్యపత్రమువారి వారి అభిప్రాయము నూలుమరతు నేనే యిటీవల నూలించితిని. స్వరాజ్యమువారు సంతోషపూర్వకముగా నానుచిన నామోదించిరి. స్వయముగా నూలుమరతులకు సమ్మతించినవారు చాలమంది కలరుగాన దానిని కొద్దిగా సవరించుటకు నేనంగీకరించితిని. స్వరాజ్యపత్రమువారు రాట్టయినను బాగుగా వ్యాపింపజేసి యాకృషిని జనుప్రము గావింపగలిగినచో త్వరితమున విడదీయటము పూర్తిగా బహిష్కరింపగలగుదుమని నేను నిస్సంశయముగా తెలుపగలను. అది కొనసాగవలెనని కట్టుబాటును దీక్షయను అవసరము. స్వయముగా పనిచేసినవారితో ఓటుయిచ్చుటహక్కుకలదు. అను నిష్ఠాంతమును మనము పూర్తిగా అనుసరింపవలెను. నేను చూచుచున్నాను ఏమియును చేయలేదు. సాంబంధాను నూలుగజాలనుండి మూడురూపాయలకు హెచ్చింపలేదు. ఇవి యన్నియును ఆలోచించిన విమర్శగూడ యీ ఒడంబడికకు అంగీకరింపరాదనియే బహిష్కరణపత్రమువారు నిశ్చయించుకొనెదల వారు నిర్ణయముగా నటుల తెలుపవలెను.

నూలు మరతులన లాభములేదని స్వరాజ్యపత్రమువారు

తలచునెడల వారుగూడ నటులే స్పష్టముగా తెలుపవలెను. ఆ మరతును అంగీకరించునెడల అది అసంతోషమునకు నియము మని భావించి దానిని చక్కగా ఎల్లవారును నెరవేర్చునట్లందరును గట్టిప్రయత్న మొనరింపవలెను. అట్లు పనిజరుపవలెనను సంకల్పముతో నేనాను నెహ్రూగార్లందులకంగీకరించిరి. నాకవిషయమున నెంతెట్లుదలగలవో దాను నెహ్రూగార్లకు గూడ అంతెట్లుదలగలను. అందుచుగూడ అటులే పట్టుదలతో పనిచేసినచో త్వరితమున స్వరాజ్యము లభింపగలదు. ఇప్పుడు యిష్టములేనివారు ముఖ్యతీతికి సమ్మతించి తెలిపి ఆల సరిగా పనిచేయనిచో రెండుపక్షములనాయకులకును గూడ చాలయిబ్బంది కలుగునుగాన యిష్టము లేనివారిపుడే స్పష్టముగా తెలుపుట ముఖ్యము. దేశముయొక్కలాభమును దృష్టిలోనుంచుకొనియే దీనికి సమ్మతించవలెనుగాని ఒక వ్యక్తిని సంతోషపెట్టుట కిందులకు సమ్మతించగూడదు.

బహిష్కరణవాదులు మానమును వినింపవలెను. కాననసభలకు వెళ్లిన స్వరాజ్యపత్రమువారిని బహిష్కరణపత్రమువారు నిరసించగూడదు. వారు 24 గంటలును నూలుమరతు, వడికి, వడికి రాట్టయొక్క మహిమను స్వరాజ్యపత్రమువారు గ్రహించగలుగునటుల చేయవలెను. మితిలేని ఓరియెయను కార్యదీక్షలును కావలెను. అన్నివిధములను స్వరాజ్యపత్రమువారికి సహాయము చేయవలెను. నాకేమియును మతిలేని నూలులు కావు. నాకు విశేషనాకేక్రిచ్చ సంపూర్ణముగానే యున్నది గాని విచ్చియై తలేదు. దేశమున నాపలుకుబడి క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది గాన స్వరాజ్యపత్రమువారికిని మిత్రవాదులకును తలయొగ్గుటకు నాకెట్టి సంతోషమును లేదు. అండ్లయాల స్వాధ్యయను మార్పుకలిగినచో వారికి గూడ వినుముదనయ్యెదను. స్వరాజ్యపత్రమువారివాదము హేతు బద్ధమని నేను నమ్ముచున్నాను. అని మహాత్ముడునుడివెను (దీర్ఘగంభీర హక్కుము)

బహిష్కరణపత్రమువారి ప్రత్యేకసభ

బహిష్కరణపత్రమువారు ప్రత్యేకముగా నాలోచించుటకు ఒక గంట వ్యవధియిచ్చవలెనని మహమ్మదాలీగారు నూలించినందున సభ ఒకగంటవరకు విరమింపబడెను.

బహిష్కరణ పత్రమువారిసభ చాలతీవ్రముగా చర్చజరిగినదియు ప్రస్తుతము ఒడంబడికకు ఒప్పుకొనుటయే కర్తవ్యమని అధికసంఖ్యాకులు చివరకు నిర్ణయించినదియు తెలిసినది.

మాలానా మహమ్మదాలీగారు

గంట విరామము ముగియగానే మరల కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. ఒడంబడికలో ముఖ్యముగా కాననసభలలో స్వరాజ్యపత్రమువారే కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా నుండవలెననువిషయమున చాలమంది సమ్మతించుటలేదు గాన ఆ వాక్యమును కొట్టివేయుటకు స్వరాజ్యపత్రమువారు రంగీకరింపవలెను. తక్కిన విషయములలో స్వరాజ్యపత్రమువారికి సర్వవిధముల తోడ్పడెదను. స్వరాజ్యసంఘములు అక్రమసంఘములని దొరతనమువారు ప్రకటించినచో స్వరాజ్యసంఘములలో బహిరంగముగా చేరుటకుగూడ మాకెట్టి ఆశ్చర్యమును లేదు” అని మాలానా మహమ్మదాలీగారు నుడివెరి. (హర్షస్వరము)

ఈ తీర్మానము నామోదించబడెను. నా అంతాశ్చర్య అంగీకరించుటలేదు” అని వెంకటరామను గారునుడివెరి.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు

“స్వరాజ్యపత్రమువారు కాననసభలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా నుండగూడదు. నూలుమరతులకు యిష్టములేనివారు అనుటకుబదులు కేక్రిచ్చినివారు అని మార్చవలెను. ఖద్దరు జాతీయరుస్తుగా నుండవలెనుగాని ఉత్పాదకులుగా నుండగూడదు” అని హరిసర్వోత్తమరావుగారు నుడివెరి.

దేశ బంధుదానుగారు

“ఈ ఒడంబడిక నిటులే ఆమోదించును. నా పత్రము వారితోను గాంధీగారితోను ఆలోచించి వీరైనచో యీ సవరణలను చేయించెదరు” అని దాసుగారునెరి.

వరదాచారిగారు

“ఒడంబడికలోని భావము నామోదించెదనుగాని వివరముల నామోదించజాలను. ఆసక్తమైనచో నా నాయకుడగు మహాత్మునిపై తిరుగుబడుటకుగూడ నేను వెనుదీయను. ఇన్నిపక్షములకు కాంగ్రెసులో తావుండునపుడు నా పత్రమునకుమాత్రమేల తావుండదు” అని వరదాచారిగారునెరి.

గాంధీగారు

ఒడంబడికను ఆమోదించిన సమగ్రముగా ఆమోదించు లేదా పూర్తిగా తిరస్కరింపుడు. స్వరాజ్యపత్రమువారియందు నమ్మకముండుదు. వారునుపూర్తిగా ఖద్దరుకొరకు పనిచేయరను అవసర్యకమును పెట్టుకొనుడు” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

తీర్మాన ముమోదించబడెను

పిమ్మట దాసుగారు వివరములనుగూర్చిన వ్యాఖ్యానము నందు బహిష్కరణపత్రమువారితో నేకీభవించెను. ఓట్లుపుచ్చుకొనగా జాబ్బాసాపు, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారి ద్వారాను తప్ప తక్కినవారందరును తీర్మాన ముమోదించిరి. సభ చాలింపబడెను.

బీ అమ్మగారి తీర్మానము

ప్రారంభమునందే సభ్యులందరును లేచిరిలది బీ అమ్మగారు మరణమునుగూర్చిన తీర్మానము నామోదించిరి.

స్వరాజ్యపత్రమువారి సభ

అసహాయోద్యమతీర్మానము

భారతకాంగ్రెసుసభ ముగిసినవెంటనే దాసుగారి అధ్యక్షతక్రింద స్వరాజ్యపత్రమువారి సభ అచటనేజరిగినది. 50 మంది సభ్యులునచ్చిరి. (1) కలకత్తా ఒడంబడిక నీసభవా రామోదించిరి. (2) కాంగ్రెసువారిలో ఎవరైనగాని అంతరాత్మకు వ్యతిరేకమున కారణమున వ్యక్తిమాత్రముగాను, స్వరాజ్యపత్రమువారి పనులకు కాంగ్రెసువలన ఎట్టిఅటంకమును కలుగకుండకు అసహాయవిధానమును జరుపగోరినచో ఎట్టి ఆశ్చర్యమును లేదు” అనుతీర్మానము లామోదించబడెను.

బహిరంగసభ

కీ|| శే|| బీఅమ్మగారు

చాపట్టిలో బహిరంగసభ జరిగినది. కీ|| శే|| బీఅమ్మగారి దేశసేవనుగూర్చి మహాత్ముగాంధీ, దేశబంధుదాను, గాడ్స మున్నగువారు పాల్గొనిరి. శ్రీమతి సరోజినీ గారి రధస్థితులహింపించిరి.

నెహ్రూగారి ప్రయోజనము

నిన్న రాత్రి మోతీలాలు నెహ్రూగారు కలకత్తామెయిలలో అలహాబాదుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. (ఆ. డి.పె.)

సర్ విలియం బ్యాంకరు

గారు బుధాపెస్టు లేరి యనరాజుతో విందారగించి జైమానిక ఏర్పాటులను నిర్వహించి పరిశీలించిరి.

కడచిన 30 సం॥ కమలమునకి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కత్తి లేని పెండికి సవరముబంగారును, శ్రేష్ఠమైన మణులకు పుచ్చియివ్వబడును.

సావిత్రము 1893

1687

ఈ రకము యొక్క శ్రీ రకముల గా జాలకు మహారి జత 1-కి రూ 5 మొ 10 వరకు గలదు. కావలసిన ఎడల వి.పి ద్వారా పంపబడును. టి సీమకములాలు అన్ని రకముల పట్టెకంపులు, ప్రవృత్తములు చెక్కిన నగలు, బంగారు వెండి నగలు, యితర సామానులు క్యాటలాగ నడు ప్రాసిన ఇనాముగా పంపబడును.

ఏకంసి చీబిల్ హాన్ అందు నన్ను, మాన్యుఫాక్చరింగు జ్యాయల్స్, తపాలకెట్టె నెం 225, 112 చైసాబాబుకోడ్డు, చద్రాను.

వేపచెట్టుయొక్క వంచి

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్ అందు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

3361

నల్గొండల్లు:— కాన్పూర్ కి ఇతర ఔషధసంబంధమైన వస్తువులను తీసుకొని వచ్చుచున్నది. చక్కని పనితీరు. మిక్కిలి నువ్వులముగా వాడవచ్చుచున్నది. 2 బిల్లులకు కెట్టె 1 కి ధర రూ 0.12-0. వర్గోద్దేశము దురదృష్టవశాత్తూ— తేజస్వలబ్ధి వంశం తథావసు చేయుట అచిరం జరిగిపోయినది. బ్రహ్మతో మరగోద్దేశము దురదృష్టవశాత్తూ తల్లి కు తిథాన న ము చేసి కొనుట చాలవలసింది. వేపచెట్టుయొక్క వంచిగుణము లన్నియు బంగారు నగలు. బాడ్డి 1 0.00-0; పట్టుపాటను 1 కి 0.2-0. మరొక టాయిలెట్ సిండి నుభూతము, చక్కని పనితీరు. మాన్యుఫాక్చరింగు. పట్టుపాటను 1 కి 0.3-0. హిందూదేశమున హిందూదేశపు పరిశ్రమ, ధనము చే తయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 23 Thambou Chetty Street, MADRAS. Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

రత్నపుష్ప లేవ్యాము

కుక్కనప్పనుమహోజ్జి బలముగలగజేయు అద్భుత లేవ్యాము. ఏకారణముచే సంధించిన కుక్కనప్పమైనను పారదోలు వని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేవ్యాముపల్ల మేమును నల్ల వచ్చిన వర్ష మొదలగు రోగములు మాత్రంగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ రూ 8.4-0.

మహాద్రాక్షాది మారము

శ్రీలపాలిటి సంజీవిని

శాస్త్రసమ్మతముగా అగ్రకభస్మము మొదలగు విలువగల వస్తువుతో తయారుచేయబడినది. కుసుములు, ఋతుగుల, మంధ్యత్వము మొదలగు శ్రీల సమస్తరోగములను బారదోలి సంతానము కలగజేయును. ఒకమనిషికి నెలగోజులకు సరిపడు మార్గము గల డబ్బీ రూ 4-0-0.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

గాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రవిద్యవైద్యపరిషత్తు తెనాలి

(ఒకవిలేజిరుండి)

15 తేదీ ఉదయము:— రక్తసంక్రమణమును గూర్చి జాబ్జపతివాదములు జరిగెను. అనేకులు పండితులు పాల్గొనిరి. సాయంత్రము:— కమారి, జున్ను, రొయ్యపీఠ, పావు బారు, గోరొచనము అనుపద్యము: గూర్చియు చర్చలు జరిగెను. డాక్టర్. డి. యస్. అనానిగారు తాము వ్రాయుచుండు నిజానగ్రంథమునందలి విషయములను గూర్చి యుపన్యసించిరి. 16 వ తేదీ ఉదయము:— సూక్ష్మజీవులు రోగకారము లగుటనుగురించి ఆయుర్వేదసిద్ధాంత మేమి అనువిషయమున చర్చలు జరిగెను. సాయంత్రము:— పురమండరమున బహిరంగసభ జరిగెను. చాయాపటము తీయబడినది. బ్రహ్మగా నెన్నుకొనబడిన రోరస్వామి అయ్యంగారు తమ ఉపన్యాసమును చదివి సభ్యుల నానందింపజేసిరి. ఈరాత్రియే శ్రీ రోరస్వామి అయ్యంగారు ఆనివాశ్యములయిన అభ్యంతరములనలన మర రాజునకు వెడలిపోయిరి. 17 తేదీ ఉదయము:— నేను బ్రహ్మశ్రీ పండిత ముద్దిగాల డ నాగలింగశాస్త్రిగారు బ్రహ్మగా నెన్నుకొనబడిరి. గుంటూరు రేంజిస్ట్రార్ జిల్లాజేయిపట్టెరుగారకు ఏ, కృష్ణమాచార్యులవారు శారీరవిషయములను పటములపై ప్రత్యక్షముగ చూపుచు ఆలోచితి ఆయుర్వేదసిద్ధాంతములను సమన్వయము చేయుచు ఉపన్యసించిరి. సాయంకాలము:— కృష్ణమాచార్యులవారి ఉపన్యాసముపై సంక్షేమములను చూపి విమర్శింపుడు కొందరుపన్యసించిరి. 18 తేదీ ఉదయము:— ఆయుర్వేద మాత్రాండీయము (హృద్రోగములు, నాడీమండలములు, యోగాసనములు, అను ఆయుర్వేద మాత్రాండీయ గాచార్య పండిత. హెచ్. సుబ్బరా యశాస్థులవారి గ్రంథములు చదువబడి విమర్శింపబడినవి. మరియు దుగ్గిరాల శివశామమ్మగారిచే రచింపబడిన త్రిదోషభోధినియ మరువాడ వెంటటసత్యనారాయణమ్మగారియను విద్యార్థి చదివిన ద్రవ్యవిజ్ఞానము అను వ్యాసమును చదువబడి విమర్శింపబడినది. నందివెలుగు వాస్తవ్యులు దివి వెంటటరహాచార్యుల వారు గొట్టిజిడ్డాను (మెట్టుతూటి) చిరుకుంగ అను ఓషధులను చూపి వానిప్రభావాదులను వర్ణించిరి. సాయంకాలము:— శారీరకధర్మభోధిని (గ్రంథకర్త చిత్తుల లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి) విమర్శించిరి (హెచ్. సుబ్బరా యశాస్థులవారు) త్రిదోషవల్లి (కొక్కరగడ్డ కామేశ్వరరావు, విద్యార్థి) అను వ్యాసమును చదివి విమర్శింపబడినది. 19 తేదీ ఉదయము:— వ్యాసతత్త్వమును గురించి ఆనగా ఉచ్చాస్య నివ్యాసములు జరుగుటనము, ఉద్దేశము, ప్రయోజనము మున్నగు వానినిగూర్చి ఆయుర్వేద సిద్ధాంతానుసారము గ చర్చలు జరిగెను. ఏలూరు శ్రీ గాంధీ జాతీయమహా విద్యాలయాయుర్వేదవిద్యార్థులు తమగురువుగారు శ్రీమహాకవి రాజప్రతివాదిభయంకర కృష్ణమాచార్యులవారికి వారిచిత్రపతమును పెద్దపైజాన వ్రాయించి భక్తిపురస్కరముగా సమర్పించుకొనిరి. అట్టిపత్రమును శ్రీ రాజవైద్య, పండిత, కాశీనాథ రాజలింగశాస్త్రిలవారును, ఆయుర్వేదభూషణ, విశారద, పండిత ముక్కామల వెంకటశాస్త్రిలవారు శ్రీమదాచార్యుల వారి సభినందించుచు సుపన్యసించిరి. సాయంకాలము:— బ్రహ్మశ్రీ పండిత ముద్దిగొండ నాగలింగశాస్త్రిలవారు రచించిన ఆగ్రహగర్భతత్త్వఫలభోధినియు, ములుగు విశ్వేశ్వరశాస్త్రిగారు రచించిన సుషోమవైద్యక వ్యాఖ్యానమును, నాగేశ్వరకుండరకర్మగారును, శంభరి సూర్యనారాయణశాస్త్రిలవారును వ్రాసిన “మరద్యజ చంద్రోదయ” ములకు సంబంధించిన వ్యాసములు చదువబడి విమర్శింపబడినవి. 20 తేదీ ఉదయము:— నేను బ్రహ్మశ్రీ రాజవైద్య పండిత కాశీనాథ రాజలింగశాస్త్రిలవారు రథ్యతులగ నెన్నుకొనబడిరి. గజాపా నాగభూషణరావుగారి “నాడీజ్ఞానము” ప్రాణాచార్య చీమలకొండ సూర్యనారాయణశాస్త్రిలవారు వ్రాసిన “నాడీ ఉపన్యాసము” అను వ్యాసమును చదువబడి విమర్శింపబడినవి. సాయంకాలము:— శ్రీకామసమద్రవిద్యత్కవికుంజర వెంకటకృష్ణమాచార్యులవారు పర్యకాన్యముగ రచించి పంపిన “విషపారచికిత్సలు” అను గ్రంథము చదివి విమర్శింపబడియెను. తదుపరి పంచకర్మలనుగూర్చి శ్రీమహాకవిరాజప్రతివాదిభయంకర కృష్ణమాచార్యులవారును రాజవైద్య పండిత కాశీనాథ రాజలింగశాస్త్రిలవారును ఉపన్యసించిరి. మరియు కొన్ని యితర ఉపన్యాసములు జరిగినవి.

ఇట్లు 21-11-24 నుండి 20-11-24 వ తేదీవరకు “ఆంధ్రవిద్యవైద్య పరిషత్తు” తీసుకొనే సమావేశము తెనాలినగరమున జయహవాముగ జరుపబడినది. అనేక ఓషధులును సిద్ధాంతము నకు సంబంధించిన చిత్రపటములును ప్రదర్శింపబడినవి. అనేకు లగు వైద్యపండితులు ప్రతిదినమును సభకువిచ్చేసి చర్చలలో పాల్గొనుచుండిరి. దీర్ఘరోగులు ప్రతిదినమును సమావేశ ప్రదేశము నకువచ్చి తమరోగవివరములచేసి రుగ్మినిశ్చయమును చికిత్సా విధానములును తెలిసికొనుచుండిరి.

ఇట్లే సమావేశము జయోదర్కముగ ముగిసెను.

ఏలూరు (ఒకవిలేజిరుండి)

ఏలూరు కాపరస్థులను వైశ్యులునగు మహారాజశ్రీ, పశువులై రామశ్యామల తమ మనమరాలు చిల్ల సోదము యంత్రీ (పురుషోత్తంగారి కొమార్తె) వివాహసందర్భమున 21-11-24 తేదీన యాదినవ తెలియపర్చిన ప్రకారము రూ. 150 లు (నూటయాభయి) కట్టుములు చదివించిరి. రూ 50 మహాత్మాగాంధీ పాదపూజ (21-11-24 శనివారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొశాధిపతివద్దకు వచ్చినట్లు ప్రచురించేవున్నారు.) రూ 50 శ్రీ గాంధీ, ఆంధ్రభాతీయ మహావిద్యాలయము. ఏలూరు. రూ 25 హిందూయువజనసంఘ గ్రంథాలయము. ఏలూరు. రూ 25 గోసంరక్షణసమితి. ఏలూరు.

* * * అన్నదానసమాజము

(1) ఏలూరు, అన్న, వస్త్ర, వైద్య, విద్యాదానసమాజమునకు క్రితములైన అత్యం శుభ్యయ్యగారిపేర వడ్డీని బట్టి ఒకరోజు అన్నదానము జరగలందులకు, కొవిడు అత్యం వెంకటరత్నం, కాశీ విశ్వనాథంగార్ల తరపున యజ్ఞిహృత్తురు కంటి పాటి శుభ్యయ్య, అత్యం పద్మనాభంగార్ల రూ 60 రూపాయలును; శ్రీమతి దాసరి లక్ష్మమ్మగారు (కాపురస్థులంబంగోలు) ఒకరోజు అన్నదానము జరగలందులకు మూలధనం ధర్మం రూ. 60 రూపాయలును, విరాళములను వనూలు యిచ్చిరని సంతకముతో తెలియపర్చుచున్నారు. గృహప్రవేశవర్ధంతి, దినమున 15 డిశంబరు తేదీన అశక్తులకు వస్త్రదానము జరుగును. అందరు విరాళములు పంపి, రక్షియులు పొంది, విరివిగ వస్త్రదానము జరిపించుటకు కోరబడుచున్నారు. యిప్పటివస్త్రదానము, మూలధనం ధర్మంకాతాకు నిల్వపున్న రూ 1626 అను, వడ్డీ రూ 145-12-0 ఖర్చుపోను నిల్వపున్న రూ 14-7-3 లతో మొత్తం రూ 160-3-3 (నూటఅరవయి రూపాయల మూడుఅణాల మూడుపైసలు) కూడ, వనూలుఅయే విరాళములతో చేర్చి అశక్తులకు వస్త్రదానము జరుగును. అసలు సొమ్ము ఖర్చుపెట్టకుండా వడ్డీనిబట్టి రూ 20 యిక్తవైరూపాయలకు తగ్గువగాకుండ పంపిన, రక్షియులతోపాటు పట్టాకూడ పంపబడును.

మద్దుల వెంకటచిన్నరాజు (కాశ్యతధర్మకర్త)

అమృతమునకు తయారుగావున్నవి

‘ఆనంద పాపుల్స్ డైరీ’ సైజు 6 1/2 “X 4 1/4” మూత, బత్తాను, పెంసలుతోటి వెల 12 అణాలు ‘డెం’ డైరీ - సైజు 2 1/2 “X 3 3/4” మూత, బత్తాను, పెంసలుతోటి వెల 7 అణాలు ‘డికో’ మూతలేనిది వెల 6 అణాలు

Apply to:— R. Venkateshwar & Co., Loane Square, Madras.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 24-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు

చనియాల బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కుసుమ తొనాటి 1, ప 48 గలవి రు 14.0-0	14.8-0
సెలూరి 1, ,, డిటా ,, 15.8-0	16.0-0
డిటా 1, ,, డిటా ,, 16.8-0	17.0-0
రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12.0	9.0-0
సున్నలు ,, ,, 20.0-0	24.0-0

(2) ధాన్యధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0-0 రు 12.0-0
సెలగలు ,, డిటా ,, 11.8-0	12.4-0
సెలలు ,, డిటా ,, 11.8-0	12.4-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0	16.0-0
ఉలలు రు 164 ,, ,, 9-4.0	11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

సున్నలనూనె బా 1-కి	రు 170.0-0 175.0-0
నెయ్యి ను 1-కి	,, 14.0-0 26.0-0
కొండాపురం నేరు సెలగపప్పు బా 1-కి	,, 60.0-0 65.0-0
ఇల్లర ప్రదేశము ,, ,, 55.0-0	58.0-0
నేరు సెలగసూనె గానుగ బా 1-కి రు 150	మొదలు ను 145
అముదము బా 1-కి	రు 175.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	రు 190.0-0 195.0-0
కూరపనుపు ,, ,, 125.0-0	180.0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి రు 120.0-0	188.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు ముసుగు 1-కి రు 50, 55	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0 80.0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0-0 49.0-0

(5) ఇనుము

పట్ట రకం బా 1-కి	రు 81.0-0 82.0-0
చదరం ,, ,, 81.0-0	82.0-0
రవుండు ,, ,, 81.0-0	84.0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 కులలికు	రు 76.0-0 77.0-0
బంగారము, కులము 1 కి	రు 22.8-0 23.0-0
సరస 1-కి	14.11.8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 249.0-0 255.0-0
రాగి డిటా	రు 280.0-0 285.0-0
అస్సాచక్రైర్ బా 1-కి	రు 36.12-0 37.0-0

(7) రంగులు అలివెలై ను

అవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు	74.0-0
తొట్టికృష్ణము డిటా	,,
సింహం డిటా	,,
గుర్రం డిటా	,,

(8) దూది

బోండా కెన్సబాదన 1-కి	రు 820.0-0
----------------------	------------

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.0-0
వధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.6-0
పుట్టూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.12.0
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.8-0
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.0-0
నూశ్ యెనుగ నెం 20	రు 11.4-0
బహావ్ నెం 20	రు 11.12.0
,, ,, 40 ఏ తేలిలు అయినను	రు 14.4-0
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9.8-0
వద్యావ్ నెం 24 1/2	రు 11.14.0
14 1/2 క్విలర్ పక్ష	రు 9.8-0

ఇంద్ర జాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆధార్యగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, నాస్తూభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, యంత్రిములు, అమెరికావారి చీట్లకేక భూతైద్యము, రమా మూల వివిధ విశోధవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మునుడిచెట్టును పుట్టించుట, చీమతో గమాధియునుట, శరీరములని కలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపై గణముయొత్తన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిట్టుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారండ్ల యిచ్చుచున్నాము. వీని ధర 4.0-0 లు (2116)కి-రి పి.ఆర్. క్లెయిన్ గారయ్యుడు, హంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

కయికలారుతలూకొ కొల్లెరు రయితల పరిశీతులు

కృష్ణాజిల్లాలో కొల్లెరు ప్రక్కనున్న సముద్రమట్టము కంటే 7 అడుగులకు తక్కువగానున్న భూములకు నీటిసప్తయి జవాబుదారీ లేదని ప్రభుత్వమువారు యీ మధ్యన చెన్నపురి కాసనర్యోజనలో చేయబడిన ప్రశ్నలకు యిచ్చినజవాబులను పత్రికాద్వారా చూచియున్నాము. ప్రభుత్వమువారు సదరు భూమిఖాసులకు ఆలా చేయుటవల్ల చాలాకష్టపట్టములను కలగజేసినవారై నారు. మరియు మాజిల్లాతరపు మొదట ప్రభుత్వమువారిని యీక్రిందిప్రశ్నలకుమాదా జవాబులు తెలుసుకొనగలందులకు కొరచున్నాము.

7 కాంటోరుభూములు కృష్ణాజిల్లాకింద, గోదావరిజిల్లా క్రింద యెన్ని యాకరములు తీసివేసినారు?

కొల్లెరు, కయికలారు, యేలూరు, భీమవరతాలూకాల మధ్యను ఉన్నదిగదా? యేదేతాలూకాలలో యెంతెంత విస్తీర్ణముగ భూములు తీసివేసినారు?

సదరుభూమి కృష్ణాజిల్లాలో ఏ. టి. క్లాసులు ఉన్నప్పుడు ఏ క్లాసుక్రింద చేర్చబడిన భూమియేనా? అయితే యెంత? ఏ క్లాసుక్రింద చేర్చబడినభూమి ఆయనయెడల కాలువకు నీరువచ్చిన సెలరోజులలో గా సాగుకాకపోతే కొల్లెరుముంపు వచ్చి నష్టమవుననిగదా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. ప్రభుత్వమువారు యిప్పుడు నీరు సప్తయిచేయమని చెప్పటలో అభిప్రాయమేమి?

సదరు భూములకు ఆగట్టు సెప్టెంబరు నెలలలో కొల్లెరు ముంపుతో సాగుచేయుట ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయ మైనయెడల వరిసాగు ముంపుతో చేయుటకు వీలులేదు గనుక సదరు భూమి సాగుచేయక వదలిపెట్టవలెననియో?

సదరుభూమిలో 1 ఈసాంమామూలు పల్లంభూమియెంత? 2 బాపతుపల్లంయెంత? 3 కేరిసెటిత్ మెంటుపల్లం యెంత? 4 బాపతుపల్లంయెంత 5 ప్రతిసంవత్సరము నీటిదరఖాస్తు నుంజొరై సాగుచేయబడుచున్న భూమి యెంత?

పై బాపతుభూములలో కృష్ణాఆయకట్టుకు పూర్వం పల్ల పుసాగు అయ్యే భూమి యెంత?

సదరుభూములలో సర్కారువారు మరవ్వకుచేయు నిమిత్తమున్న వ్యవసాయముకై రం పెట్టుబడి నిమిత్తమున్న అప్పుపెట్టిరి. ఆ యెత్తులను నీరు సప్తయిచేయబడుననే కారణమున వదలుకొందురా?

ఈ భూముల నీరుహక్కును వట్టగా యేదే తాలూకాలలో భూములకు నిచ్చిరి?

అవి నీటిదరఖాస్తు నుంజారు కాకపూర్వము ధర యెంత? మంజూరు అయినతరువాతధర యెంత?

ఈభూములు అధముము 1 కి రు 400 లు ఖరీదు కలదిగదా? సదరు భూములకు నీటిసప్తయి జవాబుదారీ లేనికారణమున సాగుకాక పంటలులేక రైతులు కష్టపడవలసిజేదా?

సదరు భూములకు ప్రభుత్వమువారిచ్చిన అప్పులుగాక యితరులవద్ద అప్పులులేచ్చి పాలములు మరమ్మతుచేసి కుటుంబమును పోషించుకొనుచున్నారు. యీభూములకు నీరుసప్తయి లేని కారణమున ఆ అప్పు యిచ్చిన సాహుకారుల నష్టపడ వలసిజేదా?

సదరుభూములు తప్ప యితరత్రా భూమిలేనిజారుయెంత మందియో విచారించిరా?

ఈ భూములు సాగుకానీయెడల యెన్ని గ్రామాదులు పూరాగానున్న యెన్ని గ్రామాదులు కొరతగానున్న బంజరుగానుండును? ఎంతమంది జనులు ఎన్నికుటుంబములవారు తమ వ్యవసాయవృత్తిని మానవలసినవచ్చును.

సదరు భూములు నీటిముంపుభూములవుటవల్ల పల్లపు సాగుకుతప్ప మెరకసాగుకు లాయఖుకాదుగదా? అట్టిసమయమున ప్రజలు గ్రామములు విడిచి వెళ్లవలసినదా?

ఈ భూములకు నీరుసప్తయి ఒక జలయింజులలో యిచ్చినయెడల తర్వాతనెలలలో నీరు అవసరములేదు గాన అప్పుడు మాకు యిచ్చేనీటిని మా భూములకు వట్టగా యిచ్చిన భూములకు ఆగట్టునెలలో నీరు సప్తయిచేయవచ్చున గదా? అట్లు ఏర్పాటు చేయుటలో ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయ మేమి?

కాలువలు రీ మెడిటింగు చేయవచ్చును సదరుకాలువలే క్రిందనున్న పైవి స్త్రీయును మినహాయించి విగతభూమికే తూములుయేర్పాటు చేయబడుచున్నవని చెప్పకొనుచున్నారు. అది నిజమేనా?

కృష్ణకు అనకట్టమీద వటుర్లు యేర్పాటు చేయుదురనిన్నీ అప్పుడు ఇంకను యెక్కువభూమి సాగుఅగుననిన్నీ తెలి

యుచున్నది. అప్పుడైనను యీభూములకు నీరుసప్తయి చేయగల జవాబుదారీ వహించెదరా?

కృష్ణాజిల్లా ఆయకట్టు నిర్ధారణచేయునప్పుడు కొన్ని భూములను ఆయకట్టులో నుంచి తగ్గించిరిగదా? అప్పుడు ఆభూములను గూడా త్రోసివేసి సదరు భూములకు వట్టగా యితర కొట్ల యివ్వక యీలా నీరుజవాబుదారీలేదని చెప్పటలో ప్రభుత్వమువారు రైతులను నష్టపుచ్చునని ననియేనా అభిప్రాయము?

పై ప్రకారములలో యే ప్రకారముగా నీరు యిచ్చుటకు వీలులేనియెడల వాటి ఖరీదులు ఇచ్చి ప్రభుత్వమువారు భూమిని స్వాధీనపరచుకొందురా?

అట్లు చేయనియెడల ప్రభుత్వమువారు స్రజలసప్తపరిమాణమునకు యేమి సదుపాయమును చేల్పెదరు?

సదరుభూములలో మురుగుకాలువలకు అడ్డవేయుటవల్ల సాగుఅయ్యే భూములకు అట్లు అడ్డవేయించెదరా? తేక వేసుకొనుటకు రైతులకు పర్మిషన్ యిచ్చేయెడల మురుగునీరు 'నాళ'ముగా బోవుటకు అవకాశముండు దాములను నిర్మించుటకైనింగిరించెదరా?

తగ్గించబడిన భూములకు యీక్రిందిపేటమెంటు కావలెను.

1. గ్రామముపేరు.
2. గ్రామపాతంబోకలు మెరకబాపతు భూములు మినహా సాగులయ్యే విస్తీర్ణం.
3. అందు మింశామలె, (ఎ) తగ్గించబడిన సెటిత్ మెంటుపల్లం, తగ్గించబడిన బాపతుపల్లం.

ఈభూము 25000 యాకరములు తగ్గినట్లుగానున్న సదరుభూములకు నీరు సర్కారువారు సప్తయిచేయరనిన్నీ రైతులు చాలా అందోళనపడుతూ యున్నారు. అలానీరు యివ్వక పాలములు బంజరుగానుండేయెడల ప్రజలకు ప్రభుత్వము వారిండు నమ్మకము తగ్గిపోవును. గాన పైప్రశ్నలకు వెంటనే జవాబులు ప్రభుత్వమువారి వల్ల తెలిసికొనుటకు కొరచున్నాను. ఈవిషయములో ప్రభుత్వమువారు నీడు యివ్వక నిరాకరించేయెడల యేమిచేయవలసినదీ? మాజిల్లా చట్టనిర్మాణ సభ్యులు మిగతాసభ్యులతో ఆలోచించి తగుకర్తవ్యమును గర్హించి ప్రతికాముఖమున తెలుపగోరక.

డి. ముత్తారాజు.

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

బెల్లంకాంగ్రెసు ప్రతినిధుల యెన్నికలు

ఈనెల 12 వ తేదీన బెజవాడ అరండక్ సత్తెములో గంజలగూడెం కుమారరాజుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘ సామాన్యసభలో యీ దినవస్తేల్ల వారిని బెల్లంకాంగ్రెసు జరుగనున్న 39 వ వేద్యమహాజనసభకు ప్రతినిధులుగా యెన్నికొనడమైనది.

1 గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారు 2 గరికపాటి బుచ్చి అప్పయ్యశాస్త్రిగారు 3 పేట బాపయ్యగారు 4 కాకు మాను లక్ష్మయ్యచౌదరిగారు 5 పిల్లిట్లపానుమంతరావుగారు 6 వెణుకుతువల్లి శ్రీరామారావుగారు 7 కాల్లగడ్డ రఘురామయ్యగారు 8 నల్లూరి పాపయ్యగారు 9 వేదాంతం శంభుశాస్త్రిగారు 10 వేదాంతం అన్నపూర్ణమ్మగారు 11 దాసు దామోదరరావుగారు 12 పాలెట్ల వెంకట గోపాలకృష్ణయ్యగారు 13 అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారు.

మొత్తం యెన్నికలు వాటికి వచ్చిన దరఖాస్తులు 27. వీనిలో మూడురూపాయలు దరఖాస్తు రుసుముతో గడువులో గా కార్యాలయమునకు చేరిన సరియైన దరఖాస్తులు 10 న్ని యేకగ్రీమముగ యెన్నికొనడమైనది. మిగతా యెన్నికొనవలసిన మూడుసానములకు గడువులో గా రుసుముతో సహా దరఖాస్తులు చేరెయ్య, దరఖాస్తులు ప్రాయటమునందలి స్వల్పలోపములు గల రెండు దరఖాస్తులు, గడువులో గా సరియైన దరఖాస్తులేరీ గడువు అనంతరం రుసుము చెల్లించిన రెండు దరఖాస్తులు. మొత్తం యీనాల్గు దరఖాస్తులలో నుండి యెన్నిక అద్వారా ప్రమాడుస్థానములు భర్తీచేయడమైనది. యెన్నికొనబడిన 18 దరఖాస్తులు పాను మాదగల్గ నిర్మియున్న 15 దరఖాస్తులు ఆం. రా. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు యెన్నికల సమితికి పంపుచున్నాము. ఈ 14 దరఖాస్తులలో 6 దరఖాస్తులకు యంతవజు దరఖాస్తు రుసుములు మాకు చేరి యుండలేదు. కనుక ముందునుండి పంపనన్నవారు నేరుగా ఆం. రా. కాం. కార్యదర్శిగారికి బెజవాడకు పంపకోరెదను.

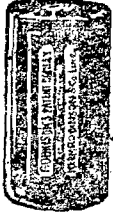
పేట బాపయ్య, సంగి కార్యదర్శి.

మలకోశము, మెధడు చల్లదనముగా

నున్నచో ఏవ్యాధియైనను వచ్చుననుభవములేక ఉండవచ్చును.

మలకోశము, మెధడు చల్లదనముగానున్న ఏవ్యాధియైనను నిర్భయముగానుండవచ్చును. ఇదియే శాస్త్రములందు చెప్పబడియున్నది. ఈపద్ధతిని ఆచరింపించు వారికి ఏవ్యాధియారదు. క్రమముగా రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బార్లని వాదిన ఉదరమును చల్లగాను, మలకోశమును సుక్ష్మముగాను ఉంచుచు, జ్వరమును రానీయదు. మలకోశము సుక్ష్మముగాను, చల్లదనముగానున్నప్పుడు మెధడు చల్లగానే యుండును. అతర్చి, జ్వరము, రుకొవ్వ మొదలగునవి వచ్చుననిభయమేలేదు. వైద్యులు కవిరాజులు వానిని ఉపయోగించవలసినట్లు ఎప్పుడును ఏపాత్యు చేయుచున్నారు. వానిచేరిగిన మంచితలములనుబట్టి. రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బార్ల కంటెను సుక్ష్మమైస్ట్రియం, తేలికయైన అహారము లేదని వైద్యులు, కవిరాజులే అంగీకరించియున్నారు. రోగులు, ఆరోగ్యవంతులు, ముసలివారు ఏయెన్నువారు మొదలగునా రందరును (దీనిని ఎప్పుడును ఉపయోగించవలెను.)

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెవ్వలకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువజేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యావృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, దిక్కలు, పోటులెణుకులు, మొదలగునాధులకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా మెంటునే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సముత్తము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిశిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్ని మెపులో దొరకును

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

మట్లపాలెం

(ఒకవిలేఖరి)

నవంబరు 17:—నర్సాపురం తాలూకా కాలంగ్రాను సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత పేరిచర్ల శుబ్బరాజుగారి ప్రోత్సాహముచే నాల్గు సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించబడిన పంచాయతీ కోస్తానుగూర్చిన ముఖ్యసమస్య నొకటి పరిష్కారము చేయు నిమిత్తము మనజిల్లా నాయకులగు శ్రీయుతులు దంతు నారాయణరాజుగారు, ఎట్టిమిల్లి మంగయ్యపంతులుగారు, ములుకుట్ల శుబ్బారాయుడుగారు, శుబ్బరాజుగారి యాహ్వానముపై యీ నెల 16 తేదీ ఆదివారం యిచ్చటికి దళమేసినారు. సమావేశమై గలంబులకు జాతీయపాఠశాలా భవనమున మహాజనసభ జరిగినది. సభయందు యిప్పటివరకు పంచాయతీ కోస్తావారిచే తీర్చుచెప్పబడిన కేసులగురించి యీక్రింది టేబులు మెంటును శ్రీయుత శుబ్బరాజుగారు చదివరి.

దాఖలైనవాలు	తీర్చుచెప్పినవి	నిల్వఉన్నవి	దావామదింపు
కోస్తా సంబంధం	48	81	17 రూ 8000,
గురం	160	188	27 రూ 6000
చిల్లర	188	116	22

మొత్తం 346 280 66 రూ 9000, కోస్తావిషయమై జరిగిన సందేహములకు తగు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడిన తర్వాత శ్రీయుత దంతు నారాయణరాజుగారు సభ కన్యక్షతవహించిరి. మంగయ్యపంతులుగారు అప్పుత్యతా నివారణ గూర్చియు జాతీయపాఠశాలల గూర్చియు ప్రజల రాచకీయవ్యవహారముల గూర్చియు విపులముగా సభ్యులకు పరిచయపరిచిరి. తరువాత యాదినపతిర్యాయములు శ్రీయుత చల్లా కృష్ణమూర్తిగారిచే ఉపపాదించబడి సుబ్బరాజుగారిచే బలపరచబడి సభ్యులచే ఏకగ్రీవుగా సంగీకరింపబడినవి.

(1) అతీపోదకుల తల్లియగు, లీలమ్మకొ పీఠమాత స్వర్ణస్థులగుటచే వారియాత్మకు కాంతినోసంగుగాకయని యీ సభవారు భగవంతునిగూర్చి ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) బెంగాలుదేశమునందు ఆరాచకోద్యమము నశింపజేయుటయను నెపముతో వైప్రాయిగారును, బెంగాలుప్రభుత్వమువారును, బార్లీవ్విగారి ప్రోత్సాహముతో, స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారి సహకారమున కవలంబించిన నిర్బంధవిధానమును యీసభవారు పూర్తిగా నిరసించు చున్నారు.

(3) ప్రభుత్వమువారువలంబించిన నిర్బంధవిధానము నెదుర్కొనుటకు దేశమునం దన్నికడులలోను వికమత్య మనముగాను, అట్టిసంయోగమున కనుగుణ్యమైన గాంధీ-దాసు ఓడంబడికను యీసభవారు రామొందించుచు, దేశయుల్లెలను కూడ దీని సంగీకరింతురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నారు.

మరాఠీపత్తులు

వేదశాస్త్ర పురాణములయందు ప్రతిపాదించబడిన సన్యాసములే సహితధర్మములని శిష్టసిద్ధాంతము. ఈవేదశాస్త్ర పురాణములను మన మంగీకరించుచో వీనియందు చెప్పబడిన విషయములనుగూడ నిర్వహించవలెను. వేదశాస్త్రములు కలియుగములో సన్యాసాశ్రమమును నిషేధించినవి. ఒకవేళ శ్రీశంకరాచార్యులు సన్యాసమును అంగీకరించినది యెంత చివరనా సన్యాసులు మరాఠీపత్తులగుటకు ఆచార్యులు అపకాశమియ్యలేదని తోచుచున్నది. అభివ్యక్తము బంధనరూపమైనది. ఇట్టి బంధన స్వీకారముకు సహితధర్మ వ్యవస్థాపకులైన ఆచార్యులవారు అంగీకరించనేలేదు. ఇప్పుడు ఉండే శంకర విజయములు వారిచరిత్రకా లీలములుకావు. ఇవి ప్రమాణగ్రంథములు కావని గొప్పపండితులు వ్రాసినారు. యతులకు దాస్త్రప్రతిగ్రహములు నిషేధించబడినవి. ఇవి ఇప్పుడు వివరీతమైనవి. కొందరు వసిష్టాధి మహర్షులవలెయతులను గ్రహించినారు. వసిష్టాది మహర్షులవలెనే గృహస్థులు, వారు సన్యాసులు కారు. వారి యందు జితేంద్రియత్వాది సన్యాసధర్మములు ఉండెను. ఇప్పుడు మరాఠీపత్తుగ్రహణము గార్హస్థ్యమువలె పరంపరాయాతములైనవి. ఇట్టి వివరీత సిద్ధాంతముగా ఉన్న ఈవిషయమును నిస్సంశయరీతిగా పరిష్కరించి తెలుప వలెనని విద్వాంసులను ప్రార్థించుచున్నాను.

19-11-24 } విద్వాన్ కె. శేషశాస్త్రి,
శృంగేరి } ఆయుర్వేదరత్నం.

ధర్మపురం కూనీకేసు

నాగపట్నము, నవంబరు 21:—ధర్మపురం హక్కు తాలూకా మానిక్యవాచాల జ్ఞాన సంబంధ పంచార సన్నిధి గారిని కూలించేసినందులకు చేయబడిన కేసు విచారణనడుమగి నెను. అక్టోబరు 9 వ తారీఖున కేసు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. విచారణ పూర్తి అగుటకు ఆరువారములు బట్టెను. నలుగురు అసిస్టర్లులోను కడపటివరకు యిద్దరు ఉండిరి మద్రాసులోనేరవుగుగారని వీరి అభిప్రాయము. తీర్పు డిశంబరు 8 వ తారీఖున జెప్పబడును.

మంత్రసాని కావలెను

మంచి అనుభవముగలిగిన ఒక మంత్రసాని కర్నూలు మునిసిపల్ బ్రాంచి బోషధకాలకు కావలెను. అనుభవముగలిగిన హిందూమంత్రసానులకు ప్రాముఖ్యత ఒసంగబడును. నరఖాస్తులు ఈ నెల 30 వ తారీఖులోగా చేరుకట్లు ఈ విషయవిలాసమునకు సంప్రదించవలెను.

కర్నూలు మునిసిపల్ ఆఫీసు } ఓ. లక్ష్మణస్వామి
15-11-1924 } చేత

అతివరముల బలహీనతచే గలిగిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు అత్యద్భుత నివారణ

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుచోనే గలిగిన అతివరముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్ర సంబంధమైనవ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జి టౌను, అర్మీనియన్ విథిలో, నెం 72 గృహము నందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు అతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్స పొందినతరువాత నాకు క్రొత్తపుష్టి, పటుత్వము గలిగినది. పండితులవారికి అనేక వందనములు. వారు మిక్కిలి చతురతతోను, జయముతోను అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేదవైద్యమునకు గొప్ప కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు గలిగినది.

ఇతర వైద్యులచే కుదరదని వదలివేయబడిన అతిమూత్రవ్యాధిచే కలిగిన కఠినమైన రాచకురుపును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడించబడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకై పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. సి. ప్రకాశం,

డి. సి. ఎస్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి.

ఇన్ కమిట్యు ఆఫీసు, మద్రాసు, 17-11-24.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

అమృకము

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘముయొక్క 2వరు ల్యాండు మోటారుకారు (ట్రైలుమోడలు) అమృకమునకు సిద్ధముగాడున్నది. వివరములు గోరువారు రైజవాడ గవర్నరుజేటు బందరుకాలున ఒడ్డున వున్న హిందీకార్యాలయములోని గోపిందరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారితో కలసి మాట్లాడవలెను.

కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లాసంఘప్రెసిడెంటు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టినిని మదరాసు.

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London.—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

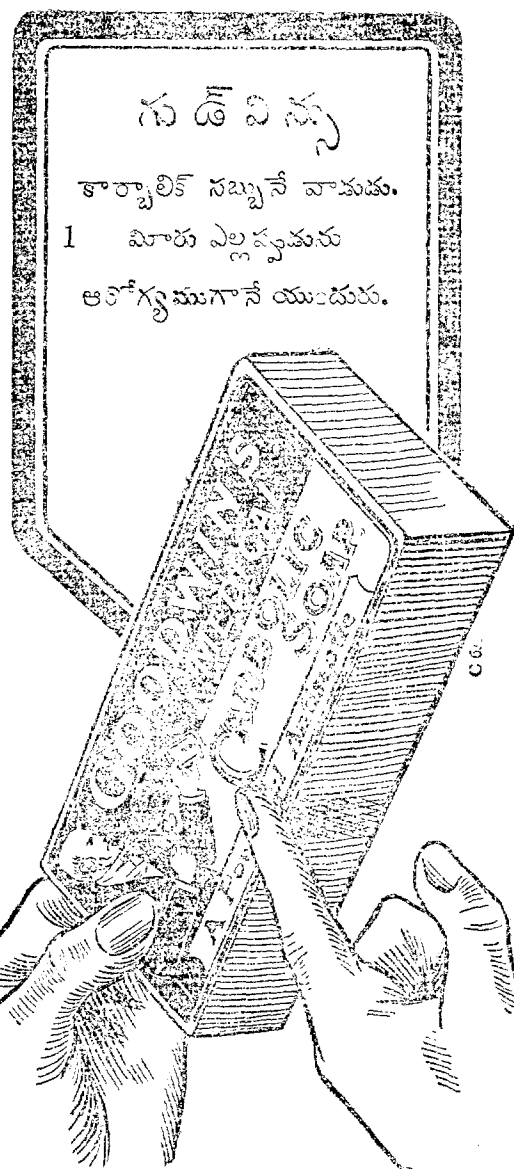
The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

శ్రీ వ్యతరమైన వెంటుకల
తైలము "మోనూనె"

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. వైట్ ఆయిల్ యితర అపాయకరమైనవన్నవి చేరుటలేదు. ఇవి చాలకాలమునుండి మంచినియముకరిసి, వాడుకలోనున్నది. బుట్టి 1 కి ఫర ద్దు 1.0-0.

దీనిని వాడుటచే వెంటుకల మిక్కిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యందును. ఎండును రానీయక వెంటుకలను బాగుగా పెంచును, యితరవివరములను మాక్రొత్త క్యాటలాగునను ప్రాసిన ఇవాముగా పంపెదము.

ఆ తంకని గ్రహ ఛార్మసి,
28, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కట్టి 1-కి కుప్పకు తైలము రూ. 2-8-0

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తేలుపు, నలుపు, కుప్పకు రాయుటకు ఉపయోగించును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.